

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STROJNÍHO INŽENÝRSTVÍ
LETECKÝ ÚSTAV

FACULTY OF MECHANICAL ENGINEERING
INSTITUTE OF AEROSPACE ENGINEERING

NÁVRH KONSTRUKCE KŘÍDLA ČTYŘMÍSTNÉHO JEDNOMOTOROVÉHO LETOUNU

WING DESIGN FOR SINGLE-ENGINE FOUR-SEAT AIRCRAFT

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Bc. SLAVOMÍR RYBKA

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

doc. Ing. IVO JEBÁČEK, Ph.D.

BRNO 2014

Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství

Letecký ústav

Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

student(ka): Bc. Slavomír Rybka

který/která studuje v **magisterském navazujícím studijním programu**

obor: **Stavba letadel (2301T039)**

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně určuje následující téma diplomové práce:

Návrh konstrukce křídla čtyřmístného jednomotorového letounu

v anglickém jazyce:

Wing design for single-engine four-seat aircraft

Stručná charakteristika problematiky úkolu:

Pro nově navržený celokompozitní čtyřmístný letoun proveďte výpočet zatížení konstrukci křídla, návrh vlastní kompozitní konstrukce a pevnostní analýzu.

Cíle diplomové práce:

V rámci práce definujte obálku zatížení letounu, stanovte zatížení pro jednotlivé případy a konfigurace letounu a navrhnete celokompozitní konstrukce křídla. Následně proveďte pevnostní analýzu konstrukce včetně jednotlivých konstrukčních detailů a navrhnete způsob ověření únosnosti statickými pevnostními zkouškami, které zpracujete do uceleného programu zkoušek. V práci postupujte dle pokynů vedoucího.

Seznam odborné literatury:

Baker, A., Dutton, S., Kelly, D., Composite Materials for Aircraft Structures, ISBN 1-56-347-540-5, RAIAA, Reston, Virginia, 2004

Juračka, Kompozitní konstrukce v letectví, Zpráva LÚ01-2007-OST.ST, rev 4, VUT v Brně

Stavební předpis CS - 23

Manuály k programu Wing.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Ivo Jebáček, Ph.D.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2013/2014.

V Brně, dne 18.11.2013

L.S.

doc. Ing. Jaroslav Juračka, Ph.D.
Ředitel ústavu

prof. RNDr. Miroslav Doupovec, CSc., dr. h. c.
Děkan fakulty

Abstrakt

Obsahom diplomovej práce je oboznámenie sa s lietadlom TL4000 a technickými parametrami krídla. Práca zahŕňa výpočet letových obálok podľa predpisu CS 23 v troch hmotnostných konfiguráciách a výpočet zaťaženia pre všetky body obálky. V práci je uskutočnený návrh konštrukcie krídla a jeho jednotlivých prvkov. Pevnostnou analýzou jednotlivých konštrukčných prvkov krídla je určený súčiniteľ rezervy konkrétnych častí. Súčasťou diplomovej práce je aj návrh a metodika statickej pevnostnej skúšky krídla, ktorú požaduje predpis pre danú kategóriu lietadiel (CS 23).

Abstract

The content of the thesis is familiarization with the aircraft TL4000 and technical parameters wings. The work includes calculation of flight envelopes as prescribed CS 23 in three weight configurations and load calculation for all points of the envelope. The work is carried out structural design wings and its elements. The stress analysis of individual design elements wing is designed to specific parts of the reserve factor. Part of the thesis is the design and methodology for the static strength test wing that required a prescription for that category of aircraft (CS 23).

Kľúčová slova

Krídlo, zaťaženie, statická skúška, maximálny ohyb, maximálny krut, kompozitová konštrukcia

Keywords

Wing, loading, static test, the maximum bending, maximum torque, composite structure

Bibliografická citace

RYBKA, S. Návrh konstrukce křídla čtyřmístného jednomotorového letounu. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství, 2014. 120s. Vedoucí diplomové práce doc. Ing. Ivo Jebáček, Ph.D..

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem vypracoval diplomovou práci samostatně s použitím uvedené literatury.

V Brně dne 25. května 2014

.....

Bc. Slavomír Rybka

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu diplomové práce doc. Ing. Ivovi Jebáčkovi, Ph.D. za vedení a pomoc při tvorbě této diplomové práce.

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Definície a vstupy.....	12
2.1 Definícia a požiadavky na lietadlo	12
2.2 Krídlo.....	12
2.1.1 Geometrické krútenie krídla	14
2.1.2 Aerodynamické krútenie krídla	15
2.3 Tabuľkový prehľad parametrov krídla	16
3 Hmotnostný rozbor	17
4 Zaťaženie krídla	18
4.1 Obálka zaťaženia	18
4.1.1 Obratová obálka.....	18
4.1.2 Klapková obálka	23
4.1.3 Poryvová obálka	25
4.2 Zaťaženie krídla.....	31
4.2.1 Prípady zaťaženia	32
4.2.1.1 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxTOW}	32
4.2.1.1 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MinTOW}	32
4.2.1.1 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxNLP}	33
4.2.2 Aerodynamické zaťaženie krídla.....	34
4.2.3 Zaťaženie krídla od zotrvačných síl	36
4.2.4 Početné zaťaženie	39
5 Konštrukcia krídla	40
6 Pevnostná analýza	42
6.1 Geometria	43
6.2 Pevnostná kontrola nosníku.....	44
6.2.1 Pevnostná kontrola pásnic	44
6.2.2 Pevnostná kontrola stojny.....	48
6.2.2.1 Šmykové toky v stojnách od posúvajúcich síl.....	48
6.2.2.2 Šmykové toky v stojnách od krútiaceho momentu.....	49
6.2.2.3 Výsledné šmykové toky v stojnách nosníkov.....	51
6.2.2.4 Súčinitele rezervy stojny	52
6.2.3 Pevnostná kontrola lepeného spoja pásnice a stojny	54
6.2.4 Pevnostná kontrola krakorcov	55
6.3 Pevnostná kontrola poťahu.....	58
6.4 Pevnostná kontrola koreňového rebra	59
6.4.1 Kontrola lepených spojov koreňového rebra.....	60
7 Statická skúška krídla	62
7.1 Skúšané prípady.....	62
7.2 Klieštiny	64
7.3 Určenie normálových a tečných zložiek síl.....	64
7.4 Uchytenie krídla v skúšobni	65
7.4.1 Prípravok na uchytenie krídla.....	66
7.4.1.1 Únosnosť prípravku.....	67
7.5 Skúška maximálneho ohybu krídla.....	69
7.5.1 Vahadlový systém pre skúšku maximálneho ohybu	71
7.6 Skúška maximálneho krutu krídla	74
7.6.1 Vahadlový systém pre skúšku maximálneho krutu	77
7.7 Skúška maximálneho ohybu krídla s plnou nádržou	79

7.7.1 Vahadlový systém pre skúšku maximálneho ohybu	82
7.8 Postup skúšok.....	84
8 Záver	86
Zoznam použitých zdrojov	87
Zoznam príloh	88
Zoznam skratiek, veličín a jednotiek.....	89
Zoznam obrázkov.....	92
Zoznam tabuliek.....	93
Prílohy	94

1 Úvod

Témou tejto diplomovej práce je návrh konštrukcie krídla pre lietadlo TL4000. Toto lietadlo je štvormiestne jednomotorové s celokompozitovou konštrukciou.

Súčasťou práce je výpočet letových obálok podľa predpisu CS23 v kategórii normál. Následným výpočtom zaťaženia vo všetkých bodoch obálok pre všetky hmotnostné konfigurácie sa určí, ktoré fázy letu sú kritické pre konštrukciu krídla a veľkosti zaťaženia v týchto prípadoch.

Cieľom práce je aj samotný návrh konštrukcie krídla, ktorá obsahuje návrh jednotlivých prvkov konštrukcie a ich umiestnenia. Jedným z bodov návrhu konštrukcie je voľba materiálu pre jednotlivé konštrukčné diely a spojovacieho materiálu.

Pevnostnou analýzou sa v práci overí vhodnosť volených materiálov, prípadne ich dostatočné množstvo na to, aby konkrétny konštrukčný prvok dokázal preniesť vypočítané početné zaťaženie s čo najpriateľnejším súčiniteľom rezervy.

Predpis CS 23 stanovuje nutnosť statickej skúšky krídla. V tejto diplomovej práci je vypracovaný návrh skúšky únosnosti krídla pre lietadlo TL4000. Je spracovaný v ucelený program jednotlivých skúšok.

2 Definície a vstupy

2.1 Definícia a požiadavky na lietadlo

Lietadlo TL4000 je štvormiestne lietadlo určené pre súkromné lety. Ponúkané bude na európskom a severoamerickom trhu. Letún pojme 4 osoby – 2 pilotov a 2 cestujúcich. Konštrukcia lietadla je zvolená celokompozitová. Únava konštrukcie je riešená konceptom SAFE LIFE s počiatočným stavom 20 000 hodín. Jedná sa o dolnoplošník so samonosným krídlom. Podvozok bude pevný, kde bude ovládateľné predné koleso. Pohon zaobstará motor Continental IO-550. Maximálna vzletová hmotnosť je stanovená na 1550 kg. Technické parametre sú uvedené v tabuľke č.1. Lietadlo musí spĺňať tieto požiadavky:

- cestovnú rýchlosť okolo 300 km/h
- možnosť certifikácie podľa predpisov FAR-23 Amdt. 62 resp. CS-23 Amdt. 2 v kategórii NORMAL
- maximálne pohodlie kabíny
- vzlet aj z trávnatých plôch a v minimálnej dĺžke 700 m
- dobrú ovládateľnosť

Tab. 1 Základné parametre TL 4000

Základné parametre lietadla			
Dĺžka	dl	[mm]	7915
Rozpätie krídla	b	[mm]	10800
Výška	h	[mm]	2220
Maximálna vzletová hmotnosť	m_{MaxTOW}	[kg]	1550
Minimálna vzletová hmotnosť	m_{MinTow}	[kg]	900
Maximálna hmotnosť paliva	m_{PalMAX}	[kg]	240
Kapacita nádrží	V_{pal}	[l]	300
Počet sedadiel	-	[-]	4
Maximálna šírka kabíny	b_{Kab}	[mm]	1,3
Maximálna výška kabíny	h_{kab}	[mm]	1,25
Predpokladaná cestovná rýchlosť	vc	[km/h]	350
Predpokladaná maximálna rýchlosť horizontálneho letu	v_{hmax}	[km/h]	400

2.2 Krídlo

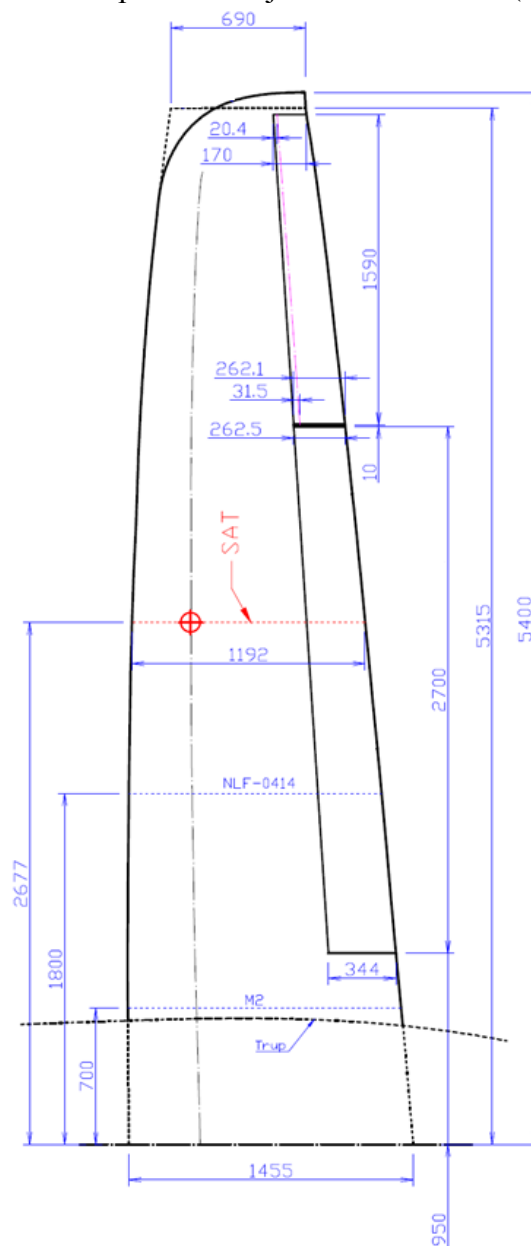
Krídlo, rovnako ako celé lietadlo, je navrhované ako celokompozitové. Rozpätie krídla tohto modelu je navrhnuté na 10800 mm a plocha krídla je 12,34 m². V krídlach budú zabudované nádrže na palivo, kde na každej strane bude jedna s objemom 150 litrov paliva. Na základe aerodynamickej analýzy bol zvolený pôdorysný tvar krídla v tvare interpolácie elipsy a obdĺžnika (obr. 1). Stredná aerodynamická tetiva C_{SAT} je 1195 mm je vo vzdialenosti 2677 od pozdĺžnej osi lietadla.

Obr. 1 Pôdorysný tvar krídla

Ďalšími aerodynamickými analýzami bolo určené geometrické a aerodynamické krútenie krídla. Oba spomenuté krútenia sú nelineárne po rozpätí.

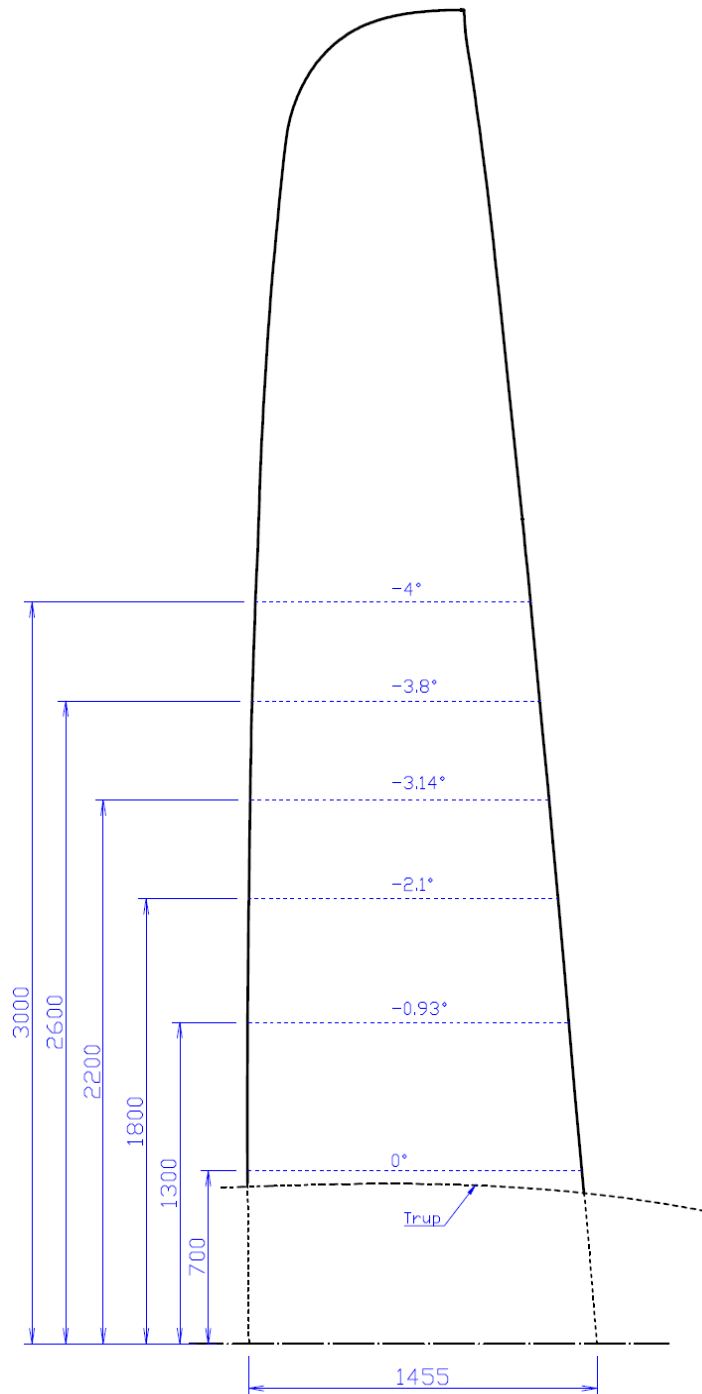
Krídlo je vybavené štrbinovými vztlakovými klapkami s priamou osou otáčania. Zaberajú 25% hĺbky krídla v každom reze. Začínajú 950 mm od pozdĺžnej osi lietadla a majú rozpätie 2700 mm (obr. 2). Výchylky klapiek sú 15° pre vzletovú konfiguráciu a 40° pre pristávaciu konfiguráciu. Na odtokovej hrane sú navrhnuté tiež krídelká. Ich hĺbka bude 25% z hĺbky krídla. Začínajú tesne za klapkami a majú dĺžku 1590 mm (obr. 2) [6].

Obr. 2 Geometria krídla

2.1.1 Geometrické krútenie krídla

Pri lineárnom krútení krídla, ktoré bolo prvoplánové, sa prúd náhle odtrhol na väčšine plochy krídla. Zabránenie nastúpenia tomu má zaistiť práve nelineárne krútenie krídla po polrozpätí, ktoré je najlepšie poznateľné z obrázku č.3. Od vzdialenosti 700 mm od pozdĺžnej osi lietadla po vzdialenosť 3340 mm sa krídlo krúti lineárne z 0° až na -4° . Od 3000 mm si krídlo drží konštantných -4° až po jeho koniec [6].

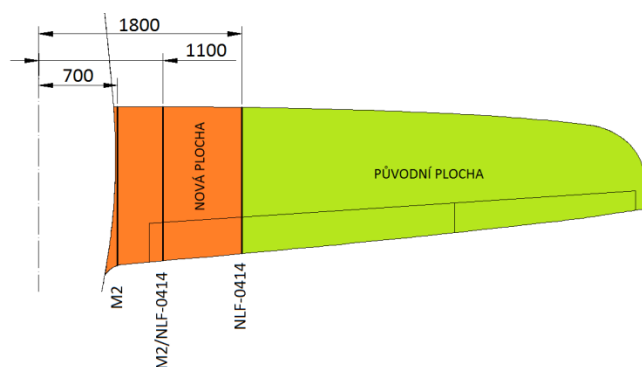
Obr. 3 Geometrické krútenie krídla

2.1.2 Aerodynamické krútenie krídla

Pri aerodynamickom koncepčnom návrhu bola myšlienka vývoja vlastného profilu zamietnutá z dôvodu nadmerných nákladov na vývoj a testovanie. Pri preskúmaní už existujúcich profilov sa zistilo, že najviac vyhovuje požiadavkám pre dané lietadlo laminárny profil NLF-0414. V koreňovej časti bol navrhnutý profil M2, ktorý je zlúčením a pozmenením viacerých profilov. Hlavné dôvody pre voľbu tohto profilu boli:

1. Zníženie kritického uhla nábehu krídla ako u NLF-0414. Toto opatrenie malo za následok, že prúd sa začal odtrhovať pri trupe a nie v mieste krídeliek, čo je pozitívny efekt.
2. Zvýšenie novej maximálnej efektívnej výšky nosníku oproti NLF-0414.

Profiláž sa po rozpätí krídla nemení lineárne. Je navrhnutá tak, aby čo najlepšie kopírovala priebeh zaťaženia po rozpätí. Preto je profil M2 použitý pri trupe, tj. vo vzdialenosti 900 mm od pozdĺžnej osi. 1100 mm od osi lietadla je použitý profil, ktorý vznikol lineárnou interpoláciou profilov M2 a NLF-0414. Od vzdialenosti 1800 mm je profil NLF-0414, ktorý pokračuje až na koniec krídla (obr. 4).

Obr. 4 Profiláž po polrozpätí krídla

2.3 Tabuľkový prehľad parametrov krídla

Tab. 2 Parametre krídla

Parametre krídla			
Profil v koreni	-	[-]	M2
Profil na konci krídla	-	[-]	NFL-0414
Sklon vztlakovej čiary	Cl_{α}	$[\text{rad}^{-1}]$	5,2794
Rozpätie	b	[mm]	10800
Plocha	S	$[\text{m}^2]$	12,307
Stredná aerodynamická tetiva	c_{SAT}	[mm]	1,195
Hĺbka krídla v koreni	c_0	[mm]	1,455
Teoretická hĺbka krídla na konci	c_k	[mm]	0,69
Štíhlosť	λ	[-]	9,17
Uhol šípu	χ	$[\circ]$	-0,25
Vzopätie	ψ	$[\circ]$	3
Uhol geometrického krútenia (na konci krídla voči koreňu)	ϵ	$[\circ]$	-4
Maximálny súčiniteľ vztlaku krídla	C_{LKrMAX}	[-]	1,4509
Rozpätie krídelka	b_{kr}	[mm]	1590
Hĺbka krídelka	c_{Kr}	[%]	25
Maximálna dolná výchylka krídelka	δ_{kr-}	$[\circ]$	-24
Maximálna horná výchylka krídelka	δ_{kr+}	$[\circ]$	16
Hĺbka klapky	c_{kl}	[%]	25
Rozpätie klapky	b_{kl}	[mm]	2700
Maximálna výchylka klapky	δ_{klmax}	$[\circ]$	40

3 Hmotnostný rozbor

Lietadlo je možné pri hmotnostnom rozbere rozdeliť do niekoľkých konštrukčných skupín, ktoré sú nevyhnuté a pevne dané. Súčet hmotností týchto konštrukčných skupín udáva hmotnosť prázdneho lietadla. Jedná sa o konštrukčné skupiny:

- Trup
- Krídlo
- Chvostové plochy
- Riadenie
- Podvozok
- Pohonná sústava
- Inštalácia motoru
- Výstroj
- P.O, Náter, tesniace hmoty

Podrobný hmotnostný rozbor je uvedený v Prílohe číslo 1. Podstatné pre výpočet problémov tejto diplomovej práce budú najmä hmotnosti troch rozoberaných hmotnostných konfigurácií - hmotnosť krídla, hmotnosť paliva a palivovej inštalácie v krídle. Tieto hodnoty sú uvedené v tabuľke číslo 3.

Tab. 3 Vybrané hmotnosti

Vybrané hmotnosti			
Maximálna vzletová hmotnosť	m_{MaxTOW}	[kg]	1550
Maximálna hmotnosť nevztlakových častí lietadla	m_{MaxNLP}	[kg]	1358,6
Minimálna vzletová hmotnosť	m_{MinTOW}	[kg]	900
Hmotnosť pravého krídla ako celku	m_{Kr}	[kg]	80,3
Hmotnosť palivovej inštalácie krídla	m_{Pal}	[kg]	5,200
Hmotnosť paliva v jednom krídle	$m_{\text{Pal_kr}}$	[kg]	108

4 Zaťaženie krídla

4.1 Obálka zaťaženia

Predpis CS-23 definuje, že obálka sa má riešiť pre každú hmotnostnú konfiguráciu a pre každú nadmorskú výšku podľa MSA. [2] V tejto práci sa bude počítať s tromi reprezentujúcimi prípadmi. Prvý je s maximálnou možnou vzletovou hmotnosťou pri $H=0$ MSA. Druhý prípad je pre minimálnu vzletovú hmotnosť a $H=0$ MSA. Tretí prípad je uvažovaná maximálna hmotnosť nevztlakových častí lietadla a rovnako $H=0$ MSA. Všetky tieto prípady sú počítané pre nulovú nadmorskú výšku podľa medzinárodnej štandardnej atmosféry. Je to z dôvodu, že pri 0 metroch nad morom je hustota najvyššia. Po dosadení do vzorcov a vypočítaní by vyšlo, že najväčší násobok bude vždy pri najväčšej hustote.

Výpočet obálky zaťaženia

Lietadlo sa počas prevádzky môže dostať do rôznych kombinácií násobku a rýchlosti. Obálka definuje všetky kombinácie, ktoré konštrukcia lietadla musí preniesť s určitým súčiniteľom bezpečnosti. Presnú podobu obálky definujú predpisy. Lietadlo TL 4000 je konštruované na základe predpisu CS-23, Amdt.2. Celková obálka zaťaženia sa skladá z troch častí. Ide o poryvovú, klapkovú a obratovú obálku. [1]

4.1.1 Obratová obálka

Predpis CS-23.333 definuje nutnosť poznať pre výpočet obratovej obálky prevádzkové násobky zaťaženia pri obratoch.

Prevádzkové násobky zaťaženia pri obratoch

Tieto násobky presne určuje predpis CS-23.337.

Kladný násobok je určený vzorcom:

$$n = 2,1 + \frac{24000}{W + 10000} = 3,889$$

Podľa predpisu nemusí byť kladný násobok väčší ako 3,8, preto volím $n_1 = 3,8$.

Záporný prevádzkový násobok pri obratoch podľa predpisu nemusí byť väčší, než 0,4 násobok kladného prevádzkového násobku. Hodnota záporného prevádzkového násobku je tým pádom $n_2 = 1,52$.

Pre prehľadnosť sú vypočítané hodnoty uvedené v tabuľke č.4 .

Tab. 4 Násobky zaťaženia pri manévroch

Násobky zaťaženia pri manévroch			
Kladný násobok určený vzorcom	n	[-]	3,889
Zvolený kladný prevádzkový násobok	n ₁	[-]	3,8
Záporný prevádzkový násobok	n ₂	[-]	1,52

Návrhové rýchlosti letu

Pri určovaní návrhových rýchlostí je podstatná hmotnostná konfigurácia lietadla. Je to vidieť podľa vzorcov uvedených v CS – 23.335. Preto je nižšie postupne vypočítaná obálka pre všetky hmotnostné konfigurácie uvažované v tejto práci.

Pádová rýchlosť pre:

m_{MaxTOW}:

$$v_{SmMaxTOW} = \sqrt{\frac{2 \cdot m_{MaxTOW} \cdot g}{\rho \cdot C_{Lkridla} \cdot S}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 1550 \cdot 9,80665}{1,225 \cdot 1,4509 \cdot 12,34}} = 37,23 \frac{m}{s} = 134,03 \frac{km}{h}$$

m_{MinTOW}:

$$v_{SmMinTOW} = \sqrt{\frac{2 \cdot m_{MinTOW} \cdot g}{\rho \cdot C_{Lkridla} \cdot S}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 900 \cdot 9,80665}{1,225 \cdot 1,4509 \cdot 12,34}} = 27,41 = 102,27 \frac{km}{h}$$

Pre m_{MaxNLP}:

$$v_{SmMaxNLP} = \sqrt{\frac{2 \cdot m_{MaxNLP} \cdot g}{\rho \cdot C_{Lkridla} \cdot S}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 1358,6 \cdot 9,80665}{1,225 \cdot 1,4509 \cdot 12,34}} = 34,9 \frac{m}{s} = 125,65 \frac{km}{h}$$

Pádová rýchlosť pri lete na chrbte pre:

m_{MaxTOW}:

$$v_{SCHmMaxTOW} = \sqrt{\frac{2 \cdot m_{MaxTOW} \cdot g}{\rho \cdot C_{LkridlaCH} \cdot S}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 1550 \cdot 9,80665}{1,225 \cdot 0,8 \cdot 1,4509 \cdot 12,34}} = 41,62 \frac{m}{s} = 149,85 \frac{km}{h}$$

m_{MinTOW}:

$$v_{SCHmMinTOW} = \sqrt{\frac{2 \cdot m_{MinTOW} \cdot g}{\rho \cdot C_{LkridlaCH} \cdot S}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 900 \cdot 9,80665}{1,225 \cdot 0,8 \cdot 1,4509 \cdot 12,34}} = 31,76 \frac{m}{s} = 114,34 \frac{km}{h}$$

m_{MaxNLP}:

$$v_{SCHmMaxNLP} = \sqrt{\frac{2 \cdot m_{MaxNLP} \cdot g}{\rho \cdot C_{LkridlaCH} \cdot S}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 1358,6 \cdot 9,80665}{1,225 \cdot 0,8 \cdot 1,4509 \cdot 12,34}} = 39,02 \frac{m}{s} = 140,48 \frac{km}{h}$$

Návrhová cestovná rýchlosť pre všetky hmotnostné konfigurácie:

Na základe predpisu CS 23.335 je návrhová cestovná rýchlosť určená vzťahmi:

$$K = \frac{W}{S} = \frac{3417,165 \text{ lbs}}{132,778 \text{ ft}^2} = 25,736 \frac{\text{lbs}}{\text{ft}^2}$$

$$v_{Cmin} \geq 33 \sqrt{\frac{W}{S}}$$

Predpis udáva, že v prípade, ak vyjde K väčšie ako 20, môže byť súčiniteľ znížený lineárne na hodnotu 28,6 pri K=100.

$$33 + \frac{28,6 - 33}{100 - 20} (25,736 - 20) = 32,685$$

$$v_{Cmin} \geq 32,685 \sqrt{\frac{W}{S}} = 165,81 \text{ kts} = 307 \text{ km/h}$$

$$v_{Cmax} \leq 0,9 \cdot v_H = 0,9 \cdot 400 \text{ km/h} = 360 \text{ km/h}$$

Zvolená cestovná rýchlosť $v_C = 320 \text{ km/h}$

Návrhová rýchlosť strmhlavého letu pre všetky hmotnostné konfigurácie:

Podľa CS 23.335 je určená týmito vzťahmi:

$$v_{Dmin} \geq 1,25 \cdot v_C = 1,25 \cdot 320 \frac{\text{km}}{\text{h}} = 400 \text{ km/h}$$

$$v_{Dmin (2)} \geq 1,40 \cdot v_{Cmin} = 1,40 \cdot 307 \frac{\text{km}}{\text{h}} \doteq 430 \text{ km/h}$$

Zvolená rýchlosť strmhlavého letu $v_D = 440 \text{ km/h}$

Návrhová obratová rýchlosť:

Podľa CS 23.335 je určená uvedeným vzťahom:

Pre m_{MaxTOW} :

$$v_{AmMaxTOW} = v_{s mMaxTOW} \sqrt{n_1} = 134,03 \frac{\text{km}}{\text{h}} \cdot \sqrt{3,8} = 261,27 \frac{\text{km}}{\text{h}}$$

Pre m_{MinTOW} :

$$v_{AmMinTOW} = v_{s mMinTOW} \sqrt{n_1} = 102,27 \frac{\text{km}}{\text{h}} \cdot \sqrt{3,8} = 199,36 \frac{\text{km}}{\text{h}}$$

Pre m_{MaxNLP} :

$$v_{AmMaxNLP} = v_{s mMaxNLP} \sqrt{n_1} = 125,65 \frac{\text{km}}{\text{h}} \cdot \sqrt{3,8} = 244,94 \frac{\text{km}}{\text{h}}$$

Návrhová obratová rýchlosť na chrbte:

Podľa CS 23.335 je určená týmito vzťahmi:

Pre m_{MaxTOW} :

$$v_{GmMaxTOW} = v_{sCHmMaxTOW} \sqrt{n_2} = 149,85 \frac{\text{km}}{\text{h}} \cdot \sqrt{1,52} = 184,75 \frac{\text{km}}{\text{h}}$$

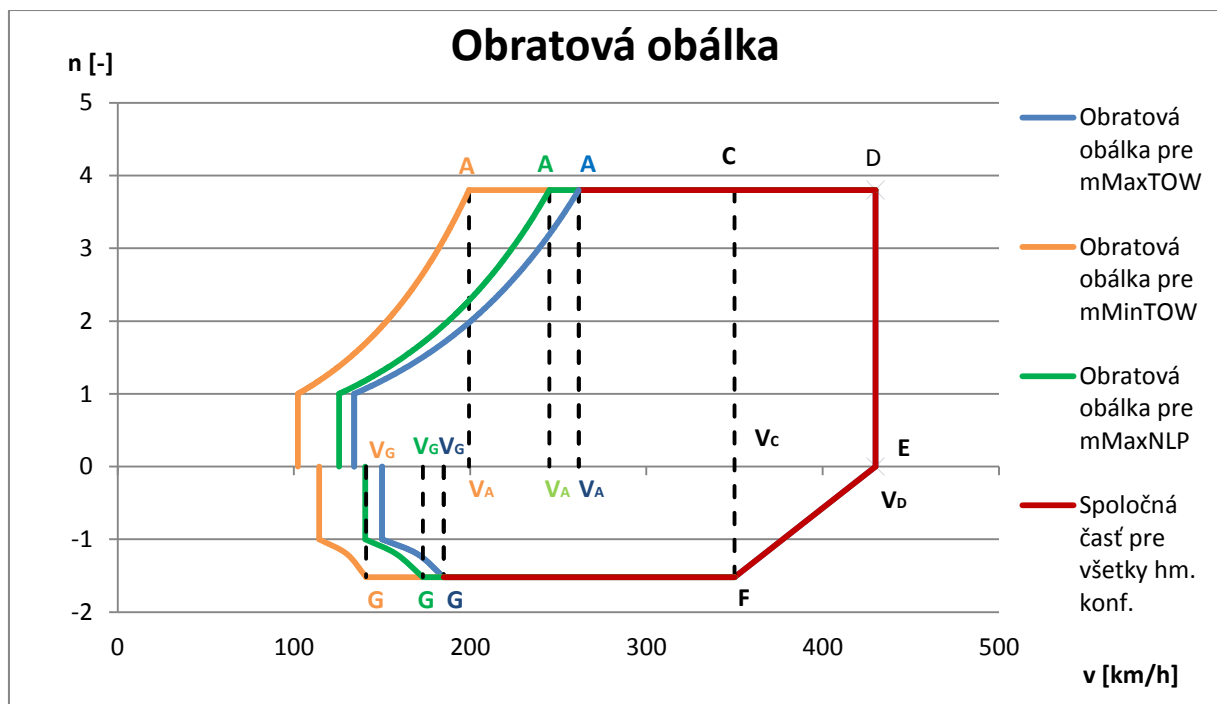
Pre m_{MinTOW} :

$$v_{GmMinTOW} = v_{sCHmMinTOW} \sqrt{n_2} = 114,34 \frac{\text{km}}{\text{h}} \cdot \sqrt{1,52} = 140,97 \frac{\text{km}}{\text{h}}$$

Pre m_{MaxNLP} :

$$v_{GmMaxNLP} = v_{sCHmMaxNLP} \sqrt{n_2} = 140,48 \frac{\text{km}}{\text{h}} \cdot \sqrt{1,52} = 173,2 \frac{\text{km}}{\text{h}}$$

Grafické znázornenie obratovej obálky pre všetky tri hmotnostné konfigurácie je na obrázku číslo 5.

Obr. 5 Obratová obálka pre všetky hmotnostné konfigurácie

Pre prehľadnosť sú vypočítané hodnoty uvedené v tabuľke č. 5.

Tab. 5 Tabuľka vypočítaných hodnôt pre obrátové obálky

Návrhové rýchlosti			
Pádová rýchlosť pre m_{MaxTOW}	$V_{sMaxTOW}$	[m/s]	37,28
		[km/h]	134,21
Pádová rýchlosť na chrbte pre m_{MaxTOW}	$V_{schMaxTOW}$	[m/s]	41,68
		[km/h]	150,05
Pádová rýchlosť pre m_{MinTOW}	$V_{sMinTOW}$	[m/s]	28,41
		[km/h]	102,27
Pádová rýchlosť na chrbte pre m_{MinTOW}	$V_{schMinTOW}$	[m/s]	31,76
		[km/h]	114,34
Pádová rýchlosť pre m_{MaxNLP}	$V_{smMaxNLP}$	[m/s]	34,90
		[km/h]	125,65
Pádová rýchlosť na chrbte pre m_{MaxNLP}	$V_{schmMaxNLP}$	[m/s]	39,02
		[km/h]	140,48
Plošné zaťaženie krídla	K	[lb/ft ²]	25,80
Súčiniteľ (33)	-	[-]	32,68
Minimálna cestovná rýchlosť	V_{Cmin}	[kts]	166,01
		[km/h]	307,46
Maximálna cestovná rýchlosť	V_{Cmax}	[km/h]	360,00
Zvolená cestovná rýchlosť	V_C	[km/h]	350,00
Minimálna rýchlosť strmhlavého letu	V_{Dmin}	[km/h]	437,50
Minimálna rýchlosť strmhlavého letu	V_{Dmin}	[km/h]	430,44
Zvolená rýchlosť strmhlavého letu	V_D	[km/h]	440,00
Obrátová rýchlosť pre m_{MaxTOW}	$V_{AmMaxTOW}$	[km/h]	261,62
Obrátová rýchlosť m_{MinTOW}	$V_{AmMinTOW}$	[km/h]	199,36
Obrátová rýchlosť m_{MaxNLP}	$V_{AmMaxNLP}$	[km/h]	244,94
Obrátová rýchlosť na chrbte pre m_{MaxTOW}	$V_{GmMaxTOW}$	[km/h]	184,99
Obrátová rýchlosť na chrbte m_{MinTOW}	$V_{GmMinTOW}$	[km/h]	140,97
Obrátová rýchlosť na chrbte m_{MaxNLP}	$V_{GmMaxNLP}$	[km/h]	173,20

4.1.2 Klapková obálka

Podľa predpisu CS – 23.345 (a) nesmie pri plne vysunutých klapkách a rýchlosti VF prekročiť kladný obratový násobok hodnotu 2. Zároveň predpis CS-23.345 (b) určuje aj spomenutú hodnotu rýchlosti VF. Táto hodnota rýchlosti nesmie byť menšia než 1,4 násobok pádovej rýchlosti alebo 1,8 násobok pádovej rýchlosti s plne vysunutými klapkami. Volí sa väčšia z týchto rýchlostí. [2].

Pre m_{MaxTOW} :

$$v_{SF} = \sqrt{\frac{2 \cdot m_{MaxTOW} \cdot g}{\rho \cdot C_{Lklapka} \cdot S}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 1550 \cdot 9,80665}{1,225 \cdot 2,03 \cdot 12,302}} = 31,52 \frac{m}{s} = 113,46 \frac{km}{h}$$

$$v_{Fmin(1)} = 1,4 \cdot v_{SmMaxTOW} = 134,21 \frac{km}{h} \cdot 1,4 = 187,89 \frac{km}{h}$$

$$v_{Fmin(2)} = 1,8 \cdot v_{SF} = 113,46 \frac{km}{h} \cdot 1,8 = 204,23 \frac{km}{h}$$

Zvolená rýchlosť $v_F = 205,2 \frac{km}{h}$

$$v_{AF} = v_S \cdot \sqrt{n_K} = 53 \frac{m}{s} = 190 \frac{km}{h}$$

Pre prehľadnosť sú vypočítané hodnoty uvedené v tabuľke č. 6.

Tab. 6 Klapková obálka m_{MaxTOW}

Klapková obálka m_{MaxTOW}			
Minimálna pádová rýchlosť s vysunutými klapkami	v_{SF}	[m/s]	31,52
		[km/h]	113,46
Klapkový násobok podľa CS23.335	n_K	[-]	2
1,4 v_S	$v_{Fmin(1)}$	[m/s]	52,19
		[km/h]	187,89
1,8 v_{SF}	$v_{Fmin(2)}$	[m/s]	56,73
		[km/h]	204,23
Uvažovaná rýchlosť podľa CS23.335	v_F	[m/s]	57,00
		[km/h]	205,20
Návrhová obratová rýchlosť letu s vysunutými klapkami	v_{AF}	[m/s]	53
		[km/h]	190

Pre m_{MinTOW} :

$$v_{SF} = \sqrt{\frac{2 \cdot m_{MinTOW} \cdot g}{\rho \cdot C_{Lklapka} \cdot S}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 900 \cdot 9,80665}{1,225 \cdot 2,03 \cdot 12,302}} = 24,02 \frac{m}{s} = 86,46 \frac{km}{h}$$

$$v_{Fmin(1)} = 1,4 \cdot v_{SmMinTOW} = 102,27 \frac{km}{h} \cdot 1,4 = 143,17 \frac{km}{h}$$

$$v_{Fmin(2)} = 1,8 \cdot v_{SF} = 143,17 \frac{km}{h} \cdot 1,8 = 155,63 \frac{km}{h}$$

Zvolená rýchlosť $v_F = 158,4 \frac{km}{h}$

$$v_{AF} = v_S \cdot \sqrt{n_K} = 40 \frac{m}{s} = 145 \frac{km}{h}$$

Tab. 7 Klapková obálka pre m_{MinTOW}

Klapková obálka pre m_{MinTOW}			
Minimálna pádová rýchlosť s vysunutými klapkami	v_{SF}	[m/s]	24,02
		[km/h]	86,46
Klapkový násobok podľa CS23.335	n_K	[-]	2
$1,4 v_S$	$v_{Fmin(1)}$	[m/s]	39,77
		[km/h]	143,17
$1,8 v_{SF}$	$v_{Fmin(2)}$	[m/s]	43,23
		[km/h]	155,63
Uvažovaná rýchlosť podľa CS23.335	v_F	[m/s]	44,00
		[km/h]	158,40
Návrhová obratová rýchlosť letu s vysunutými klapkami	v_{AF}	[m/s]	40
		[km/h]	145

Pre m_{MaxNLP} :

$$v_{SF} = \sqrt{\frac{2 \cdot m_{MaxNLP} \cdot g}{\rho \cdot C_{Lklapka} \cdot S}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 1358,6 \cdot 9,80665}{1,225 \cdot 2,03 \cdot 12,302}} = 29,51 \frac{m}{s} = 106,23 \frac{km}{h}$$

$$v_{Fmin(1)} = 1,4 \cdot v_{SmMaxNLP} = 125,65 \cdot 1,4 = 175,91 \frac{km}{h}$$

$$v_{Fmin(2)} = 1,8 \cdot v_{SF} = 106,23 \frac{km}{h} \cdot 1,8 = 191,21 \frac{km}{h}$$

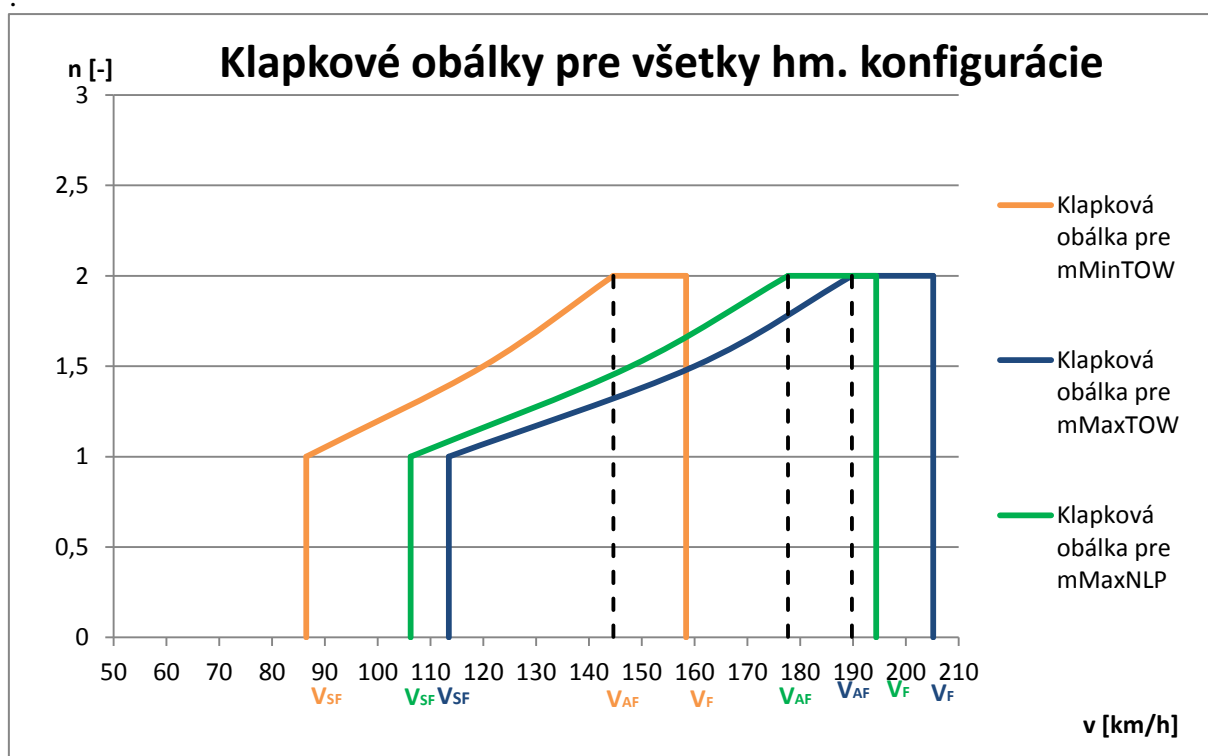
Volím rýchlosť $v_F = 194,4 \frac{km}{h}$

$$v_{AF} = v_{SmMaxNLP} \cdot \sqrt{n_K} = 49 \frac{m}{s} = 178 \frac{km}{h}$$

Tab. 8 Klapková obálka pre m_{MaxNLP}

Klapková obálka pre m_{MaxNLP}			
Minimálna pádová rýchlosť s vysunutými klapkami	V_{SF}	[m/s]	29,51
		[km/h]	106,23
Klapkový násobok podľa CS23.335	n_K	[-]	2
$1,4 v_S$	$V_{Fmin(1)}$	[m/s]	48,86
		[km/h]	175,91
$1,8 v_{SF}$	$V_{Fmin(2)}$	[m/s]	53,11
		[km/h]	191,21
Uvažovaná rýchlosť podľa CS23.335	V_F	[m/s]	54,00
		[km/h]	194,40
Návrhová obratová rýchlosť letu s vysunutými klapkami	V_{AF}	[m/s]	49
		[km/h]	178

Grafické znázornenie klapkovej obálky je na obrázku číslo 6.

Obr. 6 Klapková obálka pre všetky hmotnostné konfigurácie

4.1.3 Poryvová obálka

V prípade poryvovej obálky zohráva hmotnostná konfigurácia významnú rolu a teda mení násobok zaťaženia pri poryvoch. Preto je nutné riešiť poryvovú obálku zvlášť pre každú hmotnostnú konfiguráciu. V tejto práci budú riešené tri reprezentatívne konfigurácie a to s maximálnou možnou vzletovou hmotnosťou, s minimálnou vzletovou hmotnosťou, s maximálnou hmotnosťou nevztlakových častí lietadla.

Predpis CS 23.341 definuje, že pokiaľ nie je racionálnejší postup výpočtu, použije sa uvedený postup.

Násobky zaťaženia pri maximálnej vzletovej hmotnosti (m_{MaxTOW})

Hmotnostný pomer letúna:

$$\mu_g = \frac{2 \cdot \frac{m_{MaxTOW} \cdot g}{S}}{\rho \cdot C_{SAT} \cdot \alpha_{kridla} \cdot g} = \frac{2 \cdot \frac{1550 \cdot 9,80665}{12,307}}{1,225 \cdot 1,192 \cdot 5,2794 \cdot 9,80665} = 32,587$$

Zmierňujúci poryvový súčiniteľ:

$$K_g = \frac{0,88 \cdot \mu_g}{5,3 + \mu_g} = \frac{0,88 \cdot 32,587}{5,3 + 32,587} = 0,757$$

Rýchlosť poryvu: Podľa CS - 23.333 (c) (1)

$$U_{devC} = 15,24 \text{ m/s}$$

$$U_{devD} = 7,62 \text{ m/s}$$

Násobky zaťaženia pri poryvoch:

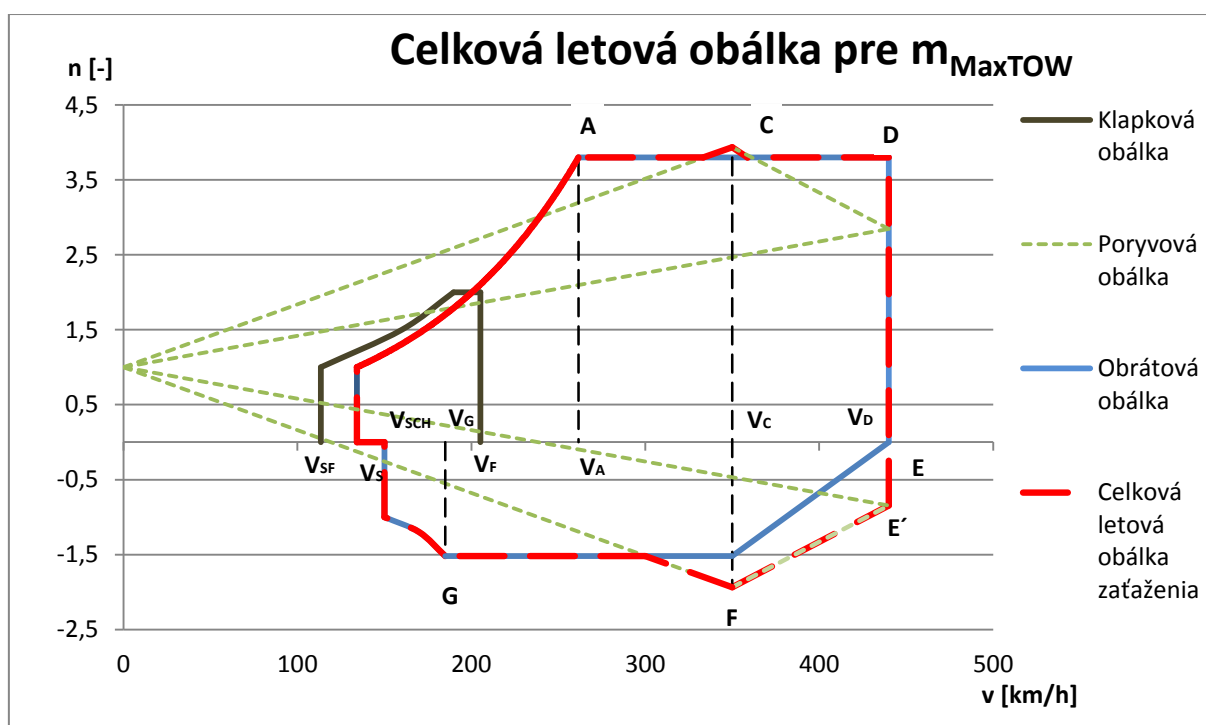
$$\begin{aligned} n_{v_{C+}} &= 1 + \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{devC} \cdot v_C \cdot \alpha_{kridla}}{2 \cdot \frac{m_{MaxTOW}}{S}} = 1 + \frac{0,757 \cdot 1,225 \cdot 15,24 \cdot \frac{350}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{1550 \cdot 9,80665}{12,307}} = 3,94 \\ n_{v_{C-}} &= 1 - \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{devC} \cdot v_C \cdot \alpha_{kridla}}{2 \cdot \frac{m_{MaxTOW}}{S}} = 1 - \frac{0,757 \cdot 1,225 \cdot 15,24 \cdot \frac{350}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{1550 \cdot 9,80665}{12,307}} = -1,94 \\ n_{v_{D+}} &= 1 + \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{devD} \cdot v_D \cdot \alpha_{kridla}}{2 \cdot \frac{m_{MaxTOW}}{S}} = 1 + \frac{0,757 \cdot 1,225 \cdot 7,62 \cdot \frac{430}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{1550 \cdot 9,80665}{12,307}} = 2,85 \\ n_{v_{D-}} &= 1 - \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{devD} \cdot v_D \cdot \alpha_{kridla}}{2 \cdot \frac{m_{MaxTOW}}{S}} = 1 - \frac{0,757 \cdot 1,225 \cdot 7,62 \cdot \frac{430}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{1550 \cdot 9,80665}{12,307}} = -0,85 \end{aligned}$$

Pre prehľadnosť sú vypočítané hodnoty uvedené v tabuľke č.9.

Tab. 9 Hodnoty pre poryvovú obálku hmotnostnej konfigurácie m_{MaxTOW}

Letún s m_{MaxTOW}			
Hmotnostný pomer letúna	μ_g	[-]	32,59
Zmierňujúci poryvový súčiniteľ	Kg	[-]	0,76
Odvođená rýchlosť poryvu podľa CS23.333	$U_{de_{vc}}$	[m/s]	15,24
Odvođená rýchlosť poryvu podľa CS23.334	$U_{de_{vd}}$	[m/s]	7,62
Násobky zaťaženia pri poryvoch			
Kladný násobok pre cestovnú rýchlosť	n_{vc+}	[-]	3,94
Záporný násobok pre cestovnú rýchlosť	n_{vc-}	[-]	-1,94
Kladný násobok pre rýchlosť strmhlav	n_{vd+}	[-]	2,85
Záporný násobok pre rýchlosť strmhlav	n_{vd-}	[-]	-0,85

Grafické znázornenie poryvovej obálky je na obrázku číslo 7. Rovnako na obrázku č. 7 je znázornená aj celková letová obálka pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxTOW} .

Obr. 7 Celková letová obálka pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxTOW}

Násobky zaťaženia pri minimálnej vzletovej hmotnosti (m_{MinTOW})

Hmotnostný pomer letúna:

$$\mu_g = \frac{2 \cdot \frac{m_{MinTOW} \cdot g}{S}}{\rho \cdot C_{SAT} \cdot \alpha_{kridla} \cdot g} = \frac{2 \cdot \frac{900 \cdot 9,80665}{12,307}}{1,225 \cdot 1,192 \cdot 5,2794 \cdot 9,80665} = 18,952$$

Zmierňujúci poryvový súčiniteľ:

$$K_g = \frac{0,88 \cdot \mu_g}{5,3 + \mu_g} = \frac{0,88 \cdot 32,587}{5,3 + 32,587} = 0,687$$

Rýchlosť poryvu: Podľa CS - 23.333 (c) (1)

$$U_{devC} = 15,24 \text{ m/s}$$

$$U_{devD} = 7,62 \text{ m/s}$$

Násobky zaťaženia pri poryvoch:

$$n_{vC+} = 1 + \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{devC} \cdot v_C \cdot \alpha_{kridla}}{2 \frac{m_{MinTOW}}{s}} = 1 + \frac{0,687 \cdot 1,225 \cdot 15,24 \cdot \frac{350}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{900 \cdot 9,80665}{12,307}} = 6,057$$

$$n_{vC-} = 1 - \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{devC} \cdot v_C \cdot \alpha_{kridla}}{2 \frac{m_{MinTOW}}{s}} = 1 - \frac{0,687 \cdot 1,225 \cdot 15,24 \cdot \frac{350}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{900 \cdot 9,80665}{12,307}} = -4,057$$

$$n_{vD+} = 1 + \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{devD} \cdot v_D \cdot \alpha_{kridla}}{2 \frac{m_{MinTOW}}{s}} = 1 + \frac{0,687 \cdot 1,225 \cdot 7,62 \cdot \frac{430}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{900 \cdot 9,80665}{12,307}} = 4,179$$

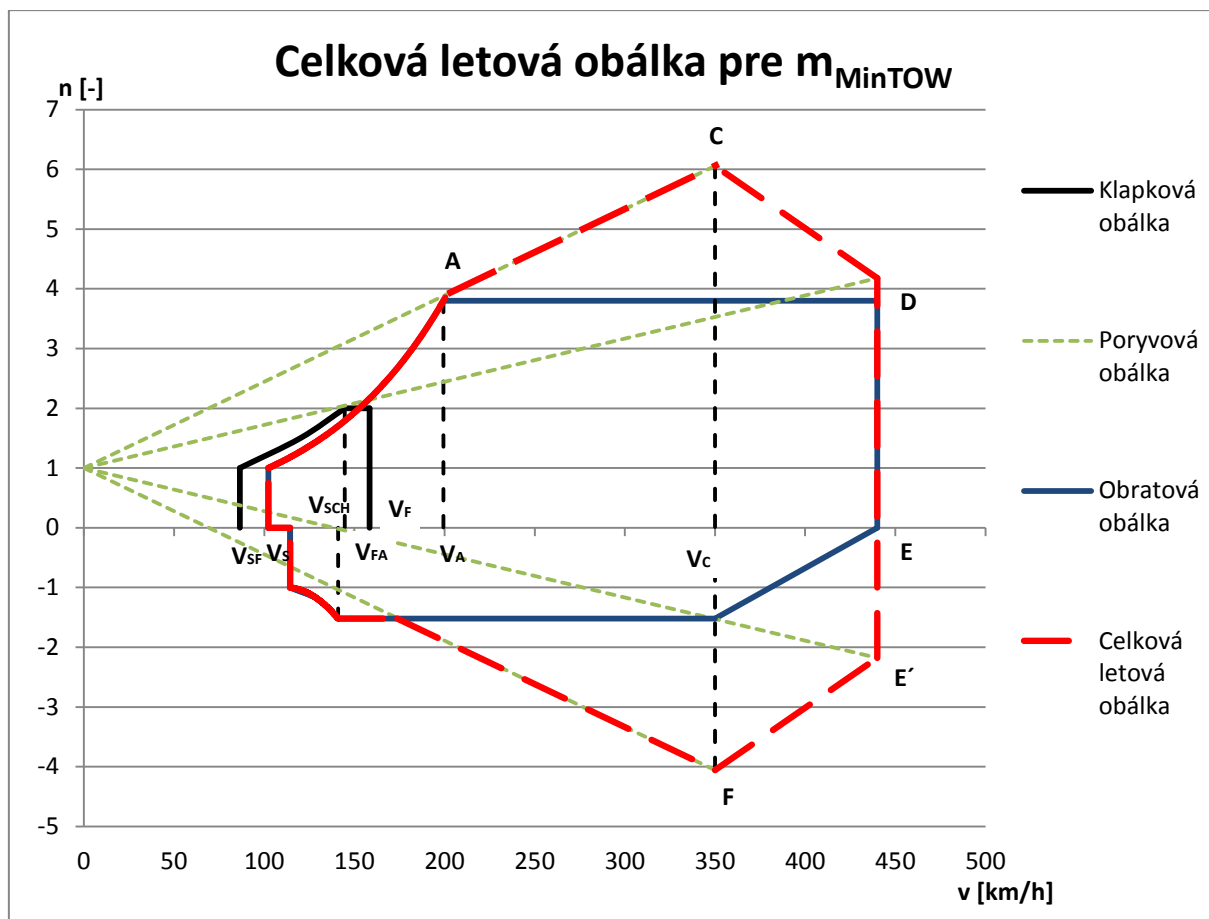
$$n_{vD-} = 1 - \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{devD} \cdot v_D \cdot \alpha_{kridla}}{2 \frac{m_{MinTOW}}{s}} = 1 - \frac{0,687 \cdot 1,225 \cdot 7,62 \cdot \frac{430}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{900 \cdot 9,80665}{12,307}} = -2,179$$

Pre prehľadnosť sú vypočítané hodnoty uvedené v tabuľke č.10.

Tab. 10 Hodnoty pre poryvovú obálku hmotnostnej konfigurácie m_{MinTOW}

Letún s m_{MinTOW}			
Hmotnostný pomer letúnu	μ_g	[-]	18,925
Zmierňujúci poryvový súčiniteľ	K_g	[-]	0,687
Odvozená rýchlosť poryvu podľa CS23.333	U_{devC}	[m/s]	15,240
Odvozená rýchlosť poryvu podľa CS23.334	U_{devD}	[m/s]	7,620
Násobky zaťaženia pri poryvoch			
Kladný násobok pre cestovnú rýchlosť	n_{vC+}	[-]	6,057
Záporný násobok pre cestovnú rýchlosť	n_{vC-}	[-]	-4,057
Kladný násobok pre rýchlosť strmhlav	n_{vD+}	[-]	4,179
Záporný násobok pre rýchlosť strmhlav	n_{vD-}	[-]	-2,179

Grafické znázornenie poryvovej obálky je na obrázku číslo 8. Rovnako na obrázku č. 8 je znázornená i celková letová obálka pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MinTOW} .

Obr. 8 Celková letová obálka pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MinTOW}

Násobky zat'azenia pri maximálnej vzletovej hmotnosti nevztlakových častí letúna (m_{MaxNLP})

Z hmotnostného rozboru v kapitole 3 je možné definovať rozoberanú hmotnostnú konfiguráciu. Hmotnosť prázdneho lietadla bola určená ako 898,6 kg. Ďalej sa do tejto konfigurácie počítajú štyria pasažieri po maximálne 100 kg a batožina s hmotnosťou maximálne 60 kg. Z toho vyplýva, že hmotnosť lietadla v tejto konfigurácii je daná:

$$m_{MaxNLP} = m_{Prázdneho lietadla} + 4 \cdot m_{Max Pasažier} + m_{Max Batožiny} = 898,6 + 4 \cdot 100 + 60 = 1358,6 \text{ kg}$$

Hmotnostný pomer letúnu:

$$\mu_g = \frac{2 \cdot \frac{m_{MaxNLP} \cdot g}{S}}{\rho \cdot C_{SAT} \cdot \alpha_{kridla} \cdot g} = \frac{2 \cdot \frac{1358,6 \cdot 9,80665}{12,307}}{1,225 \cdot 1,192 \cdot 5,2794 \cdot 9,80665} = 28,568$$

Zmierňujúci poryvový súčiniteľ:

$$K_g = \frac{0,88 \cdot \mu_g}{5,3 + \mu_g} = \frac{0,88 \cdot 32,587}{5,3 + 32,587} = 0,742$$

Rýchlosť poryvu: Podľa CS - 23.333 (c) (1)

$$U_{dev_C} = 15,24 \text{ m/s}$$

$$U_{dev_D} = 7,62 \text{ m/s}$$

Násobky zaťaženia pri poryvoch:

$$n_{v_{C+}} = 1 + \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{dev_C} \cdot v_C \cdot \alpha_{kridla}}{2 \frac{m_{MaxNLP}}{s}} = 1 + \frac{0,742 \cdot 1,225 \cdot 15,24 \cdot \frac{350}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{1358,6 \cdot 9,80665}{12,307}} = 4,35$$

$$n_{v_{C-}} = 1 - \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{dev_C} \cdot v_C \cdot \alpha_{kridla}}{2 \frac{m_{MaxNLP}}{s}} = 1 - \frac{0,742 \cdot 1,225 \cdot 15,24 \cdot \frac{350}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{1358,6 \cdot 9,80665}{12,307}} = -2,35$$

$$n_{v_{D+}} = 1 + \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{dev_D} \cdot v_D \cdot \alpha_{kridla}}{2 \frac{m_{MaxNLP}}{s}} = 1 + \frac{0,742 \cdot 1,225 \cdot 7,62 \cdot \frac{430}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{1358,6 \cdot 9,80665}{12,307}} = 3,106$$

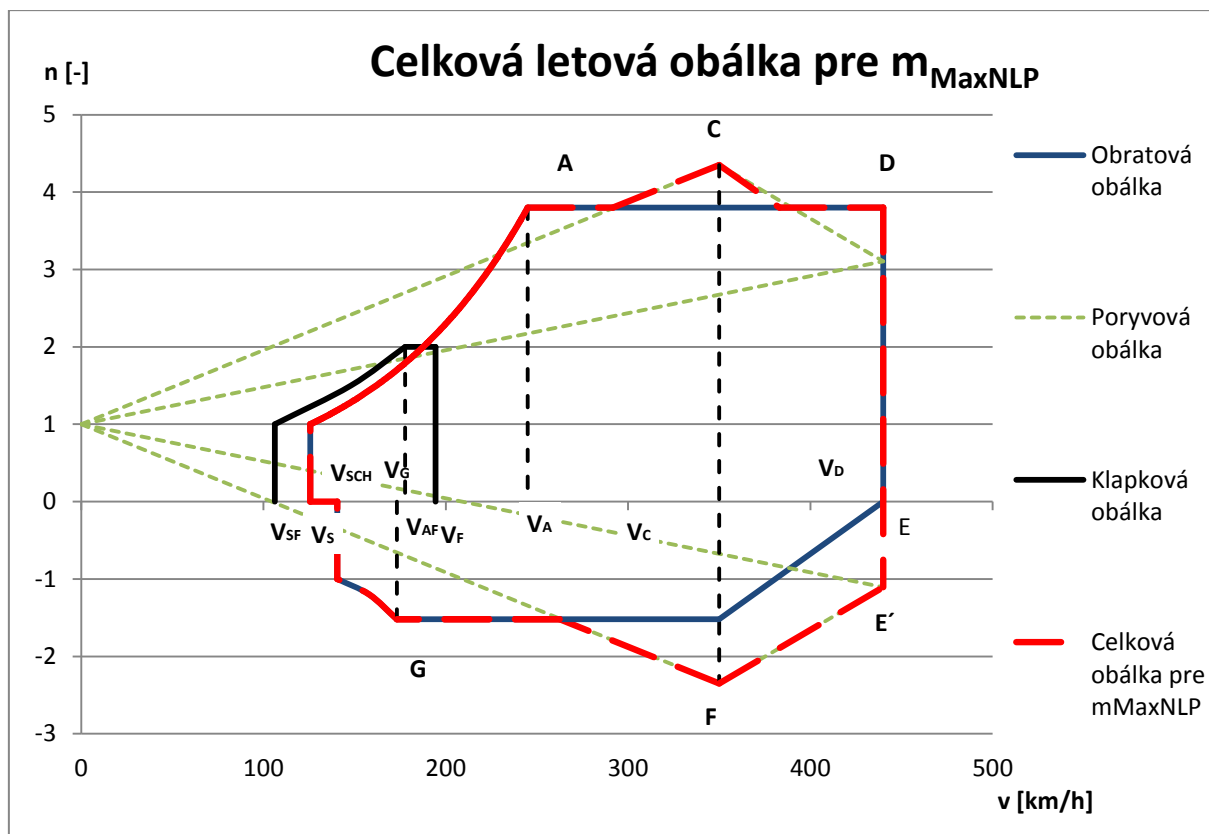
$$n_{v_{D-}} = 1 - \frac{K_g \cdot \rho \cdot U_{dev_D} \cdot v_D \cdot \alpha_{kridla}}{2 \frac{m_{MaxNLP}}{s}} = 1 - \frac{0,742 \cdot 1,225 \cdot 7,62 \cdot \frac{430}{3,6} \cdot 5,2794}{2 \cdot \frac{1358,6 \cdot 9,80665}{12,307}} = -1,106$$

Pre prehľadnosť sú vypočítané hodnoty uvedené v tabuľke č. 11.

Tab. 11 Hodnoty pre poryvovú obálku hmotnostnej konfigurácie m_{MaxNLP}

Letún s m_{MaxNLP}			
Hmotnostný pomer letúna	μg	[-]	28,568
Zmierňujúci poryvový súčiniteľ	Kg	[-]	0,742
Odvedená rýchlosť poryvu podľa CS23.333	U_{dev_C}	[m/s]	15,240
Odvedená rýchlosť poryvu podľa CS23.334	U_{dev_D}	[m/s]	7,620
Násobky zaťaženia pri poryvoch			
Kladný násobok pre cestovnú rýchlosť	$n_{v_{C+}}$	[-]	4,350
Záporný násobok pre cestovnú rýchlosť	$n_{v_{C-}}$	[-]	-2,350
Kladný násobok pre rýchlosť strmhlav	$n_{v_{D+}}$	[-]	3,106
Záporný násobok pre rýchlosť strmhlav	$n_{v_{D-}}$	[-]	-1,106

Grafické znázornenie poryvovej obálky je na obrázku číslo 9. Rovnako na obrázku č. 9 je znázornená aj celková letová obálka pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxNLP} .

Obr. 9 Celková letová obálka pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxNLP}

4.2 Zaťaženie krídla

Pre navrhnutie čo najvhodnejšej konštrukcie krídla a aj pre znalosť rozloženia síl na krídle je nutné vedieť zaťaženie krídla. Zaťaženie krídla je možné rozdeliť podľa základných princípov, ktoré ho produkujú. Delí sa na 4 najčastejšie druhy:

- Aerodynamické zaťaženie
- Zaťaženie od hmotových síl
- Zaťaženie od pohonnej skupiny
- Reakcie od zeme.

Nie na každom krídle sa vyskytujú všetky druhy zaťaženia, ale aerodynamické zaťaženie a zaťaženie od hmotnosti sa vyskytuje na každom. V krídle popísanom v tejto diplomovej práci sa nerozoberajú zaťaženia od pohonnej skupiny. Táto skupina je umiestnená v prednej časti lietadla a na krídlo nemá dôležitý vplyv. Rovnako sa nepočíta ani s reakciou od zeme, keďže podvozok lietadla nie je uchytený ku krídlu ale k trupu.

Účinkom každého zaťaženia na krídlo sú sily a momenty. Tieto sily sa navzájom sčítavajú a vytvárajú výsledný účinok zaťaženia, tj. tri momenty (M_x , M_y , M_z) a tri sily (T_x , T_y , T_z). Pri sčítaní zaťažení od jednotlivých druhov je nutné brať do úvahy zmysel pôsobenia síl a momentov. V rámci tejto diplomovej práce budú riešené len najpodstatnejšie účinky zaťaženia a to: krútiaci moment $M_y = M_K$, ohybový moment $M_x = M_o$ a posúvajúca sila $T_z = T$. [3],[1],[4]

Pri riešení zaťaženia sa vyskytujú pojmy, ktoré je dobré definovať. Prevádzkové zaťaženie je zaťaženie, ktoré sa na lietadle počas prevádzky môže vyskytnúť. Sú to hodnoty vo vnútri celkovej letovej obálky. Početné zaťaženie je zaťaženie vynásobené súčiniteľom bezpečnosti. Predpis CS 23.303 pojednáva o tom, že ak nebude dané inak, je súčiniteľ

bezpečnosti 1,5. V tejto práci sa bude počítať so súčiniteľom 2,25, keďže sa jedná o celokompozitové krídlo.

4.2.1 Prípady zaťaženia

Prípady zaťaženia sú body z obálky. Vyberajú sa tie najpodstatnejšie a teda najrozhodujúcejšie pre všetky uvažované hmotnostné konfigurácie. Po určení všetkých prípadov sa vyberú najreprezentatívnejšie, tie sa prepočítavajú až po súčiniteľ rezervy a zaradia sa do programu skúšky. [1]

4.2.1.1 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxTOW}

Voľba rozhodujúcich prípadov zaťaženia a príslušných hodnôt rýchlostí, násobkov a výchyliek krídeliek sú uvedené v tabuľke č.12 .

Tab. 12 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxTOW}

		Rýchlosť		Odchýlka klapiek/ krídeliek	Násobok
Prípad zaťaženia		[m.s ⁻¹]	[km.h ⁻¹]	[°]	[-]
Kladný obratový pri v_A	A	72,67	261,6	0	3,80
Kladný poryvový pri v_C	C	97,2	350,0	0	3,94
Kladný obratový pri v_D	D	122,2	440,0	0	3,80
Symetrický pri v_D	E'	122,2	440,0	0	0,00
Záporný poryvový pri v_D	E	122,2	440,0	0	-0,85
Záporný poryvový pri v_C	F	97,22	350,0	0	-1,94
Záporný obratový pri v_G	G	51,4	185,0	0	-1,52
Kladný krídelkový pri v_A - výchylka dole	A_{kr+}	72,7	261,6	16	2,53
Kladný krídelkový pri v_A - výchylka hore	A_{kr-}	72,7	261,6	-24	2,53
Kladný krídelkový pri v_C - výchylka dole	C_{kr+}	97,2	350,0	11,96	2,53
Kladný krídelkový pri v_C - výchylka hore	C_{kr-}	97,2	350,0	-17,94	2,53
Kladný krídelkový pri v_D - výchylka dole	D_{kr+}	122,2	440,0	3,17	2,53
Kladný krídelkový pri v_D - výchylka hore	D_{kr-}	122,2	440,0	-4,76	2,53
Klapkový pri v_{AF}	K_+	52,7	189,8	40	2,00

4.2.1.1 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MinTOW}

Voľba rozhodujúcich prípadov zaťaženia a príslušných hodnôt rýchlostí, násobkov a výchyliek krídeliek sú uvedené v tabuľke č.13.

Tab. 13 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MinTOW}

Prípad zaťaženia		Rýchlosť		Odchýlka klapiek/ krídeliek	Násobok
		[m.s ⁻¹]	[km.h ⁻¹]	[°]	[-]
Kladný obratový pri v_A	A	72,7	261,6	0	3,80
Kladný poryvový pri v_C	C	97,2	350,0	0	6,06
Kladný poryvový pri v_D	D	122,2	440,0	0	4,18
Symetrický pri v_D	E'	122,2	440,0	0	0,00
Záporný poryvový pri v_D	E	122,2	440,0	0	-2,18
Záporný poryvový pri v_C	F	97,2	350,0	0	-4,06
Záporný obratový pri v_G	G	51,4	185,0	0	-1,52
Kladný krídelkový pri v_A - výchylka dole	A_{kr+}	72,7	261,6	16	2,53
Kladný krídelkový pri v_A - výchylka hore	A_{kr-}	72,7	261,6	-24	2,53
Kladný krídelkový pri v_C - výchylka dole	C_{kr+}	97,2	350,0	11,96	2,53
Kladný krídelkový pri v_C - výchylka hore	C_{kr-}	97,2	350,0	-17,94	2,53
Kladný krídelkový pri v_D - výchylka dole	D_{kr+}	122,2	440,0	3,17	2,53
Kladný krídelkový pri v_D - výchylka hore	D_{kr-}	122,2	440,0	-4,76	2,53
Klapkový pri v_{AF}	K_+	52,7	189,8	40	2,00

4.2.1.1 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxNLP}

Voľba rozhodujúcich prípadov zaťaženia a príslušných hodnôt rýchlostí, násobkov a výchýliek krídeliek sú uvedené v tabuľke č.14.

Tab. 14 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxNLP}

Prípad zaťaženia		Rýchlosť		Odchýlka klapiek/ krídeliek	Násobok
		[m.s ⁻¹]	[km.h ⁻¹]	[°]	[-]
Kladný obratový pri v_A	A	72,7	261,6	0	3,80
Kladný poryvový pri v_C	C	97,2	350,0	0	4,35
Kladný obratový pri v_D	D	122,2	440,0	0	3,80
Symetrický pri v_D	E'	122,2	440,0	0	0,00
Záporný poryvový pri v_D	E	122,2	440,0	0	-1,11
Záporný poryvový pri v_C	F	97,2	350,0	0	-2,35
Záporný obratový pri v_G	G	51,4	185,0	0	-1,52
Kladný krídelkový pri v_A - výchylka dole	A_{kr+}	72,7	261,6	16	2,53
Kladný krídelkový pri v_A - výchylka hore	A_{kr-}	72,7	261,6	-24	2,53
Kladný krídelkový pri v_C - výchylka dole	C_{kr+}	97,2	350,0	11,96	2,53
Kladný krídelkový pri v_C - výchylka hore	C_{kr-}	97,2	350,0	-17,94	2,53
Kladný krídelkový pri v_D - výchylka dole	D_{kr+}	122,2	440,0	3,17	2,53
Kladný krídelkový pri v_D - výchylka hore	D_{kr-}	122,2	440,0	-4,76	2,53
Klapkový pri v_{AF}	K_+	52,7	189,8	40	2,00

4.2.2 Aerodynamické zaťaženie krídla

Pre výpočet aerodynamického zaťaženia krídla je nutné vedieť rozloženie vztľaku po krídle. Toto rozloženie je získané pomocou Glauertovej metódy, riešenou programom Glauert III. Grafické znázornenie rozloženia vztľaku pre konkrétne prípady a hmotnostné konfigurácie sú uvedené v Prílohe číslo 2.

Existujú tri prípady zaťaženia od aerodynamických síl. Symetrické, nesymetrické a klapkové. Nižšie uvedené vzťahy sú pre určenie celkového miestneho vztľaku v y-ovej vzdialenosti od stredu lietadla.

Pre symetrické prípady zaťaženia platí:

$$C_{Lc}(y) = C_{Lkr} \cdot C_{Ln}(y) + C_{L0}(y)$$

Pre nesymetrické prípady zaťaženia platí:

$$C_{Lc}(y) = C_{Lkr} \cdot C_{Ln}(y) + C_{L0}(y) + C_{Lkr \text{ Sym}}(y) + C_{Lkr \text{ Anti}}(y)$$

Pre klapkové prípady zaťaženia platí:

$$C_{Lc}(y) = C_{Lkr} \cdot C_{Ln}(y) + C_{L0}(y) + C_{Lkr \text{ Sym}}(y) \mp C_{Lkr \text{ Anti}}(y) + C_{L \text{ klapky}}$$

4.2.2.1 Vzťahy pre výpočet zaťaženia od aerodynamických síl

Pomocou uvedených vzťahov, výstupov z programu Glauert a programu Excel boli vypočítané priebehy posúvajúcej sily, ohybového momentu a krútiaceho momentu. Pri výpočtoch bola použitá lichobežníková numerická integrácia. Vzťahy sú platné pre všetky tri hmotnostné konfigurácie.

Symetrické prípady:

Líniové vztlakové zaťaženie:

$$q(y) = \frac{1}{2} \cdot \rho \cdot v^2 \cdot C_{Lc}(y) \cdot C_{L0}(y)$$

Posúvajúca sila:

$$T(y) = \int_0^{\frac{b}{2}} q(y) dy$$

Ohybový moment:

$$Mo(y) = \int_0^{\frac{b}{2}} T(y) dy$$

Spojité moment k aerodynamickému strediu:

$$q_{Mk}(y) = \frac{1}{2} \rho \cdot v^2 \cdot c(y)^2 \cdot c_{m0}(y)$$

Krútiaci moment k aerodynamickému strediu:

$$Mk(y) = \int_0^{\frac{b}{2}} q_{Mk}(y) dy$$

Nesymetrické prípady:

Nesymetrické prípady, teda krídelkové majú pre výpočet spojitého krútiaceho momentu k aerodynamickému strediu odlišný vzťah ako v prípade symetrických prípadov. Až na túto výnimku sú postup a vzťahy totožné so symetrickými prípadmi.

Spojité moment k aerodynamickému strediu:

$$q_{Mk}(y) = \frac{1}{2} \rho \cdot v^2 \cdot c(y)^2 \cdot (C_{L0}(y) + k \cdot \delta_{KR}) \quad \text{kde } k = -0,01$$

Výchyľky krídeliek pre rýchlosť v_A :

$$\begin{aligned} \text{Dole:} \quad & \delta_{Akr+} = \delta_{maxkr+} \\ \text{Hore:} \quad & \delta_{Akr-} = \delta_{maxkr-} \end{aligned}$$

Výchyľky krídeliek pre rýchlosť v_C :

$$\begin{aligned} \text{Dole:} \quad \delta_{Ckr+} &= \delta_{Akr+} \cdot \frac{v_A}{v_C} \\ \text{Hore:} \quad \delta_{Ckr-} &= \delta_{Akr-} \cdot \frac{v_A}{v_C} \end{aligned}$$

Výchyľky krídeliek pre rýchlosť v_D :

$$\begin{aligned} \text{Dole:} \quad \delta_{Ckr+} &= \delta_{Akr+} \cdot \frac{v_A}{3 \cdot v_D} \\ \text{Hore:} \quad \delta_{Dkr-} &= \delta_{Akr-} \cdot \frac{v_A}{3 \cdot v_D} \end{aligned}$$

Násobok:

$$n = \frac{2}{3} \cdot n_{max}$$

Uvedené vzorce výchyľiek a násobkov sú číselne vyjadrené pre každú hmotnostnú konfiguráciu v príslušnej tabuľke prípadov (Tab. 11, Tab. 12, Tab. 13)

Klapkový prípad:

Rovnako ako pre nesymetrické prípady, tak aj pre klapkové prípady je jeden rozdiel vo výpočte zaťaženia od aerodynamických síl a to vo vzťahu pre výpočet spojitého momentu k aerodynamickému stredu:

$$q_{Mk}(y) = \frac{1}{2} \rho \cdot v^2 \cdot c(y)^2 \cdot (c_{L0}(y) + k \cdot \delta_{KL}) \quad \text{kde } k = -0,01$$

Výchyľka klapky ja braná ako maximálna výchyľka, a to 40° .

4.2.2.2 Vypočítané hodnoty aerodynamického zaťaženia

Tabuľky hodnôt posúvajúcich síl, ohybových momentov a krútiacich momentov v jednotlivých rezoch pre všetky hmotnostné konfigurácie a všetky uvažované prípady zaťaženia sú uvedené v prílohe číslo 3, kde sú tiež uvedené grafy závislosti vypočítaných síl na polrozpätí lietadla.

4.2.3 Zaťaženie krídla od zotrvačných síl

Na výpočet zaťaženia krídla od zotrvačných síl je možné využiť nižšie uvedené vzorce. Rozloženie je zistené za predpokladu priamej úmernosti veľkosti tetivy k hmotnosti a nepriamo k ploche krídla. Pre prípad m_{MaxTOW} je nutné zobrať do úvahy aj vplyv hmotnosti paliva v nádrži, ktoré je rozložené tiež na základe vyššie uvedeného princípu. Na výpočet integrácií je použitá numerická integrácia, konkrétne lichobežníková metóda.

Spojité zaťaženie:

Samotná hmotnosť prázdneho krídla má spojitý zaťaženie dané vzťahom:

$$q_{Zkr}(y) = \frac{m_{kr} \cdot g \cdot n \cdot c(y)}{S}$$

Príspevok ku zaťaženiu palivom je určený vzťahom:

$$q_{zpal}(y) = \frac{m_{pal} \cdot g \cdot n \cdot c(y)}{S_{pal}}$$

, kde S_{pal} je plocha krídla v mieste nádrže a počíta sa len v rezoch, kde sa vyskytuje nádrž

Spojité zaťaženie prázdneho krídla v nesymetrických prípadoch:

$$\text{Výchylka dole: } q_{zkr}(y) = \frac{m_{kr} \cdot g \cdot c}{S} \cdot \left(n + \frac{\varepsilon_x \cdot y}{g} \right)$$

$$\text{Výchylka hore: } q_{zkr}(y) = \frac{m_{kr} \cdot g \cdot c}{S} \cdot \left(n - \frac{\varepsilon_x \cdot y}{g} \right)$$

Príspevok ku zaťaženiu palivom je určený vzťahom:

$$\text{Výchylka dole: } q_{zpal}(y) = \frac{m_{pal} \cdot g \cdot c}{S_{pal}} \cdot \left(n + \frac{\varepsilon_x \cdot y}{g} \right)$$

$$\text{Výchylka hore: } q_{zpal}(y) = \frac{m_{pal} \cdot g \cdot c}{S_{pal}} \cdot \left(n - \frac{\varepsilon_x \cdot y}{g} \right)$$

, kde ε_x je uhlové zrýchlenie klopenia lietadla a rovnako sa rieši iba v rezoch, v ktorých sa nachádza nádrž

Posúvajúca sila od zotrvačných síl:

Posúvajúca sila od hmotnosti prázdneho krídla:

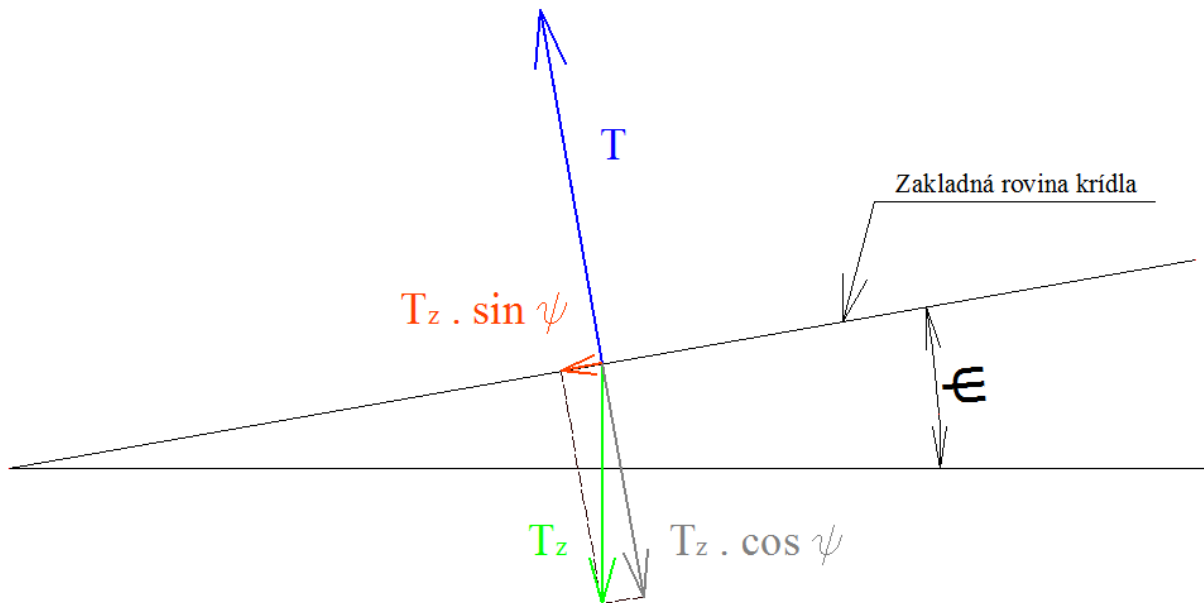
$$T_{zkr}(y) = \int_0^{\frac{b}{2}} q_{zkr}(y) dy$$

Posúvajúca sila od hmotnosti paliva:

$$T_{zpal}(y) = \int_0^{\frac{b}{2}} q_{zpal}(y) dy$$

Celková posúvajúca sila vznikajúca na krídle od zotrvačných síl:

Na rozdiel od aerodynamického zaťaženia je nutné v tomto prípade brať do úvahy aj vplyv vzopätia krídla ψ , obr. č.10.

Obr. 10 Vplyv vzopätia na krídlo

$$T_{Zcelk}(y) = T_{Zkr}(y) \cdot \cos \psi + T_{Zpal}(y) \cdot \cos \psi$$

, kde v prípade hmotnostných konfigurácií m_{MinTOW} a m_{MaxNLP} je $T_{Zpal}(y) = 0$

Ohybový moment od zotrvačných síl:

$$M_{Oz}(y) = \int_0^{\frac{b}{2}} T_{Zcelk}(y) dy$$

Krútiaci moment k aerodynamickému stredú:

Krútiaci moment daný samostatnou hmotnosťou prázdneho krídla:

$$Mk_{Zkr}(y) = \int_0^{\frac{b}{2}} q_{Zkr}(y) \cdot c(y) \cdot (x_{Tkr} - 0,25) dy$$

Krútiaci moment daný hmotnosťou paliva:

$$Mk_{Zpal}(y) = \int_0^{\frac{b}{2}} q_{Zpal}(y) \cdot c(y) \cdot (x_{Tpal} - 0,25) dy$$

Celkový krútiaci moment k aerodynamickému stredú:

$$Mk_{Zcelk}(y) = Mk_{Zkr}(y) + Mk_{Zpal}(y)$$

,kde v prípade hmotnostných konfigurácií m_{MinTOW} a m_{MaxNLP} je $Mk_{Zcelk}(y) = 0$

4.2.3.1 Vypočítané hodnoty zaťaženia od zotrvačných síl

Tabuľky hodnôt posúvajúcich síl, ohybových momentov a krútiacich momentov v jednotlivých rezoch pre všetky hmotnostné konfigurácie a všetky uvažované prípady

zaťaženia sú uvedené v Prílohe číslo 3, kde sú tiež uvedené grafy závislosti vypočítaných síl na polrozpätí lietadla.

4.2.4 Početné zaťaženie

Prevádzkové zaťaženie získame ako súčet aerodynamického zaťaženia a zaťaženia od zotrvačných síl. Platí to pre všetky tri zložky.

Posúvajúca sila:

$$T_c = T + T_{Zcelk}$$

Ohybový moment:

$$Mo_c = Mo + Mo_z$$

Krútiaci moment:

$$Mk_c = Mk + Mk_{Zcelk}$$

Pre výpočet je nutné vedieť početné zaťaženie., ktoré je dané vzťahmi

Posúvajúca sila:

$$T_{poc} = f \cdot T_c$$

Ohybový moment:

$$Mo_{poc} = f \cdot Mo_c$$

Krútiaci moment:

$$Mk_{poc} = f \cdot Mk_c$$

,kde f je volené v súlade s predpismi ako 2,25.

4.2.4.1 Vypočítané hodnoty početného zaťaženia

Tabuľky početných hodnôt posúvajúcich síl, ohybových momentov a krútiacich momentov v jednotlivých rezoch pre všetky hmotnostné konfigurácie a všetky uvažované prípady zaťaženia sú uvedené v Prílohe číslo 3, kde sú tiež uvedené grafy závislosti vypočítaných síl na polrozpätí lietadla.

5 Konštrukcia krídla

Krídlo je navrhnuté ako dvoj dutinové a dvojnosičkové. Oba nosníky sú kolmé na základnú rovinu krídla.

Predný nosník má tvar I profilu a vrátane krakorca je priamy až po vzdialenosť 4875 mm v y smere od roviny súmernosti lietadla. Táto nezalomená časť sa nachádza v 25% hĺbke profilu krídla v koreni krídla a v 25% hĺbky krídla v mieste zalomenia. Následne je nosník zalomený o 20° a takto zalomený pokračuje až po koniec krídla. Stojnu oboch častí tvorí sendvič pozostávajúci z penového jadra a potáhov z uhlíkových kompozitov s orientáciou vlákien $\pm 45^\circ$. Pásnice sú tvorené uhlíkovým rovingom.

Zadný nosník má tvar C je raz lomený v mieste koreňového rebra. Toto zalomenie je z dôvodu nutnosti rovnobežnosti krakorcov oboch nosníkov. Nosník je umiestnený v 72% tetivy profilu v koreni krídla a zároveň v 72% tetivy profilu krídla v mieste zalomenia prvého nosníka. Materiál použitý je totožný s materiálom predného nosníka.

Koreňové rebro je nosníkmi delené na tri samostatné časti. Materiál všetkých troch častí je navrhnutý ako uhlíkový kompozit. V stojnách rebra je použitá sendvičová konštrukcia, podobne ako v stojnách nosníkov.

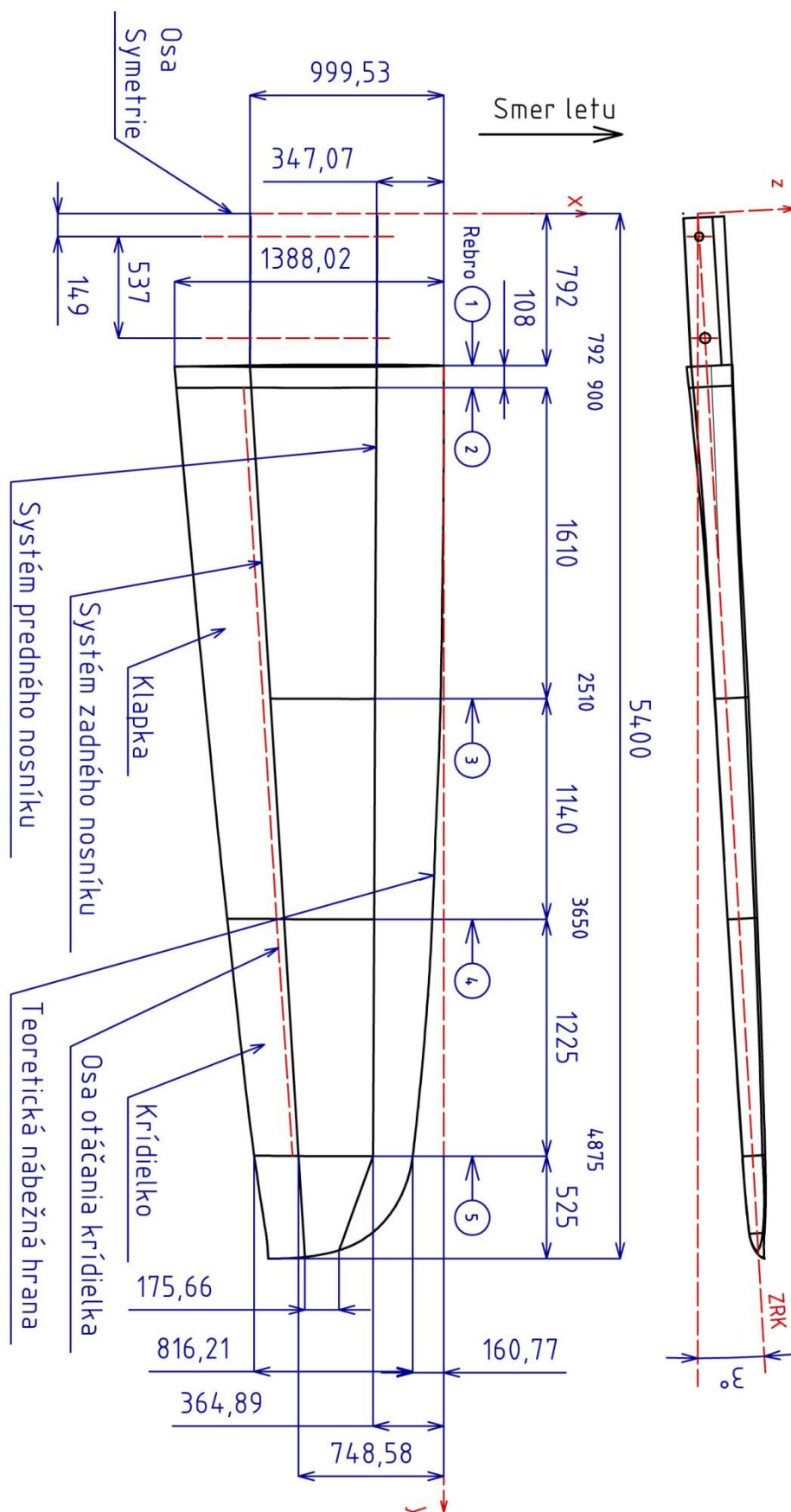
Vo vzdialenosti 3650 mm je navrhnuté rebro, ktoré slúži na uchytenie krídelka a klapky a prenosu síl od nich. Rebro pozostáva na rozdiel od koreňového rebra iba z dvoch častí umiestnených medzi nosníkmi a za zadným nosníkom. Rebro je navrhnuté z uhlíkového kompozitu s orientáciou vlákien $\pm 45^\circ$ v stojne.

V mieste zalomenia predného nosníka sa nachádza rebro na prenos síl spôsobených zalomením nosníka a zároveň na slúži na uchytenie krídelka. Rebro je umiestnené len medzi nosníkmi. Navrhnutý materiál je uhlíkový kompozit s orientáciou vlákien $\pm 45^\circ$.

Vo vzdialenosti 900 mm a 2510 mm sú navrhnuté dva rebrá medzi nosníkmi krídla, ktoré spolu s potahom a samotnými nosníkmi tvoria integrálnu palivovú nádrž.

Potáh krídla je navrhnutý zo sendviču. Tento sendvič pozostáva z penového jadra potáhu sendviču tvoreného uhlíkovým kompozitom s orientáciou vlákien $\pm 45^\circ$.

Pozície všetkých uvedených častí sú znázornené v systémovom výkrese krídla (obr. 11)

Obr. 11 Systémový výkres

6 Pevnostná analýza

Účelom pevnostnej analýzy je preukázať, že navrhnutá konštrukcia krídla je schopná preniesť maximálne početné zaťaženie krídla (v tejto kapitole sa používajú výhradne početné zaťaženia, tak pre zjednodušenie, ak nebude uvedené inak, sú ohybové, krútiace momenty a posúvajúce sily brané ako početné, a pritom nie sú označené indexom pocč). Zároveň je nutné navrhnuť konštrukciu tak, aby bola čo najľahšia a z toho dôvodu nesmie byť predimenzovaná. Obe tieto požiadavky je možné vyjadriť číselne pomocou súčiniteľa rezervy pre každý riešený konštrukčný prvok. Ideálny súčiniteľ rezervy má hodnotu 1 alebo o málo vyššiu než jeden. Žiaden súčiniteľ rezervy nesmie byť nižší než 1.

Pevnostná kontrola je v rámci tejto práce realizovaná v 10 rezoch, ktorých vzdialenosti v smere y sú uvedené v prvom stĺpci v tabuľke číslo 15.

Existujú dva kritické prípady zaťaženia krídla, ktoré môžu nastať:

- maximálny ohyb krídla
- maximálny krut krídla.

Maximálny ohyb krídla

Z vypočítaného zaťaženia krídla v kapitole 4 je možné určiť, kedy je ohybový moment najväčší. Tento prípad nastane v prípade kladného poryvu pri cestovnej rýchlosti v hmotnostnej konfigurácii m_{MaxNLP} , ktorý reprezentuje bod C v letovej obálke pre príslušnú hmotnostnú konfiguráciu. Tomuto bodu zodpovedá aj priebeh posúvajúcej sily a priebeh krútiaceho momentu, ktorý ale nie je maximálny. Hodnoty spomínaných veličín v kontrolovaných rezoch sú uvedené v tabuľke číslo 15.

Tab. 15 Priebeh početnej posúvajúcej sily , početného ohybového a krútiaceho momentu vo vybraných rezoch

y	Mo	T	Mk
[m]	[Nm]	[N]	[Nm]
4,875	473	2158	-318
4,621	1208	3766	-558
4,042	4628	8175	-1228
3,65	7587	10831	-1646
3,330	12689	14621	-2258
2,510	28161	23346	-3699
1,798	47938	32430	-5148
1,195	70118	41292	-6508
0,900	82987	45982	-7213
0,792	88049	47744	-7477

Maximálny krut krídla

Rovnako ako pri maximálnom ohybe krídla aj pre maximálny krut je možné určiť, pre tento rozhodujúci prípad, priebeh krútiaceho momentu z kapitoly 4. Maximálny krut nastane v prípade záporného poryvu pri rýchlosti strmhlavého letu v hmotnostnej konfigurácii

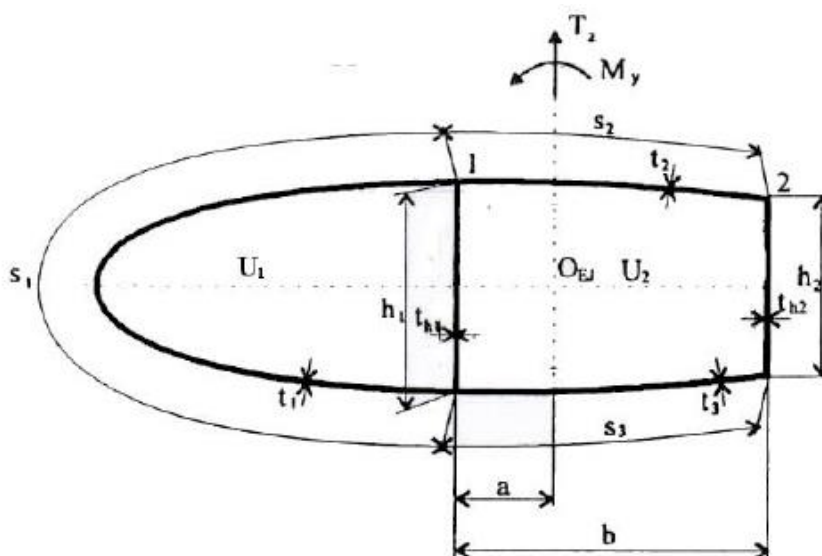
m_{MaxTOW} reprezentujúci bod E' letovej obálky pre príslušnú hmotnostnú konfiguráciu. Tomuto bodu zodpovedá aj priebeh posúvajúcej sily a priebeh ohybového momentu, ktoré ale nie sú maximálne, no nutné pre výpočet. Hodnoty spomínaných veličín v kontrolovaných rezoch sú uvedené v tabuľke 16..

Tab. 16 Priebeh početnej posúvajúcej sily , početného ohybového a krútiaceho momentu vo vybraných rezoch

y	Mo	T	Mk
[m]	[Nm]	[N]	[Nm]
4,875	-271	-1226	-547
4,621	-686	-2118	-961
4,042	-2582	-4484	-2118
3,65	-4189	-5847	-2841
3,330	-6912	-7707	-3897
2,510	-14736	-11274	-6435
1,798	-23249	-12442	-9192
1,195	-30757	-12293	-11780
0,900	-34321	-11848	-13123
0,792	-35597	-11782	-13604

6.1 Geometria

Rozmery dutín v konkrétnych rezoch boli odmerané na modely vytvorené pomocou programu CATIA. Tieto hodnoty sú uvedené v tabuľke číslo 17. Merané veličiny a ich označenie je viditeľné na obrázku číslo 12.

Obr. 12 Označenie veličín

Tab. 17 Geometria v rezoch

y	h ₁	h ₂	U ₁	U ₂	s ₁	s ₂	s ₃	l _{nos}
[m]	[mm]	[mm]	[m ²]	[m ²]	[m]	[m]	[m]	[mm]
4,875	102,337	82,164	0,015	0,042	445,404	385,389	384,863	383,681
4,621	111,972	88,3	0,018	0,047	491,74	402,13	401,665	400,402
4,042	129,301	98,937	0,026	0,058	591,116	440,416	440,017	438,517
3,65	138,181	104,704	0,03	0,066	635,812	466,33	465,925	464,322
3,33	143,939	110,205	0,032	0,072	658,95	487,452	487,014	485,387
2,51	157,665	121,027	0,038	0,088	715,827	541,729	541,034	539,367
1,798	165,936	130,635	0,041	0,102	733,916	591,226	589,434	588,212
1,195	187,394	140,49	0,047	0,121	743,811	630,222	627,498	625,932
0,9	202,058	146,096	0,05	0,133	747,072	650,574	647,315	645,351
0,792	209,132	148,409	0,052	0,138	748,553	658,12	654,641	652,461

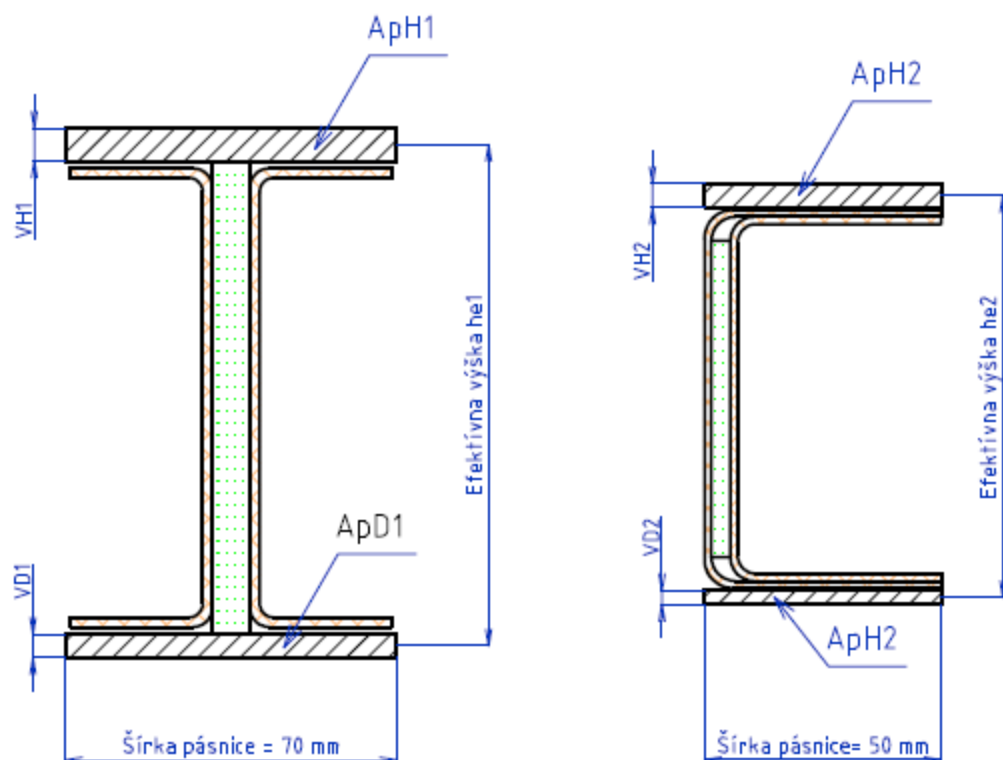
6.2 Pevnostná kontrola nosníku

Oba nosníky pozostávajú z troch častí:

- pásnice
- stojna
- krakorec

6.2.1 Pevnostná kontrola pásnic

Pásnice oboch nosníkov prenášajú ohybový moment pôsobiaci na krídlo. Spodné pásnice sú v prípade maximálneho ohybu krídla namáhané na ťah a vrchné na tlak. V prípade maximálneho krutu je to naopak, a teda horné sú namáhané na ťah a spodné na tlak. Ohybový moment sa od koreňa krídla k jeho koncu znižuje, preto sa budú znižovať aj plochy prierezov pásnic tak, aby bol súčiniteľ bezpečnosti čo najpriateľnejší. Šírka pásnic pre nosník sa po rozpätí krídla nemení. Pre predný nosník má tento parameter hodnotu 70 mm a zadný 50 mm. Meniť sa bude parameter výšky pásnice a jeho hodnoty sú uvedené v tabuľke číslo 1, v ktorej sú uvedené aj obsahy prierezov pásnic.

Obr. 13 Schéma predného nosníka a zadného nosníka

Tab. 18 Výšky a obsahy prierezov pásnic v jednotlivých rezoch

y	V_{H1}	A_{pasH1}	V_{D1}	A_{pasD1}	V_{H2}	A_{pasH2}	V_{D2}	A_{pasD2}
[m]	[mm]	[mm ⁴]	[mm]	[mm ⁴]	[mm]	[mm ⁴]	[mm]	[mm ⁴]
4,875	0,15	10,5	0,15	10,5	0,15	7,5	0,15	7,5
4,621	0,15	10,5	0,15	10,5	0,15	7,5	0,15	7,5
4,042	0,75	52,5	0,5	35	0,25	12,5	0,25	12,5
3,65	1	70	0,75	52,5	0,5	25	0,5	25
3,33	1,5	105	1,25	87,5	0,5	25	0,5	25
2,51	3,5	245	2,75	192,5	0,5	25	0,5	25
1,798	5	350	4	280	1,25	62,5	1,25	62,5
1,195	7	490	6	420	1,5	75	1,5	75
0,9	7,5	525	6	420	1,5	75	1,5	75
0,792	7,5	525	6	420	2	100	1	50

Uvedený postup výpočtu je totožný pre oba riešené prípady, a preto uvedené vzťahy platia pre oba prípady. Výnimkou je vzťah pre výpočet súčiniteľa bezpečnosti, ktorý bude pre maximálny ohyb a krut uvedený zvlášť. Výpočet je uskutočnený v programe Excel.

Na prenose ohybového momentu sa podieľajú oba nosník priamo úmerne ohybovým tuhostiam pásnic EJ. Index i je platný pre celý výpočet pevnostnej kontroly, kde 1 predstavuje predný nosník a 2 predstavuje zadný nosník.

Kvadratický moment jednotlivých prierezov nosníkov je vypočítaný pomocou vzorca:

$$J_i = \frac{A_{pasHi} + A_{pasDi}}{A_{pasHi} \cdot A_{pasDi}} \cdot h_{ei}^2$$

Hodnoty kvadratických momentov sú uvedené v tabuľke č. 19.

Tab. 19 Kvadratické momenty jednotlivých prierezov

y	J ₁	J ₂
[m]	[mm ⁴]	[mm ⁴]
4,875	48573	21668
4,621	58791	25307
4,042	316037	53693
3,65	517238	120550
3,33	890101	134434
2,51	2378513	163955
1,798	3758277	475746
1,195	6917574	663238
0,9	8362088	720332
0,792	8998708	661845

Ohybový moment pôsobiaci na jednotlivý nosník:

$$Mo_i = \frac{J_i \cdot E_i \cdot Mo}{E_1 J_1 + J_2 E_2}$$

Sily v pásniciach:

$$N_i = \frac{Mo_i}{h_{ei}}$$

Namáhanie v horných pásniciach:

$$\sigma_{Hi} = \frac{N_i}{A_{pashi}}$$

Namáhanie v dolných pásniciach:

$$\sigma_{Di} = \frac{N_i}{A_{pashi}}$$

Číselné vyjadrenia ohybových momentov, síl v pásniciach a napätí v pásniciach sú uvedené v Prílohe číslo 4.

Materiál pásnic je navrhnutý ako uhlíkový roving ktorý má maximálne dovolené napätie v tlaku $\sigma_{Dov t} = 800 \text{ MPa}$ a maximálne dovolené napätie v ťahu $\sigma_{Dov d} = 1000 \text{ MPa}$.

Pre prípad maximálneho ohybu budú platiť iné vzťahy pre výpočet súčiniteľu bezpečnosti ako pre prípad maximálneho krutu. Je to spôsobené opačným zmyslom ohýbania krídla pre tento prípad. Vzťah pre výpočet rezervy pre prípad maximálneho ohybu:

$$\eta_{Di} = \frac{\sigma_{Dov d}}{\sigma_{Di}}$$

$$\eta_{Hi} = \frac{\sigma_{Dov tah}}{\sigma_{Hi}}$$

Vzťah pre výpočet rezervy pre prípad maximálneho ohybu:

$$\eta_{Di} = \frac{\sigma_{Dov tah}}{\sigma_{Di}}$$

$$\eta_{Hi} = \frac{\sigma_{Dov d}}{\sigma_{Hi}}$$

Hodnoty jednotlivých súčiniteľov rezervy pre pásnice sú uvedené v tabuľke číslo 20.

Tab. 20 Súčinitele rezervy pásnic pri maximálnom ohybe krídla

y	η_{H1}	η_{D1}	η_{H2}	η_{D2}
[m]	[-]	[-]	[-]	[-]
4,875	2,47	3,09	3,12	3,90
4,621	1,05	1,32	1,36	1,70
4,042	1,30	1,09	1,38	1,72
3,65	1,20	1,12	1,37	1,71
3,33	1,04	1,08	1,25	1,56
2,51	1,11	1,09	1,26	1,58
1,798	1,02	1,02	1,15	1,43
1,195	1,07	1,15	1,30	1,63
0,9	1,04	1,04	1,26	1,58
0,792	1,01	1,01	1,87	1,17

Tab. 21 Súčinitele rezervy pásnic pri maximálnom krute krídla

y	η_{H1}	η_{D1}	η_{H2}	η_{D2}
[m]	[-]	[-]	[-]	[-]
4,875	5,40	4,32	6,83	5,46
4,621	2,32	1,85	2,99	2,39
4,042	2,92	1,56	3,09	2,47
3,65	2,71	1,62	3,10	2,48
3,33	2,39	1,59	2,86	2,29
2,51	2,64	1,66	3,01	2,41
1,798	2,64	1,69	2,95	2,36
1,195	3,05	2,09	3,71	2,97
0,9	3,15	2,01	3,82	3,05
0,792	3,11	1,99	5,78	2,31

6.2.2 Pevnostná kontrola stojny

Stojna prenáša posúvajúcu silu pôsobiacu na krídlo a vytvára v nej šmykový tok ghi . Stojna sa tiež spolu s poťahom podieľa na prenose krútiaceho momentu, ktorý vytvára v stojne šmykový tok gi . Výsledný šmykový tok je daný súčtom šmykových tokov pôsobiacich na stojnu.

6.2.2.1 Šmykové toky v stojnách od posúvajúcich síl

Posúvajúca sila sa prenáša rovnako ako ohybový moment na nosníky priamo úmerne ich ohybovým tuhostiam EJ . Uvedený postup výpočtu je totožný pre oba riešené prípady, a preto uvedené vzťahy platia pre oba prípady. Výpočet bol realizovaný v programe Excel.

$$T_i = \frac{J_i \cdot E_i \cdot T}{E_1 J_1 + J_2 E_2}$$

Šmykový tok v stojne predného a zadného nosníka:

$$q_{hi} = \frac{T_i}{h_{e1}}$$

Tab. 22 Šmykové toky v stojnách nosníkov od posúvajúcej sily pri maximálnom ohybe krídla

y	q _{h1}	q _{h2}
[m]	[Nmm ⁻¹]	[Nmm ⁻¹]
4,875	14,58	8,10
4,621	23,51	12,84
4,042	54,04	12,00
3,65	63,57	19,55
3,33	88,25	17,41
2,51	138,53	12,44
1,798	173,48	27,89
1,195	201,07	25,71
0,9	209,52	24,96
0,792	210,85	24,58

Tab. 23 Šmykové toky v stojnách nosníkov od posúvajúcej sily pri maximálnom krute krídla

y	q _{h1}	q _{h2}
[m]	[Nmm ⁻¹]	[Nmm ⁻¹]
4,875	-8,28	-4,60
4,621	-13,22	-7,22
4,042	-29,64	-6,58
3,65	-34,32	-10,56
3,33	-46,52	-9,18
2,51	-66,90	-6,01
1,798	-66,56	-10,70
1,195	-59,86	-7,66
0,9	-53,98	-6,43
0,792	-52,03	-6,07

6.2.2.2 Šmykové toky v stojnách od krútiaceho momentu

Pre určenie šmykových tokov vstupujúcich do stojny od krútiaceho momentu je nutné v prvom kroku prepočítať krútiaci moment k aerodynamickému stredu, získaný z výpočtu zaťaženia na krútiaci moment k elastickej osi. Uvedený postup výpočtu je totožný pre oba riešené prípady, a preto uvedené vzťahy platia pre oba prípady. Výpočet bol realizovaný v programe Excel.

Vzdialenosť ohybovo elastickej osi k prednému nosníku je daná vzťahom:

$$a = b \cdot \frac{E_2 \cdot J_2}{E_1 \cdot J_1 + E_2 \cdot J_2}$$

kde b je vzdialenosť medzi nosníkmi

Krútiaci moment k elastickej ose:

$$Mk_{EO} = M_K = 2,25 \cdot [Mk_{AS} + T \cdot (x_{EO} - x_{AS}) + Tz \cdot (x_{Taž} - x_{EO})]$$

kde je:

-poloha ohybovo elastickej osi od nábežnej hrany

$$x_{EO} = 0,25 \cdot c + a$$

-poloha pôsobiska aerodynamických síl:

$$x_{AS} = 0,25 \cdot c$$

-poloha ťažiska:

$$x_{Taž} = 0,47 \cdot c$$

Následne využitím Bredtovho vzťahu a pretvárnej podmienky sú vypočítané šmykové toky v jednotlivých dutinách. Pretvárna podmienka je založená na tom, že skrut jednej dutiny musí na základe spojitosti konštrukcie byť rovnaký ako skrut druhej dutiny.

Bredtov vzťah:

$$M_K = 2U_1q_1 + 2U_2q_2$$

Pretvarná podmienka:

$$\frac{1}{2 \cdot U_1} \int \frac{q_v}{G \cdot t} \cdot ds = \frac{1}{2 \cdot U_2} \int \frac{q_v}{G \cdot t} \cdot ds$$

Šmykový tok v prvej dutine:

$$q_1 = \frac{\frac{M_K s_2 U_1}{2U_2^2 t_2 G} + \frac{M_K s_3 U_1}{2U_2^2 G t_3} + \frac{M_K h_2 U_1}{2U_2^2 G t_{h2}} + \frac{q_{h2} h_2 U_1}{G t_{h2} U_2} + \frac{M_K h_1 U_1}{2G t_{h1} U_2^2} - \frac{q_{h1} h_1 U_1}{G t_{h1} U_2} - \frac{q_{h1} h_1}{G t_{h1}} + \frac{M_K h_1}{2G t_{h1} U_2}}{\frac{s_1}{G t_1} + \frac{h_1}{G t_{h1}} + \frac{U_1 h_1}{G t_{h1} U_2} + \frac{U_1^2 s_2}{U_2^2 G t_2} + \frac{U_1^2 s_3}{U_2^2 G t_3} + \frac{U_1^2 h_2}{U_2^2 G t_{h2}} + \frac{U_1^2 h_1}{G t_{h1} U_2^2} + \frac{h_1 U_1}{G t_{h1} U_2}}$$

Šmykový tok v druhej dutine:

$$q_2 = \frac{Mk_{EO} - 2 \cdot U_1 \cdot q_1}{2 \cdot U_2}$$

Tab. 24 Šmykové toky v prvej a druhej dutine od krútiaceho momentu pre prípad maximálneho ohybu krídla

y	q ₁	q ₂
[m]	[Nmm ⁻¹]	[Nmm ⁻¹]
4,875	-1,99	-0,04
4,621	-3,12	0,09
4,042	-9,35	-1,90
3,65	-6,29	-2,39
3,33	-10,08	-4,69
2,51	-28,04	-4,19
1,798	-23,46	-5,15
1,195	-34,72	-3,87
0,9	-38,00	-3,79
0,792	-39,05	-3,55

Tab. 25 Šmykové toky v prvej a druhej dutine od krútiaceho momentu pre prípad maximálneho krutu krídla

y	q ₁	q ₂
[m]	[Nmm ⁻¹]	[Nmm ⁻¹]
4,875	-3,76	-6,89
4,621	-5,87	-10,69
4,042	-8,45	-16,93
3,65	-12,15	-19,89
3,33	-14,05	-24,24
2,51	-35,17	-23,36
1,798	-32,07	-35,97
1,195	-35,43	-37,53
0,9	-36,01	-37,95
0,792	-36,10	-37,62

6.2.2.3 Výsledné šmykové toky v stojnách nosníkov

Výsledný šmykový tok v stojnách je rovný súčtu šmykových tokov od posúvajúcej sily a od krútiaceho momentu. V prípade prvého nosníka tento súčet vyjadruje vzťah:

$$q_{v1} = q_{s1} + q_1 - q_2$$

V prípade druhého nosníka:

$$q_{v2} = q_{h1} + q_2$$

Tab. 26 Výsledné šmykové toky v stojnách pre prípad maximálneho ohybu krídla

y	q _{v1}	q _{v2}
[m]	[Nmm ⁻¹]	[Nmm ⁻¹]
4,875	15,98	10,19
4,621	20,31	12,92
4,042	46,59	10,10
3,65	67,63	19,40
3,33	82,86	12,72
2,51	114,68	8,25
1,798	155,17	22,75
1,195	170,22	21,84
0,9	175,30	21,17
0,792	175,36	21,03

Tab. 27 Výsledné šmykové toky v stojnách pre prípad maximálneho krutu krídla

y	q _{v1}	q _{v2}
[m]	[Nmm ⁻¹]	[Nmm ⁻¹]
4,875	-5,16	-11,49
4,621	-8,41	-17,90
4,042	-21,17	-23,51
3,65	-26,58	-30,45
3,33	-36,34	-33,41
2,51	-78,70	-29,37
1,798	-62,66	-46,67
1,195	-57,77	-45,19
0,9	-52,05	-44,38
0,792	-50,51	-43,69

6.2.2.4 Súčinitele rezervy stojny

Stojna je zo sendvičovej konštrukcie. Jadro tvorí 8 mm hrubá pena z materiálu Divinycell, ktorá má veľmi nízku maximálnu dovolenú pevnosť v šmyku, preto sa predpokladá, že sa nepodieľa na prenose zaťaženia. Poťah sendviču tvorí uhlíkový kompozit (160 g/mm²) s vláknami +- 45°, vždy s rovnakým počtom vrstiev na oboch poťahoch. Tento uhlíkový kompozit má maximálnu dovolenú pevnosť v šmyku $\tau_{DOV\ SMYK} = 100\ MPa$ a hrúbku jednej vrstvy $t_{vrstvy} = 0,26\ mm$. Vzťah pre maximálne dovolené šmykové napätie:

$$q_{Dov\ šmyk\ s\ i} = \tau_{Dov\ šmyk} \cdot n_{is} \cdot t_{vrstvy}$$

kde:

n_{is} – je počet vrstiev

Šmykový tok nie je rovnaký v každom reze. Na základe tejto skutočnosti bol zvolený počet vrstiev kompozitu na stojnu tak, aby bol súčiniteľ rezervy čo najpriateľnejší.

$$\eta_{is} = \frac{q_{Dov\ šmyk\ s\ i}}{q_{vi}}$$

Tab. 28 Počet vrstiev a súčiniteľ rezervy únosnosti stojny pre prípad maximálneho ohybu krídla

	1. Nosník		2. Nosník	
y	n_{1s}	η_{1s}	n_{2s}	η_{2s}
[m]	[-]	[-]	[-]	[-]
4,875	2	4,12	2	6,45
4,621	2	2,56	2	4,02
4,042	2	1,12	2	5,15
3,65	4	1,74	2	3,03
3,33	4	1,26	2	4,09
2,51	6	1,36	2	6,30
1,798	8	1,34	2	2,29
1,195	8	1,22	2	2,38
0,9	8	1,19	2	2,46
0,792	8	1,19	2	2,47

Tab. 29 Počet vrstiev a súčiniteľ rezervy únosnosti stojny pre prípad maximálneho krutu krídla

	1. Nosník		2. Nosník	
y	n_{1s}	η_{1s}	n_{2s}	η_{2s}
[m]	[-]	[-]	[-]	[-]
4,875	2	10,1	2	4,52
4,621	2	6,2	2	2,90
4,042	2	2,5	2	2,21
3,65	4	3,9	2	1,71
3,33	4	2,9	2	1,56
2,51	6	2,0	2	1,77
1,798	8	3,3	2	1,11
1,195	8	3,6	2	1,15
0,9	8	4,0	2	1,17
0,792	8	4,1	2	1,19

Keďže konštrukcia krídla musí s určitou odolnosťou odolať obom zaťaženiám, je nutné voliť počet vrstiev tak, aby vyhovoval v oboch prípadoch zaťaženia krídla. Z toho vyplýva, že súčiniteľ rezervy je v jednom prípade čo najbližšie číslu jedna a v druhom prípade, ktorý zaťažuje menej daný prvok konštrukcie, je mnohonásobne vyšší. Zaťaženie posledných dvoch rezov (4621 a 4875) je natoľko malé, že aj minimálny počet vrstiev dokáže preniesť zaťaženie.

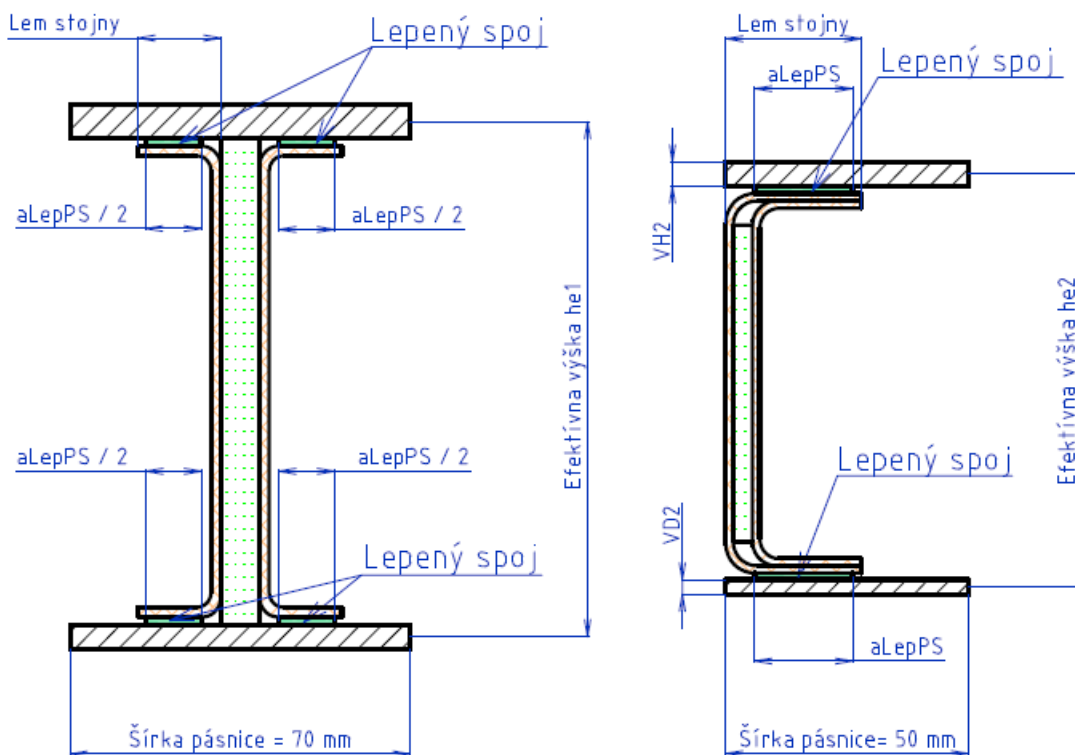
6.2.3 Pevnostná kontrola lepeného spoja pásnice a stojny

Šmykový tok zo stojny sa podľa vety o združených šmykových napätiach prenesie aj do časti $a_{LepPS\ i}$ vid' obr. 14, kde je realizovaný lepený spoj stojny a pásnice. Lepený spoj je navrhnutý uskutočniť pomocou epoxidového lepidla AV 5308 + HV 5309-1 tvrdnúceho pri izbovej teplote. Maximálna dovolená pevnosť lepidla v šmyku je $\tau_{Dov\ šmyk\ Lep} = 18\text{ MPa}$. Maximálny šmykový tok prenesený lepidlom je daný vzťahom platným pre oba riešené prípady zaťaženia krídla:

$$q_{Dov\ šmyk\ Lep\ i} = \tau_{Dov\ šmyk\ Lep} \cdot a_{LepPS\ i}$$

Súčiniteľ rezervy lepeného spoja:

$$\eta_{iLep\ SP} = \frac{q_{Dov\ šmyk\ Lep\ i}}{q_{vi}}$$

Obr. 14 Schéma lepených spojov

Tab. 30 Rozmery lepených spojov a príslušné súčinitele rezervy pre prípad max. ohybu

	1. Nosník		2. Nosník	
y	$a_{LepPS\ 1}$	$\eta_{1Lep\ PS}$	$a_{LepPS\ 2}$	$H_{2Lep\ PS}$
[m]	[mm]	[-]	[mm]	[-]
4,875	3	4,28	2	4,46
4,621	3	2,66	2	2,79
4,042	4	1,55	2	3,56
3,65	4	1,51	3	3,15
3,33	5	1,09	3	4,24
2,51	7	1,10	3	6,55
1,798	9	1,04	4	3,17
1,195	10	1,06	4	3,30
0,9	10	1,03	4	3,40
0,792	10	1,03	5	4,28

Tab. 31 Rozmery lepených spojov a príslušné súčinitele rezervy pre prípad max. krutu

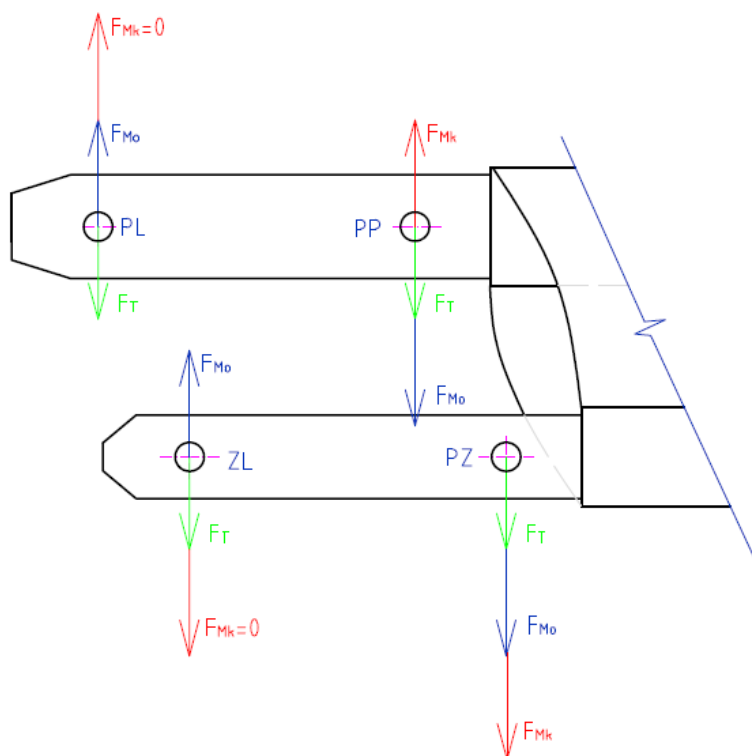
	1. Nosník		2. Nosník	
y	$a_{LepPS\ 1}$	$\eta_{1Lep\ PS}$	$a_{LepPS\ 2}$	$\eta_{1Lep\ PS}$
[m]	[mm]	[-]	[mm]	[-]
4,875	3	10,47	2	3,13
4,621	3	6,42	2	2,01
4,042	4	3,40	2	1,53
3,65	4	3,39	3	1,77
3,33	5	2,48	3	1,62
2,51	7	1,60	3	1,84
1,798	9	2,59	4	1,54
1,195	10	3,12	4	1,59
0,9	10	3,46	4	1,62
0,792	10	3,56	5	2,06

Vhodnou voľbou šírky lepeného spoja $a_{LepPS\ i}$ v každom reze je možné dosiahnuť čo najpriateľnejšieho súčiniteľa rezervy. Pri voľbe šírky je treba brať ohľad na oba prípady zaťaženia. Veľkosť lemu stojny sa od koreňa krídla po koniec krídla mení adekvátne šírke lepeného spoja.

6.2.4 Pevnostná kontrola krakorcov

Oba nosníky sú zakončené krakorcami obdĺžnikového prierezu, ktoré prenášajú všetky zaťaženia do trupu lietadla. Prenos do trupu je zabezpečený štyrmi čapmi, ktoré prechádzajú cez krakorec zalaminovanou vložkou. Na obr. 15 je viditeľné schematické označenie každého čapu, síl a smerov síl, ktoré vyvoláva ohybový moment (F_{Mo}), posúvajúce sily (F_T)

a krútiaci moment (F_{Mk}). Krútiaci moment prenášajú len pravé čapy oboch nosníkov (PP a PZ).

Obr. 15 Rozloženie síl na krakorcach a označenie dier na čapy

Celkový ohybový moment sa rozdelí medzi krakorce na základe pomeru ich ohybových tuhostí. Index k nadobúda označenie P (predný) a Z (zadný).

$$Mo_i = \frac{J_i \cdot E_i \cdot Mo_{Max}}{E_P J_P + J_Z E_Z}$$

Sila od krútiaceho momentu na čap:

$$F_{Mo i} = \frac{Mo_i}{l_{\text{čapov}}}$$

Sila od posúvajúcich síl:

$$F_{T i} = \frac{J_i \cdot E_i \cdot T_{Max}}{E_P J_P + J_Z E_Z}$$

Sila od krútiaceho momentu:

$$F_{Mk i} = \frac{Mk_{max i}}{l_{krak}}$$

Kde:

- l_{krak} je vzdialenosť medzi krakorcami krídla

Výsledné sily na jednotlivý čap:

$$F_{PP} = -F_{MoP} - F_{Tp} + F_{Mkp}$$

$$F_{PL} = F_{MoP} - F_{Tp}$$

$$F_{ZP} = -F_{MoZ} - F_{Tz} - F_{Mkp}$$

$$F_{Zl} = F_{MoZ} - F_{Tz}$$

Šmykové porušenie krakorca (index j reprezentuje pozíciu na krakorci- P –napravo, L- naľavo):

$$\tau_{krak\ smyk\ ij} = \frac{T_{ij}}{n_{krak\ i} \cdot t_{vrstvy} \cdot e_{krak}}$$

kde: $n_{krak\ i}$ – je počet vrstiev na krakorci

Materiál použitý na krakorec je totožný s materiálom použitým na stojnu a má maximálnu dovolenú šmykovú pevnosť $\tau_{Dov\ šmyk} = 100\ MPa$. Hrúbka vrstvy je $t_{vrstvy} = 0,26\ mm$.

Súčiniteľ rezerv:

$$\eta_{krak\ smyk\ ij} = \frac{\tau_{Dov\ šmyk}}{\tau_{krak\ smyk\ ij}}$$

Kontrola na odtlačenie:

$$\sigma_{krak\ Otl} = \frac{T_{ij}}{n_{krak\ i} \cdot t_{vrstvy} \cdot d_{\xi\ ij}}$$

Tab. 32 Volba vrstiev a priemerov čapov a k nim vypočítané súčinitele rezervy pre jednotlivé čapy pre prípad maximálneho ohybu krídla

ij	d_{ξ}	$\eta_{KraKOtl}$	n_{krak}	$\eta_{KraKsmyk}$
[-]	[mm]	[-]	[-]	[-]
PP	70	1,74	52	1,00
PL	70	2,91	52	1,68
ZP	25	5,92	8	1,46
ZL	25	9,92	8	2,45

Tab. 33 Volba vrstiev a priemerov čapov a k nim vypočítané súčinitele rezervy pre jednotlivé čapy pre prípad maximálneho ohybu krídla

ij	d_{ξ}	$\eta_{KraKOtl}$	n_{krak}	$\eta_{KraKsmyk}$
[-]	[mm]	[-]	[-]	[-]
PP	70	6,42	52	3,71
PL	70	8,39	52	4,84
ZP	25	22,04	8	5,44
ZL	25	28,66	8	7,08

6.3 Pevnostná kontrola potáhu

Potáhu je väčšinou tvorený sendvičovou konštrukciou. Iba v mieste nábežnej hrany je konštrukcia potáhu bez jadra. Vo zvyšku potáhu je použitá pena Divinycell H60 o hrúbke 8 mm. V mieste spoja nosníka a potáhu je výška peny zmenšená na 3 mm z dôvodu zvýšenia efektívnej výšky nosníkov. Potáhy sendvičov sú z uhlíkového kompozitu (98g/m^2) s orientáciou vlákien $+45^\circ$. Hrúbka jednej vrstvy $t_{vrstvy} = 0,15\text{ mm}$.

Maximálny dovolený šmykový tok od krutu v jednej vrstve je zistený na základe skúšky vykonanej v skúšobni Leteckého ústavu VUT Brno. Jeho hodnota je $q_{DOV\text{ SMYK } K} = 60,44\text{ n/mm}$

Zaťaženie krídla spôsobuje jedine namáhanie krídla krútiacim momentom. Šmykové toky v jednotlivých dutinách boli určené v kapitole 6.2.2.2 a číselne vyjadrené v tabuľke číslo 24 a 25.

Šmykový tok nie je rovnaký v každom reze. Na základe tejto skutočnosti boli volený počet vrstiev kompozitu na potáhu tak, aby bol súčiniteľ rezervy čo najpriateľnejší.

Súčiniteľ rezervy je daný vzťahom, ktorý je platný pre oba skúšané prípady:

$$\eta_{ipot} = \frac{q_{Dov\text{ šmyk } K i}}{q_{vi}}$$

Tab. 34 Počet vrstiev a súčiniteľ rezervy únosnosti potáhu pre prípad maximálneho ohybu krídla

	1. Dutina		2. Dutina	
y	n_{1pot}	η_{1pot}	n_{2pot}	η_{2pot}
[m]	[-]	[-]	[-]	[-]
4,875	2	30,39	2	1607,08
4,621	2	19,35	2	708,70
4,042	2	6,47	2	31,85
3,65	2	9,61	2	25,30
3,33	2	6,00	2	12,90
2,51	6	2,16	2	14,42
1,798	6	2,58	4	11,75
1,195	8	1,74	5	15,60
0,9	8	1,59	5	15,96
0,792	8	1,55	5	17,00

Tab. 35 Počet vrstiev a súčiniteľ rezervy únosnosti potáhu pre prípad maximálneho ohybu krídla

	1. Dutina		2. Dutina	
y	n_{1pot}	η_{1pot}	n_{2pot}	η_{2pot}
[m]	[-]	[-]	[-]	[-]
4,875	2	16,05	2	8,77
4,621	2	10,29	2	5,66
4,042	2	7,15	2	3,57
3,65	2	4,98	2	3,04
3,33	2	4,30	2	2,49
2,51	6	1,72	2	2,59
1,798	6	1,88	4	1,68
1,195	8	1,71	5	1,61
0,9	8	1,68	5	1,59
0,792	8	1,67	5	1,61

Od rezu 3,33 sú šmykové toky natoľko malé, že aj minimálne množstvo vrstiev kompozitového sendviču preniesie toto zaťaženie so súčiniteľom rezervy 2,49 a viac pre oba riešené prípady.

Vrstvenie potáhu je podľa nasledujúceho poradia. V koreni krídla je počet vrstiev v druhej dutine vo vonkajšom potáhu sendviča rovný dvom a vnútorný rovný trom vrstvám. V prvej dutine sú štyri vrstvy z vonkajšej strany a štyri z vnútornej. V reze 1195 mm sa vynechá jedna vrstva z oboch strán potáhu sendviča prvej dutiny. Vo vzdialenosti 2510 mm sa v prvej dutine vynechá po dvoch vrstvách z oboch potáhov sendviča. Podobne sa vynechá po jednej vrstve z každej strany aj v druhej dutine vo vzdialenosti 1798 mm.

6.4 Pevnostná kontrola koreňového rebra

Koreňové rebro je delené nosníkmi na tri samostatné časti a je podobne ako stojna zadného nosníka riešené ako kompozitový sendvič. Potáhy sendviču sú tvorené z uhlíkového kompozitu (160g/m^2) o hrúbke vrstvy $t_{vrstvy} = 0,26\text{ mm}$ a s maximálnym dovoleným šmykovým napätím $\tau_{DOV\text{ SMYK}} = 100\text{ MPa}$.

Šmykové napätie v rebre:

$$\tau_{i\text{ Reb}} = \frac{q_i}{n_{i\text{ Reb}} \cdot t_{vrstvy}}$$

Súčiniteľ rezervy:

$$\eta_{i\text{ Reb}} = \frac{\tau_{DOV\text{ SMYK}}}{\tau_{i\text{ Reb}}}$$

Tab. 36 Súčinitele rezervy koreňového rebra

	Maximálny ohyb krídla	Maximálny krut krídla
Súčiniteľ rezervy rebra 1. dutiny	1,33	2,88
Súčiniteľ rezervy rebra 2. dutiny	14,63	2,76

6.4.1 Kontrola lepených spojov koreňového rebra

Lepený tok prenáša šmykový tok medzi potahom a rebrom. Lepený spoj je realizovaný epoxidovým lepidlom AV 5308 + HV 5309-1 tvrdnúcim pri izbovej teplote. Maximálna dovolená pevnosť lepidla v šmyku je $\tau_{Dov\ šmyk\ Lep} = 18\text{ MPa}$. Maximálny šmykový tok prenesený lepidlom je daný vzťahom platným pre oba riešené prípady zaťaženia krídla:

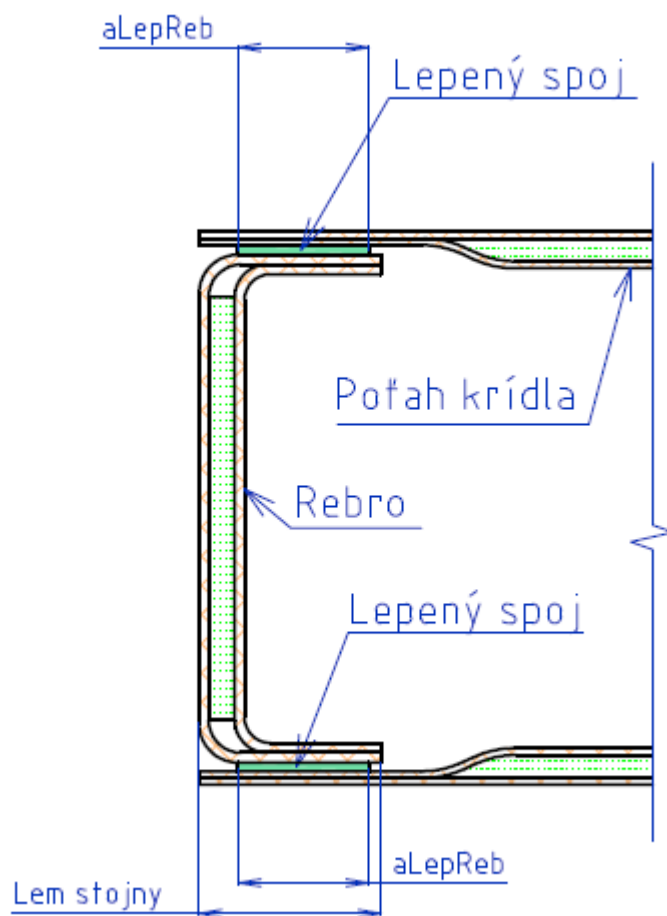
$$q_{Dov\ šmyk\ Lep\ i} = \tau_{Dov\ šmyk\ Lep} \cdot a_{Lep\ RP\ i}$$

Súčiniteľ rezervy lepeného spoja rebra a potahu:

$$\eta_{iLep\ RP} = \frac{q_{Dov\ šmyk\ Lep\ i}}{q_i}$$

Súčiniteľ rezervy lepeného spoja rebra a stojny:

$$\eta_{iLep\ RP} = \frac{q_{Dov\ šmyk\ Lep\ i}}{q_{vi}}$$

Obr. 16 Lepený spoj, rebro, potah (RP)

Tab. 37 Súčinitele rezervy lepených spojov koreňového rebra

Lepený spoj	Maximálny ohyb krídla	Maximálny krut krídla
Rebro prvej dutiny a potahu	1,38	1,50
Rebro prvej dutiny a stojny	1,03	3,56
Rebro druhej dutiny a potahu	15,19	1,44
Rebro druhej dutiny a stojny	2,57	1,24

Prijateľné súčinitele boli volené správnou šírkou lepeného spoja a k tomu adekvátne veľkou šírkou lemu rebra. Lepený spoj rebra prvej dutiny a potahu, rebra druhej dutiny a potahu a rebra druhej dutiny a zadnej stojny je navrhnutý so šírkou 3 mm. Šírka lepeného spoja rebier s prednou stojnou je 10 mm.

7 Statická skúška krídla

Predpis 23.641 stanovuje, že pevnosť krídla musí byť overená statickou skúškou, alebo kombináciou statickej skúšky a pevnostnej analýzy.

Na vyvodenie zaťaženia čo najviac podobnému celkovému vypočítanému zaťaženiu sa v praxi využívajú dva spôsoby:

1. Priame zaťažovanie konštrukcie kalibrovanými závažiami
2. Zaťažovanie vahadlovými systémami.

Priame zaťažovanie konštrukcie kalibrovanými závažiami

Zaťaženie je vyvolávané pomocou kalibrovaných závaží vo forme pláténých vreciek obsahujúcich broky z olova alebo liatiny. V prípade nutnosti väčších váh sú závažia v tvare hranolu alebo kotúčov.

V prospech tohto spôsobu je jeho jednoduchosť pre rôznorodé zaťaženia a zároveň je dostatočne presný. V neprospech je nutnosť fyzickej námahy a celkový dlhší čas skúšky. Náročné je hľadanie prvej poruchy a pripevňovania mechanických tenzometrov. Veľkou nevýhodou je aj nemožnosť rýchleho odľahčenia konštrukcie.

Zaťažovanie vahadlovými systémami

Zaťaženie je vyvolané pomocou hydraulického zariadenia alebo žeriavu. Táto sila je rozdelená cez vahadlový systém takým spôsobom, aby sa sila rozdelila do bodov tak, aby čo najvernejšie kopírovala vypočítané zaťaženie. Uchytenie ku skúšanému vzorku môže byť realizované pomocou prilepenia ražného plátna alebo pomocou klieštín. Výhodou tohto spôsobu je možnosť rýchleho a jednoduchého odľahčenia a viditeľnosť prvotných porúch. Medzi nevýhody je možné zaradiť zložitosť zmeny zaťaženia, keďže je nutné rozobrať a prestaviť celý vahadlový systém. Univerzálne vahadlové systémy sú veľmi zložité a je častokrát menej náročné vyrobiť jednoúčelový vahadlový systém. [8]

S ohľadom na uvedené skutočnosti je na statickú skúšku pre konkrétne krídlo vybraný spôsob zaťažovania vahadlovým systémom.

7.1 Skúšané prípady

Na preukázanie dostatočnej pevnosti predpis CS 23.305 stanovuje nutnosť skúšať krídlo na prevádzkové zaťaženie bez trvalých škodlivých deformácií. Maximálne možné prípady reprezentujú v tomto prípade maximálny ohyb a maximálny krut.

Maximálny ohyb krídla

Maximálny ohyb krídla je v prípade kladného poryvu pri cestovnej rýchlosti a hmotnostnej konfigurácii m_{MaxNLP} , ktorý reprezentuje bod C v letovej obálke. Charakteristické hodnoty pre tento prípad sú uvedené v tabuľke číslo 38.

Tab. 38 Charakteristiky prípadu pre maximálny ohyb

Rýchlosť letu	v_c [m/s]	97,22
	v_c [km/h]	350
Násobok	n [-]	4,35
Súčiniteľ vztlaku	Cl [-]	0,81
Hmotnosť lietadla	m [-]	1358,6
Výchylka krídeliek	δ_{kr} [°]	0
Výchylka klapiek	δ_{kl} [°]	0

Maximálny ohyb krídla

Maximálny krut je v prípade záporného poryvu pri rýchlosti v_D a hmotnostnej konfigurácii m_{MaxTOW} , reprezentujúci bod E' letovej obálky. Charakteristické hodnoty pre tento prípad sú uvedené v tabuľke číslo 39.

Tab. 39 Charakteristiky prípadu pre maximálny ohyb

Rýchlosť letu	v_D [m/s]	119,44
	v_D [km/h]	430
Násobok	n [-]	-0,80
Súčiniteľ vztlaku	Cl [-]	-0,11
Hmotnosť lietadla	m [-]	1550
Výchylka krídeliek	δ_{kr} [°]	0,00
Výchylka klapiek	δ_{kl} [°]	0

Podľa predpisu CS23.965 je nutné v prípade integrálnej nádrže uskutočniť skúšku ohybu krídla s plnou nádržou.

Maximálny ohyb krídla s plnou nádržou

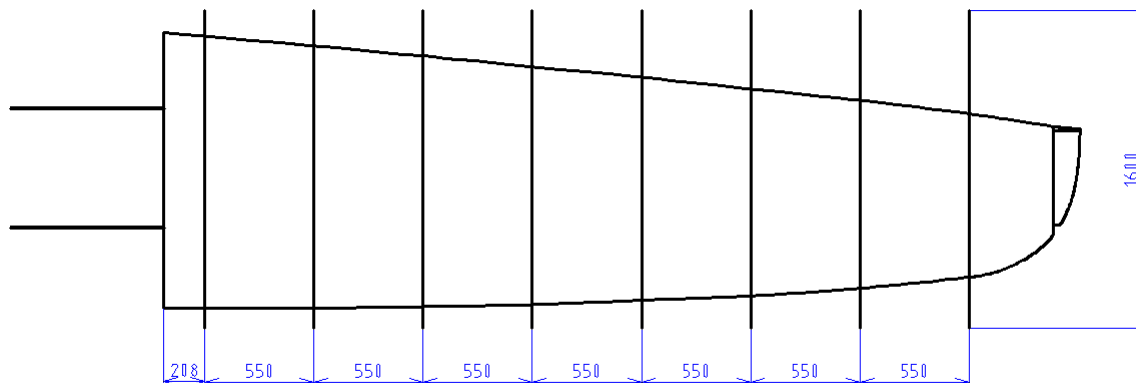
Maximálny ohyb krídla s plnou nádržou je v prípade kladného poryvu pri cestovnej rýchlosti a hmotnostnej konfigurácii m_{MaxTOW} , ktorý reprezentuje bod C v letovej obálke pre danú hmotnostnú kategóriu. Charakteristické hodnoty pre tento prípad sú uvedené v tabuľke číslo 40.

Tab. 40 Charakteristiky prípadu pre maximálny ohyb

Rýchlosť letu	v_c [m/s]	97,22
	v_c [km/h]	350
Násobok	n [-]	3,94
Súčiniteľ vztlaku	Cl [-]	0,54
Hmotnosť lietadla	m [-]	1550
Výchylka krídeliek	δ_{kr} [°]	0
Výchylka klapiek	δ_{kl} [°]	0

7.2 Klieštiny

Celkový počet klieštín je navrhnutý v počte 8 pre všetky skúšané prípady. Je to dostatočný počet na presné nasimulovanie ohybového momentu. Pozícia každej klieštiny je uvedená v na obrázku č. 17.

Obr. 17 Pozície klieštín

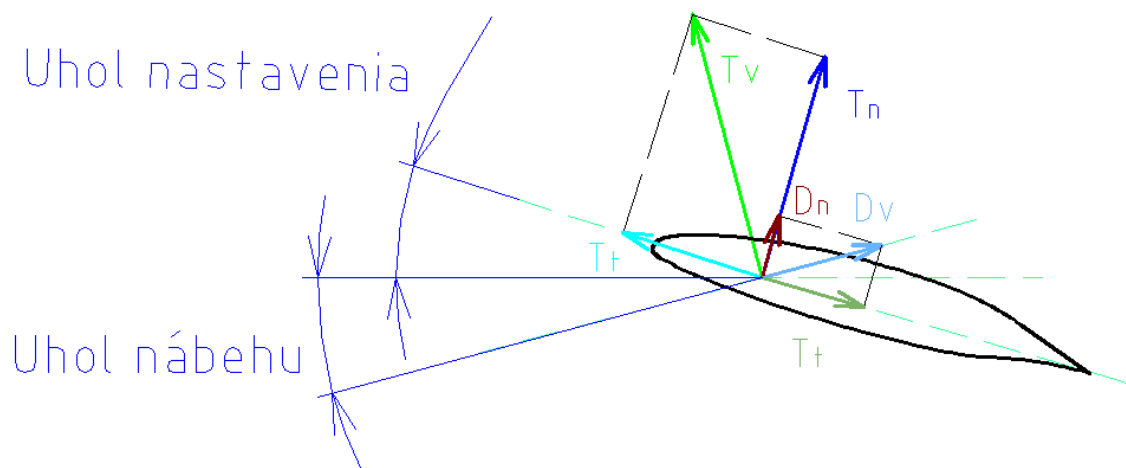
Klieštiny sú navrhnuté z preglejky o hrúbke 25 mm. Každá z klieštín je vystužená po obvode z oboch strán konštrukciou z U profilov aby bolo zaručené, že klieštiny bez poruchy a s dostatočnou tuhosťou prenesú zaťaženie na krídlo. Prehľad parametrov klieštín je uvedený v tabuľke č.41.

Tab. 41 Parametre klieštín

Poloha	Rozmery klieštín		Preglejka	U rám	Celková klieština
[m]	šírka [m]	výška [m]	hmotnosť [kg]	hmotnosť [kg]	hmotnosť [kg]
4,85	1,6	0,35	9,9	41,366	51,266
4,3	1,6	0,35	9,48	41,366	50,846
3,75	1,6	0,35	9,12	41,366	50,486
3,2	1,6	0,35	8,78	41,366	50,146
2,65	1,6	0,35	8,44	41,366	49,806
2,1	1,6	0,35	8,14	41,366	49,506
1,55	1,6	0,35	7,8	41,366	49,166
1	1,6	0,35	7,18	41,366	48,546

7.3 Určenie normálových a tečných zložiek síl

Pre správne navrhnutie statickej skúšky krídla pomocou vahadlového systému je nutné rozdeliť vypočítané zaťaženie v kapitole 4 do normálových a tečných zložiek k tetive profilu vid' obrázok číslo 18. Veľkosti síl a uhlov sú iba názorného charakteru a nereprezentujú skutočné veľkosti. Odporové zložky do tečného a normálového smeru sú v nasledujúcich výpočtoch zanedbané, keďže nie je známe rozloženie odporu po rozpätí. Zanedbanie je možné, pretože výsledná sila odporu je v porovnaní s výslednou vzdušnou silou veľmi malá.

Obr. 18 Normálové a tečné zložky síl

$$\begin{aligned} T_t &= T_v \sin(\alpha + \varphi_{kor}) + D_v \cos(\alpha + \varphi_{kor}) \\ T_n &= D_v \sin(\alpha + \varphi_{kor}) + T_v \cos(\alpha + \varphi_{kor}) \end{aligned}$$

Kde α je uhol nábehu a je získaná z poláry lietadla na základe znalosti veľkosti Cl pre konkrétny režim letu.

Tečný ohybový moment a normálový ohybový moment je získaný integráciou posúvajúcich tečných a normálových síl po polrozpätí. Výpočet integrácie bol rovnako ako v prípade výpočtov zaťaženia uskutočnený v programe Excel a bola využitá lichobežníková numerická integrácia.

$$\begin{aligned} Mo_t(y) &= \int_0^{\frac{b}{2}} T_t(y) dy \\ Mo_n(y) &= \int_0^{\frac{b}{2}} T_n(y) dy \end{aligned}$$

7.4 Uchytenie krídla v skúšobni

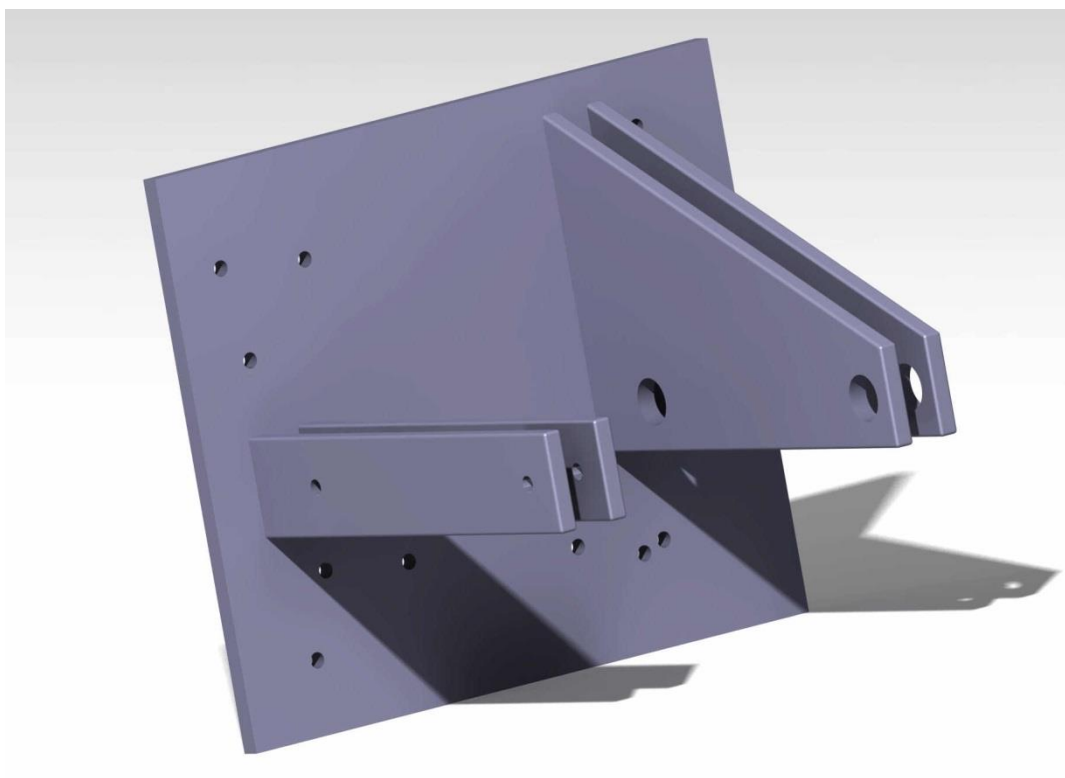
Zaťažovať sa bude v skúšobni pomocou mostového žeriavu, ktorý dokáže zaťažovať priamo len vertikálne. Zaťažovanie krídla uchyteného v horizontálnej rovine by teda bolo pod uhlom značne komplikované. Rovnako skúšanie pomocou dvoch vahadlových systémov v tomto prípade nie je vhodné pre značnú zložitosť. Najjednoduchšou možnosťou a plne postačujúcou v tomto prípade je natočenie samotného skúšaného vzorku o určitý uhol tak, aby výsledná sila nahradila ako tečné tak aj normálové zložky posúvajúcich síl. V tomto prípade pri zanedbaní odporových síl po rozpätí odpovedá tento uhol súčtu uhlov nastavenia (3°) a nábehu. Uhol nábehu je odčítaný z poláry lietadla. Celkový uhol nastavenia krídla pre skúšku:

- maximálneho ohybu je $7,565^\circ$,
- maximálneho krutu je $-3,11^\circ$
- maximálneho ohybu s plnou nádržou je $7,807^\circ$.

V prípade maximálneho krutu je nutné dodať, že sily na neho pôsobiace sú záporného smeru a preto sa celé krídlo otočí o 180° v smere y osy. Teda uhol nastavenia pre skúšku bude teoreticky $176,89^\circ$.

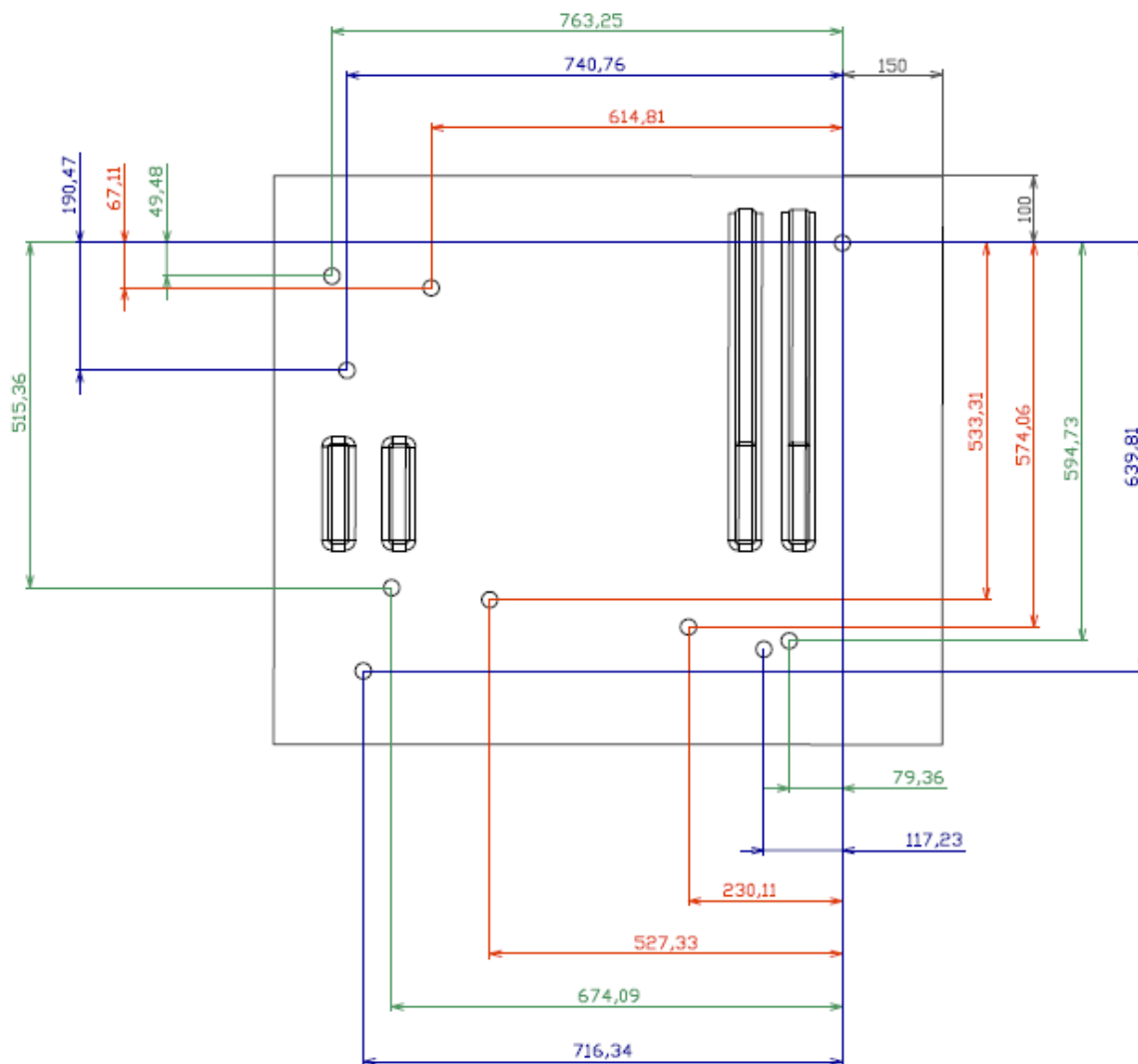
7.4.1 Prípravok na uchytenie krídla

Uchytenie krídla je navrhnuté realizovať pomocou prípravku, ktorý sa pripevní pomocou šraub k pevnej základni v skúšobni. Tento prípravok bude použiteľný pri všetkých troch statických skúškach tohto krídla, teda zabezpečí natočenie krídla do požadovaných uhlov. Prípravok je zvarok piatich kusov oceľových platní, vid' obrázok číslo 18. Medzi dvojice zvislých platní sa uchytia krakorce krídla pomocou čapov.

Obr. 19 Vizualizácia prípravku

Na centrálnej časti je v pravom hornom rohu umiestnená diera, ktorá slúži pre uchytenie prípravku pre všetky tri realizované skúšky. Správne natočenie krídla pre konkrétnu skúšku zabezpečí príslušná sada dier. Na obrázku číslo 20 sú zakótované a farebne odlišené sady dier. Zelená sada slúži na nastavenia uhla natočenia krídla pre skúšku maximálneho ohybu. Modrá sada pre skúšku maximálneho ohybu s plnou nádržou. Červená sada slúži na nastavenie krídla pri skúške maximálneho krutu krídla.

Obr. 20 Pozície a označenie dier na prípravku

7.4.1.1 Únosnosť prípravku

Prípravok je nutné dimenzovať tak, aby bezpečne dokázal preniesť zaťaženie, ktoré je na neho pri skúške vyvinuté. Sily prechádzajúce z krakorca do ramien prípravku vyvolávajú ohybové a šmykové napätie týchto častí. Materiál komponentov je oceľ 11353 s $R_m = 216$ MPa.

Ohybové napätie obdĺžnikovných častí je najväčšie v mieste votknutia k centrálnej časti.

$$\sigma_{obd} = \frac{M_{o\ obd}}{W_{o\ obd}}$$

Šmykové napätie je dané výrazom:

$$\tau_{obd} = \frac{(F_{ZP} + F_{ZL})}{S_{obd}}$$

Redukované napätie:

$$\sigma_{RED obl} = \sqrt{\sigma_{obd} + 4\tau_{obd}}$$

Únosnosť:

$$\eta_{obl} = \frac{R_m}{\sigma_{RED obl}}$$

Tab. 42 Únosnosť obdĺžnikovej časti prípravku

		Maximálny ohyb	Maximálny krut
Ohybové napätie obdĺžnikových častí	σ_{obd} [MPa]	112,58	32,84
Šmykové napätie obdĺžnikových častí	τ_{obd} [MPa]	0,94	-0,17
Redukované napätie obdĺžnikových častí	$\sigma_{RED obd}$ [MPa]	112,59	32,84
Únosnosť obdĺžnikových častí	η_{obl} [-]	1,95	6,70

Ohybové napätie lichobežníkových častí nebude v mieste votknutia. Výpočtom bolo zistené, že maximálne ohybové napätie bude 300 mm od votknutia.

Ohybové napätie:

$$\sigma_{lich max} = \frac{M_{o lich(300)}}{W_{o lich (300)}}$$

Šmykové napätie je dané výrazom:

$$\tau_{obd} = \frac{(F_{PP})}{S_{lich(300)}}$$

Redukované napätie:

$$\sigma_{RED lich} = \sqrt{\sigma_{lich} + 4\tau_{lich}}$$

Únosnosť:

$$\eta_{lich} = \frac{R_m}{\sigma_{RED lich}}$$

Tab. 43 Únosnosť lichobežníkovej časti prípravku

		Maximálny ohyb	Maximálny krut
Ohybové napätie obdĺžnikových častí	σ_{lich} [MPa]	169,19	51,80
Šmykové napätie obdĺžnikových častí	τ_{lich} [MPa]	3,79	8,06
Redukované napätie obdĺžnikových častí	$\sigma_{RED lich}$ [MPa]	135,77	52,43
Únosnosť obdĺžnikových častí	η_{lich} [-]	1,62	4,20

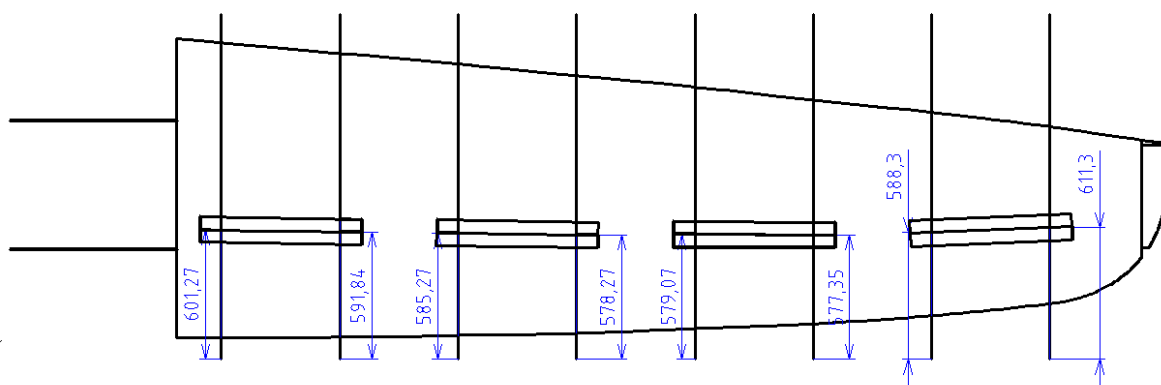
Únosnosť zvarových spojov je uvedená v prílohe číslo 5.

7.5 Skúška maximálneho ohybu krídla

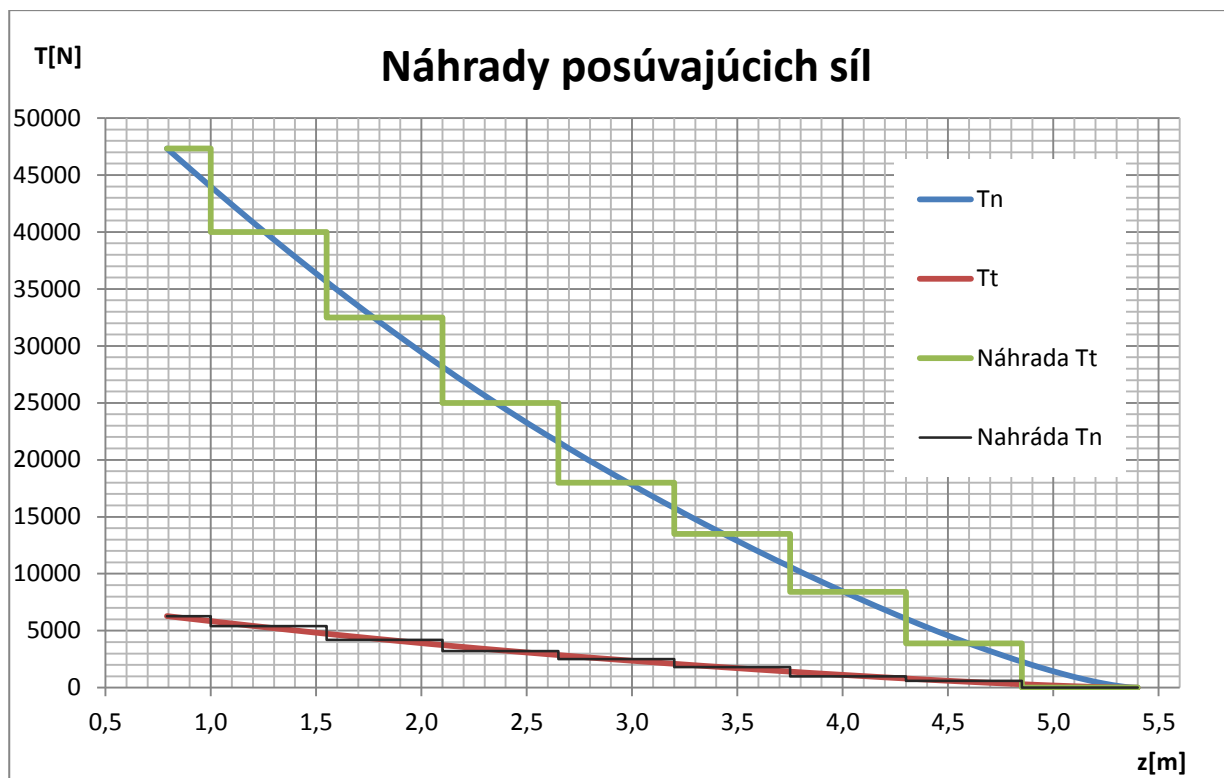
Ako bolo spomenuté, najväčší ohyb krídla je v bode C obálky pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxNLP} . Posúvajúce sily sú nahradené skokovo (vid' obr. 21) v miestach klieštín. Veľkosti síl sú volené tak, aby približne zodpovedali veľkosti síl zaťaženia a hlavne, aby tieto sily čo najvernejšie napodobňovali ohybový moment krídla v tečnom aj normálovom smere, obr. č. 22. Krútiaci moment je dosiahnutý správnou voľbou pozície zavedených síl po dĺžke klieštiny. Konkrétne výpočty síl a pozícií sú uvedené v Prílohe číslo 6. Pre prehľadnosť sú v tabuľke číslo 47 uvedené iba výsledné sily a pozície zavedených síl. Výsledné sily sú brané ako vektorový súčet tečných a normálových náhrad v každom smere. Na obrázku č. 24. sú graficky znázornené pozície uchytenia klieštín prvého stupňa vahadlového systému. Kvôli prehľadnosti sú dva najvyššie stupne systému v nákrese vynechané.

Tab. 44 Celkové náhrady síl pri maximálnom ohybe krídla

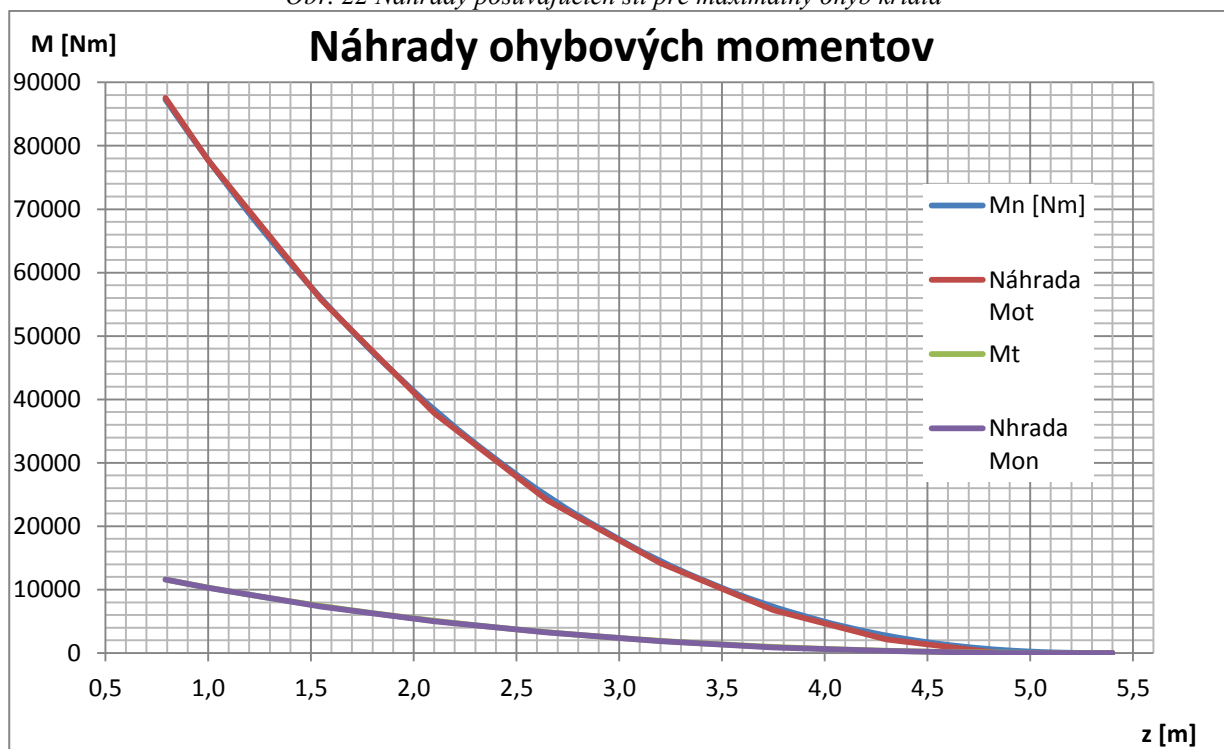
Pozícia klieštiny v y	Pozícia na klieštine v smere x	Celková náhrada
[m]	[mm]	[N]
4,85	611,30	3945,9
4,30	588,30	4517,7
3,75	577,35	5162,4
3,20	579,07	4554,1
2,65	578,27	7034,9
2,10	585,27	7566,4
1,55	591,84	7595,4
1,00	601,27	7381,5

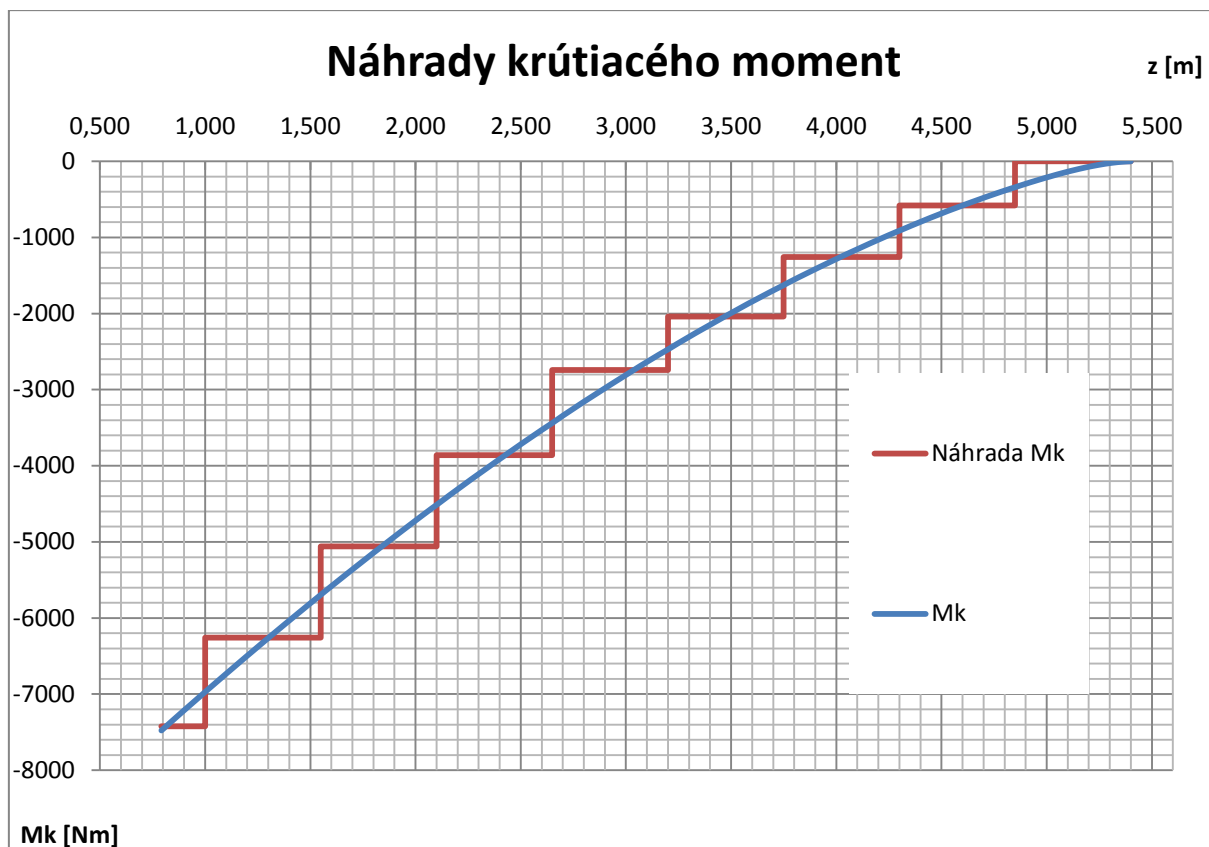
Obr. 21 Grafické znázornenie prvého stupňa klieštín

Obr. 22 Náhrady posúvajúcich síl pre maximálny ohyb krídla

Obr. 23 Náhrady ohybových momentov pre maximálny ohyb krídla

Obr. 24 Náhrady krútiaceho momentu pre maximálny ohyb krídla

7.5.1 Vahadlový systém pre skúšku maximálneho ohybu

Vahadlový systém pre skúšku maximálneho ohybu krídla pozostáva zo siedmich vahadiel, ako vidieť na obrázku č. 25. Sily v prvom stupni vahadlového systému sú určené v predchádzajúcej kapitole a číselne vyjadrené v tabuľke 44. Pre výpočet ramien každého vahadla (označené V_i) je použitá silová a momentová rovnováha.

$$\sum T_{ij} = 0$$

$$\sum M_{ij} = 0$$

Kde:

i vyjadruje označenie vahadla a nadobúda hodnoty 1 až 8

j vyjadruje označenie pozície na vahadle – P – napravo

L – naľavo

S – v strede

Platí:

$$T_{iS} = T_{iP} + T_{iL}$$

$$T_{5P} = |T_{1S}|$$

$$T_{5L} = |T_{2S}|$$

$$T_{6P} = |T_{3S}|$$

$$T_{6L} = |T_{4S}|$$

$$T_{7P} = |T_{5S}|$$

$$T_{7L} = |T_{6S}|$$

Výpočet ramien:

$$r_{ij} = \frac{T_{iL}}{T_{iS}} \cdot r_i$$

Kde: Onačenie dolných indexov ramien odpovedá označovaniu dolných indexov síl

Platí:

$$r_i = r_{iP} + r_{iL}$$

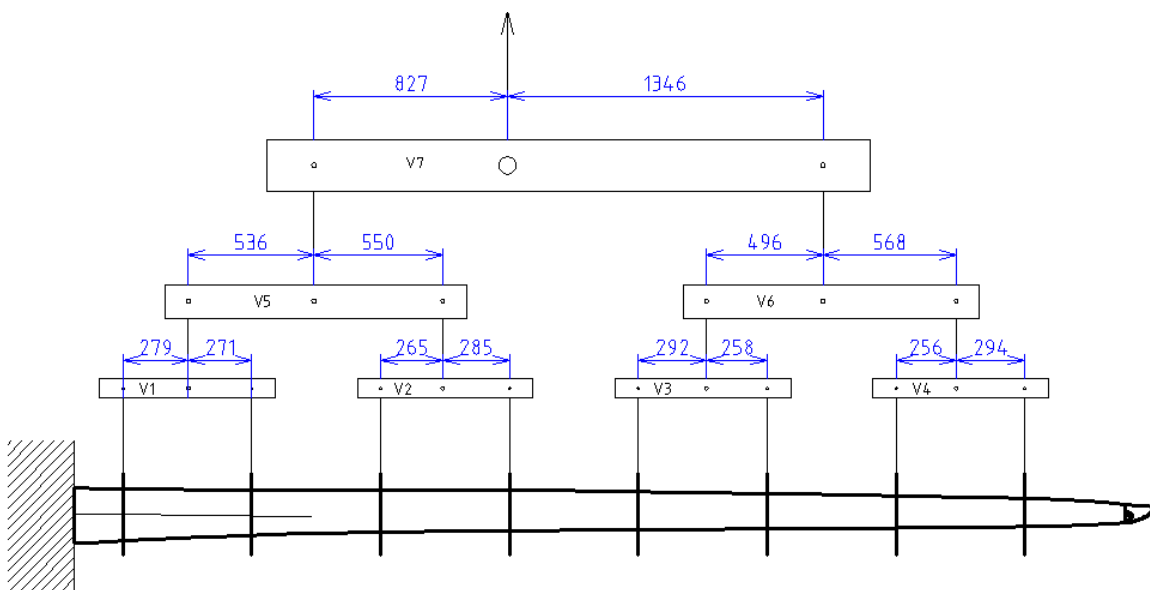
$$r_1 = r_2 = r_3 = r_4 = 550\text{mm} - \text{odpovedá rozteču klieštin}$$

$$r_5 = 3r_1 - r_{1L} - r_{2P}$$

$$r_5 = 3r_1 - r_{3L} - r_{4P}$$

$$r_7 = 7r_1 - r_{1L} - r_{5L} - r_{4P} - r_{6P}$$

Výpočet dĺžky ramien vahadiel bol uskutočnený pomocou uvedených vzorcov v programe Excel. Výsledné hodnoty sú uvedené v tabuľke 45 a graficky na obrázku číslo 25.

Obr. 25 Vahadlový systém pre maximálny ohyb krídla

Tab. 45 Dĺžky ramien

Vahadlo	Index pozícia na vahadle	Sily T	Ramená
i	j	[N]	[m]
1	L	7382	0,279
	P	7595	0,271
	S/-	14977	0,550
2	L	7566	0,265
	P	7035	0,285
	S/-	14601	0,550
3	L	4554	0,292
	P	5162	0,258
	S/-	9716	0,550
4	L	4518	0,256
	P	3946	0,294
	S/-	8464	0,550
5	L	14977	0,536
	P	14601	0,550
	S/-	29578	1,086
6	L	9716	0,495
	P	8464	0,569
	S/-	18180	1,064
7	L	29578	0,827
	P	18180	1,346
	S/-	47758	2,173

Každé vahadlo pozostáva z dvojice U profilov. Rozmery prierezu profilov a súčinitele bezpečnosti sú uvedené v tabuľke č. 46. Materiál komponentov je oceľ 11353 s $R_m = 216$ MPa. Rozmery U profilov a moduly prierezov sú určené zo strojnícych tabuliek. [7] Súčiniteľ bezpečnosti je nadimenzovaný na minimálnu hodnotu 4, ktorý zabezpečí dostatočnú pevnosť a tuhosť celého systému. [8]

Vzťahy pre výpočet momentov a napätí:

$$M_{oi} = r_{iP} T_{iP}$$

$$\sigma_{\max U i} = \frac{M_{o U i}}{W_{o U i}}$$

$$\eta_{ohyb \max i} = \frac{R_m}{\sigma_{\max U i}}$$

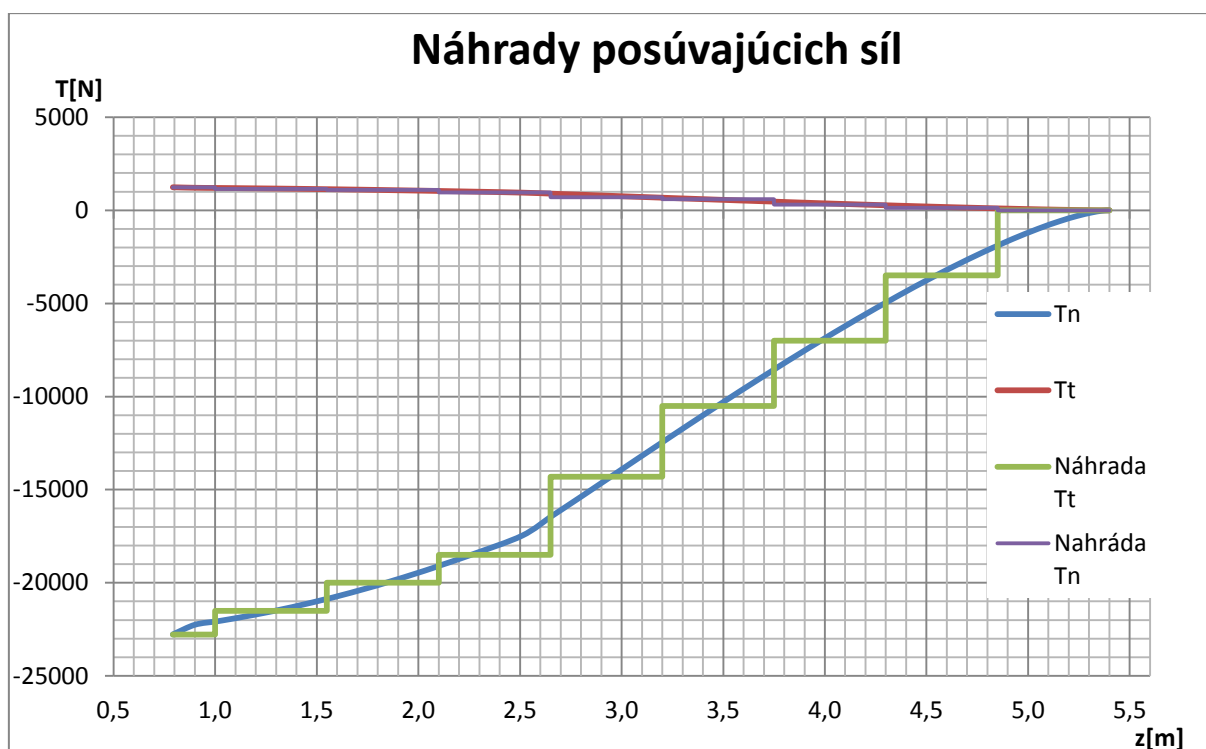
Tab. 46 Rozmery a bezpečnosti vahadlového systému

			V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7
Výška nosníku	H	[mm]	80	80	80	80	140	140	220
Šírka nosníku	B	[mm]	45	45	45	45	60	60	80
Hrúbka steny U profilu	t_U	[mm]	6	6	6	6	7	7	9
Maximálny ohybový moment U	M_{o_U}	[Nm]	2058909	2005017	1330781	1158435	8029665	4813867	24462251
Moduly prierezu nosníku	W_{o_U}	[mm ³]	52988	52988	52988	52988	172792	172792	489977
Napätie v mieste M_{o_U} MAX	$\sigma_{\max U}$	[Mpa]	38,86	37,84	25,11	21,86	46,47	27,86	49,93
Súčiniteľ bezpečnosti v ohybe	n_U	[-]	5,6	5,7	8,6	9,9	4,6	7,8	4,3

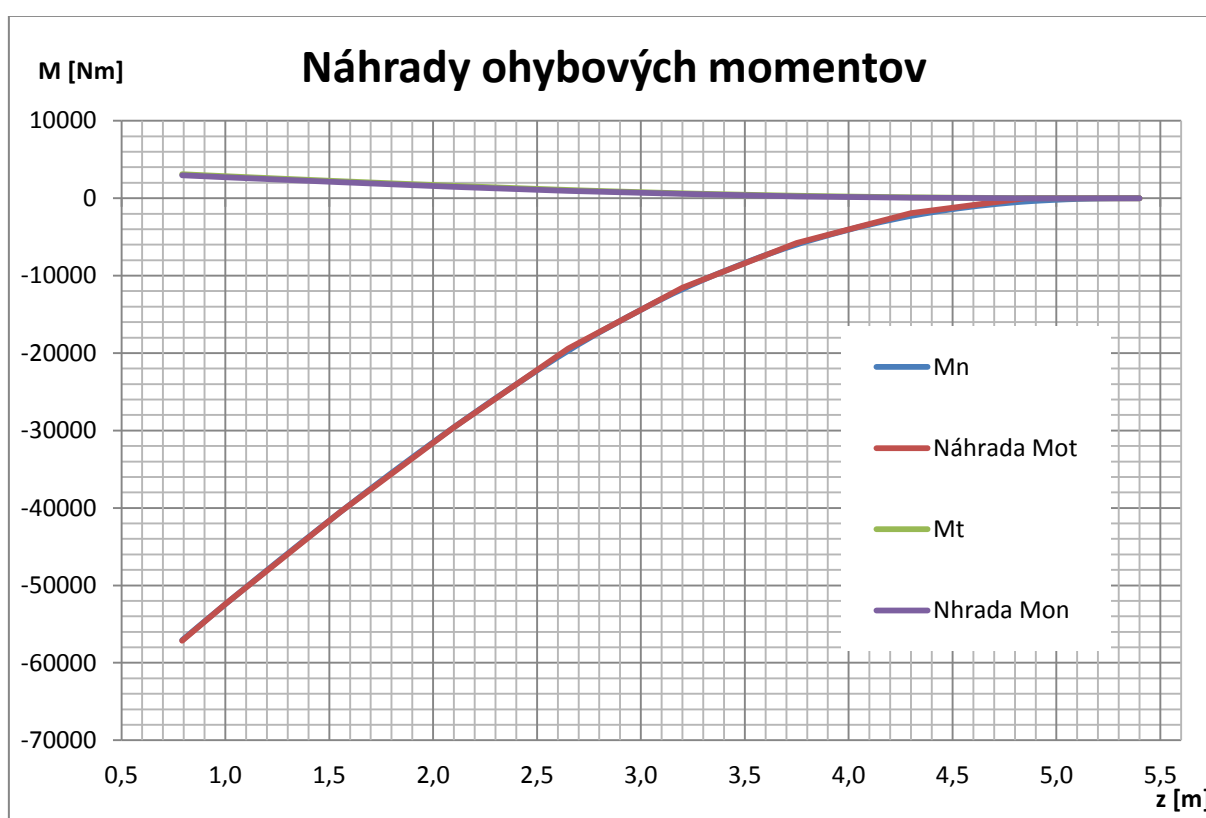
7.6 Skúška maximálneho krutu krídla

Najväčší krut krídla je v bode E' obálky pre maximálnu vzletovú hmotnosť. Pri skúšaní krídla v krute sa využíva v praxi bežne to, že sa priebeh krútiaceho momentu uvažuje z bodu E' obálky a priebeh posúvajúcich síl z bodu F obálky. Je možné navrhnúť skúšku čisto pre bod E', ale výsledné ramená na dosiahnutie správneho priebehu krutu po rozpätí by boli príliš veľké a nepraktické.

Veľkosti síl sú volené tak, aby približne odpovedali veľkosti síl zaťaženia, a hlavne aby tieto sily čo najvernejšie napodobňovali ohybový moment krídla v tečnom aj normálovom smere (obr. č. 27).

Obr. 26 Náhrady posúvajúcich síl pre maximálny krut krídla

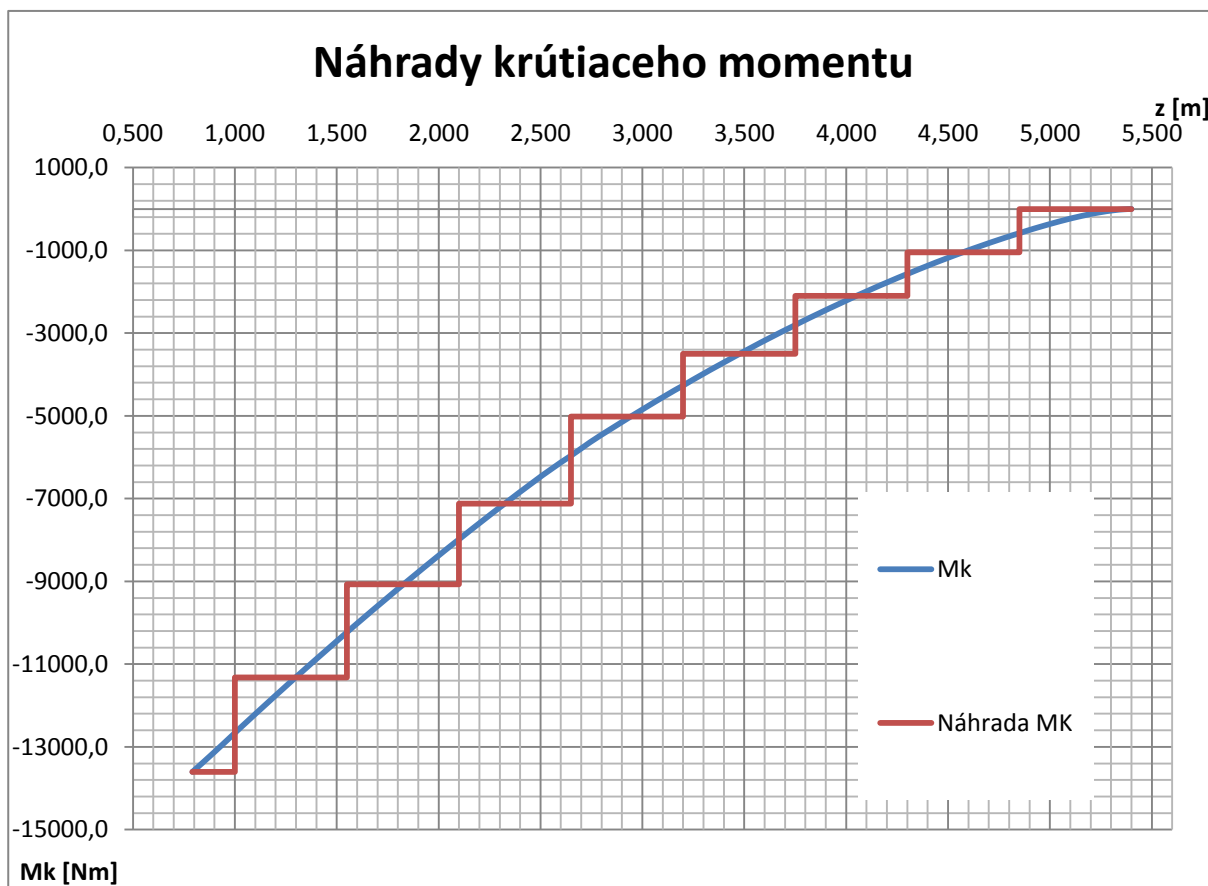
Obr. 27 Náhrady ohybových momentov pre maximálny krut krídla

Krútiaci moment je dosiahnutý správnou voľbou pozície zavedených síl po dĺžke klieštiny. Konkrétne výpočty síl a pozícií sú uvedené v Prílohe číslo 6. Pre prehľadnosť sú

v tabuľke číslo 47 uvedené iba výsledné sily a pozície zavedených síl. Výsledné sily (celkové náhrady) sú brané ako vektorový súčet tečných a normálových náhrad v každom smere.

Tab. 47 Celkové náhrady síl pri maximálnom krute krídla

Pozícia klieštiny v y	Pozícia na klieštine v smere x	Celková náhrada
[m]	[mm]	[N]
4,85	162,41	3502,2
4,30	137,89	3504,4
3,75	21,64	3512,8
3,20	22,67	3801,3
2,65	-81,07	4207,4
2,10	-874,00	1507,5
1,55	-1067,75	1500,8
1,00	-1354,15	1274,0

Obr. 28 Náhrady krútiaceho momentu pre maximálny krut krídla

7.6.1 Vahadlový systém pre skúšku maximálneho krutu

Vahadlový systém pre skúšku maximálneho ohybu krídla pozostáva zo siedmich vahadiel, rovnako ako pri skúške maximálneho ohybu. Sily v prvom stupni vahadlového systému sú určené v predchádzajúcej kapitole a číselne vyjadrené v tabuľke 47. Pre výpočet ramien každého vahadla (označené V_i) je použitá silová a momentová rovnováha.

$$\sum T_{ij} = 0$$

$$\sum M_{ij} = 0$$

Kde:

i vyjadruje označenie vahadla a nadobúda hodnoty 1 až 8

j vyjadruje označenie pozície na vahadle – P – napravo

L – naľavo

S – v strede

Platí:

$$T_{iS} = T_{iP} + T_{iL}$$

$$T_{5P} = |T_{1S}|$$

$$T_{5L} = |T_{2S}|$$

$$T_{6P} = |T_{3S}|$$

$$T_{6L} = |T_{4S}|$$

$$T_{7P} = |T_{5S}|$$

$$T_{7L} = |T_{6S}|$$

Výpočet ramien:

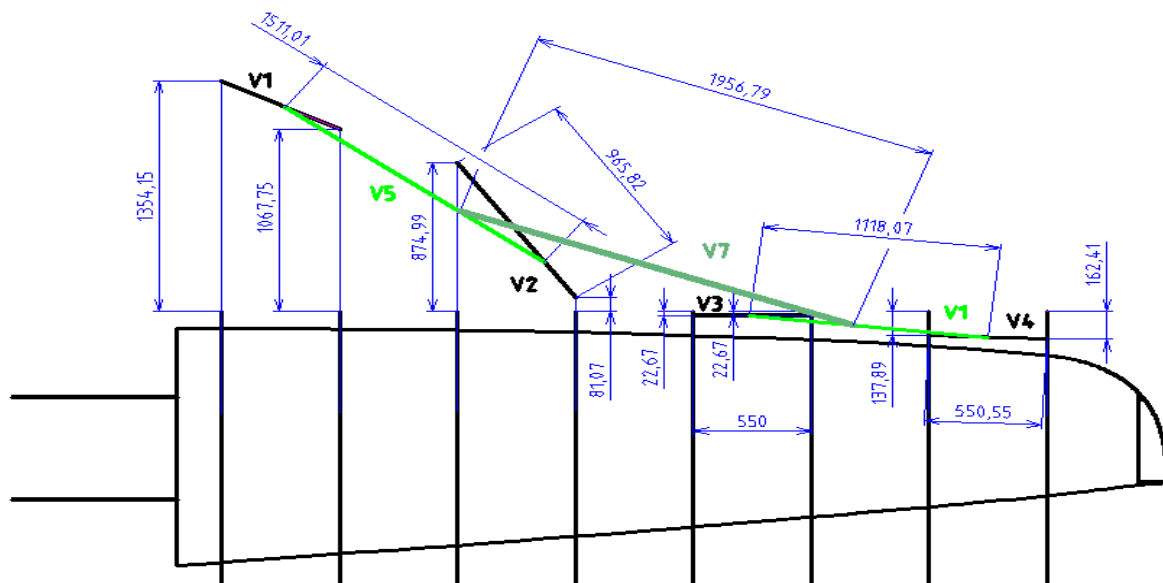
$$r_{ij} = \frac{T_{iL}}{T_{iS}} \cdot r_i$$

Kde: Onačenie dolných indexov ramien odpovedá označovaniu dolných indexov síl

Platí:

$$r_i = r_{iP} + r_{iL}$$

Keďže vahadlový systém pre skúšku maximálneho krutu neleží v jednej rovine a ani v rovinách kolmých ku rovinám klieštín, je nutné určiť dĺžku jednotlivých vahadiel (r_i) samostatne. V tejto práci boli určené celkové dĺžky vahadiel graficky v programe Autocad. Výpočet dĺžok konkrétnych ramien vahadiel bol uskutočnený pomocou uvedených vzorcov v programe Excel. Výsledné hodnoty sú uvedené v tabuľke 48 a graficky na obrázku číslo 29.

Obr. 29 Vahadlový systém pre maximálny krut krídla

Tab. 48 Dĺžky ramien

Vahadlo	Index pozícia na vahadle	Sily T	Ramená
i	j	[N]	[m]
1	L	1274	0,335
	P	1501	0,285
	S/-	2775	0,620
2	L	1507	0,710
	P	4207	0,255
	S/-	5715	0,965
3	L	3801	0,264
	P	3513	0,286
	S/-	7314	0,550
4	L	3504	0,275
	P	3502	0,275
	S/-	7007	0,551
5	L	2775	1,017
	P	5715	0,494
	S/-	8490	1,511
6	L	7314	0,489
	P	7007	0,511
	S/-	14321	1,000
7	L	8490	1,228
	P	14321	0,728
	S/-	22811	1,957

Každé vahadlo pozostáva z dvojice U profilov. Rozmery prierezu profilov a súčinitele bezpečnosti sú uvedené v tabuľke č. 49. Materiál komponentov je s ocele 11353 s Rm 216 MPa. Rozmery U profilov a moduly prierezu sú určené zo strojníckych tabuliek. [7] Súčiniteľ bezpečnosti je nadimenzovaný na minimálnu hodnotu 4, ktorý zabezpečí dostatočnú pevnosť a tuhosť celého systému. [8]

Vzťahy pre výpočet momentov a napätí:

$$M_{oi} = r_{iP} T_{iP}$$

$$\sigma_{\max U i} = \frac{M_{o U i}}{W_{o U i}}$$

$$\eta_{ohyb \max i} = \frac{R_m}{\sigma_{\max U i}}$$

Tab. 49 Rozmery a bezpečnosti vahadlového systému

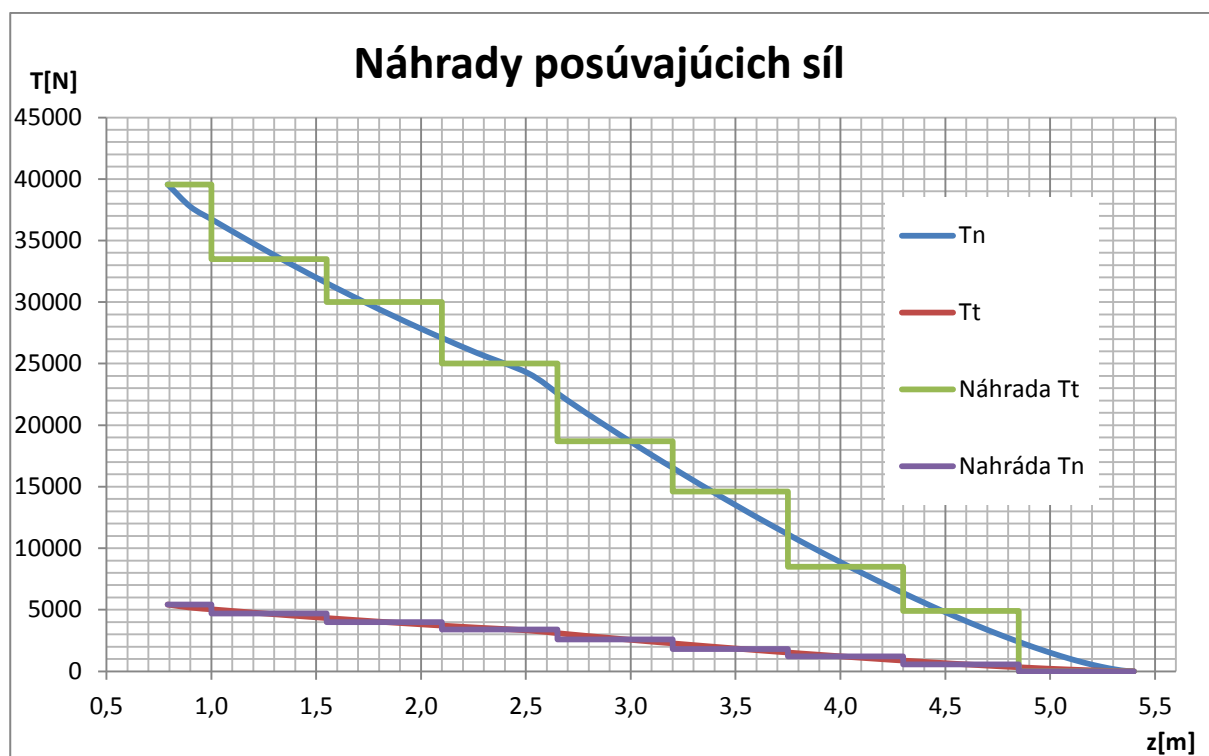
			V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7
Výška nosníka	H	[mm]	80	80	80	80	140	140	220
Šírka nosníka	B	[mm]	45	45	45	45	60	60	80
Hrúbka steny U profilu	t _U	[mm]	6	6	6	6	7	7	9
Maximálny ohybový moment U	M _{o U}	[Nmm]	427303	1071001	1004133	964364	2822435	3578537	10429693
Moduly prierezu nosníka	W _{o U}	[mm ³]	52988	52988	52988	52988	172792	172792	489977
Napätie v mieste Mo U MAX	$\sigma_{\max U}$	[Mpa]	8,06	20,21	18,95	18,20	16,33	20,71	21,29
Súčiniteľ bezpečnosti v ohybe	n _U	[-]	26,8	10,7	11,4	11,9	13,2	10,4	10,1

7.7 Skúška maximálneho ohybu krídla s plnou nádržou

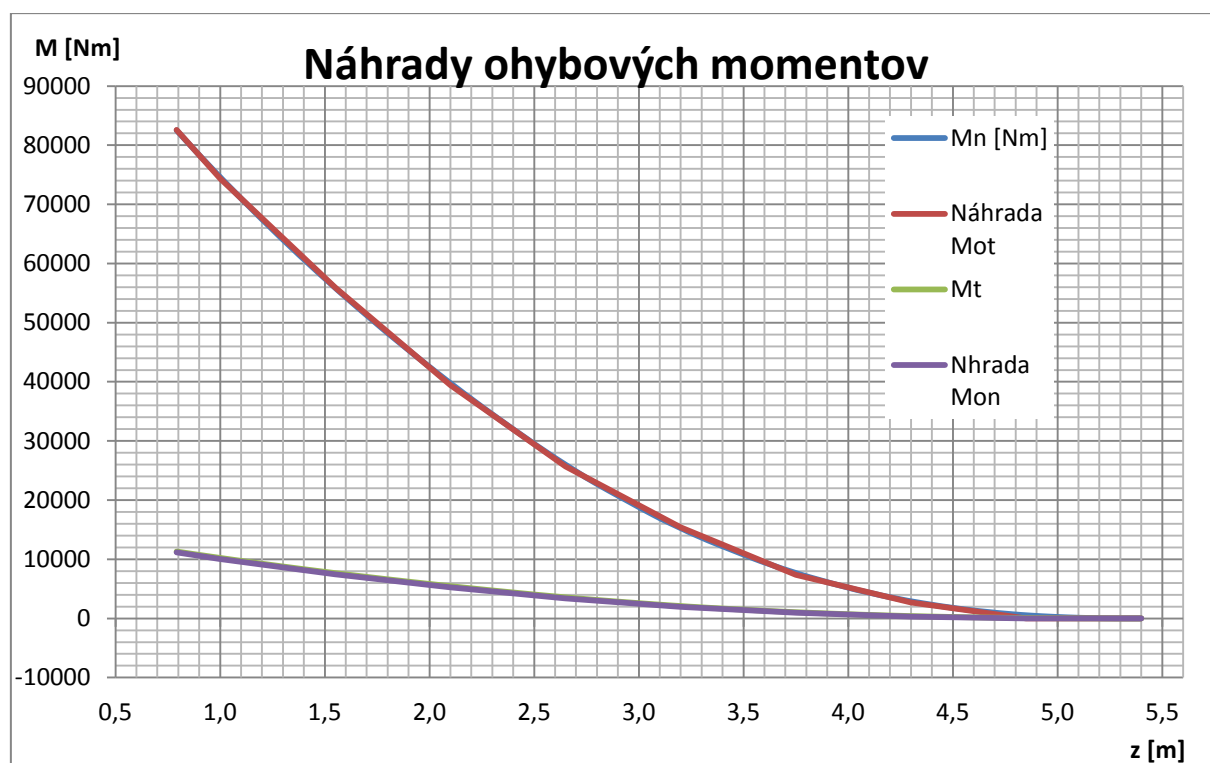
Ako bolo spomenuté, najväčší ohyb krídla s plnou nádržou je v bode C obálky pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxTOW}. Posúvajúce sily sú nahradené skokovo (vid' obr. 30) v miestach klieštín. Veľkosti síl sú volené tak, aby približne odpovedali veľkosti síl zaťaženia a hlavne aby tieto sily čo najvernejšie napodobňovali ohybový moment krídla v tečnom aj normálovom smere (obr. č 31). Krútiaci moment je dosiahnutý správnou voľbou pozície zavedených síl po dĺžke klieštiny. Konkrétne výpočty síl a pozícií sú uvedené v Prílohe číslo 6. Pre prehľadnosť sú v tabuľke číslo 50 uvedené iba výsledné sily a pozície zavedených síl. Výsledné sily sú brané ako vektorový súčet tečných a normálových náhrad v každom smere. Na obrázku č. 33 sú graficky znázornené pozície uchytenia klieštín prvého a druhého stupňa vahadlového systému. Kvôli prehľadnosti je najvyšší stupeň systému v nákrese vynechaný.

Tab. 50 Celkové náhrady síl pri maximálnom ohybe krídla s plnou nádržou

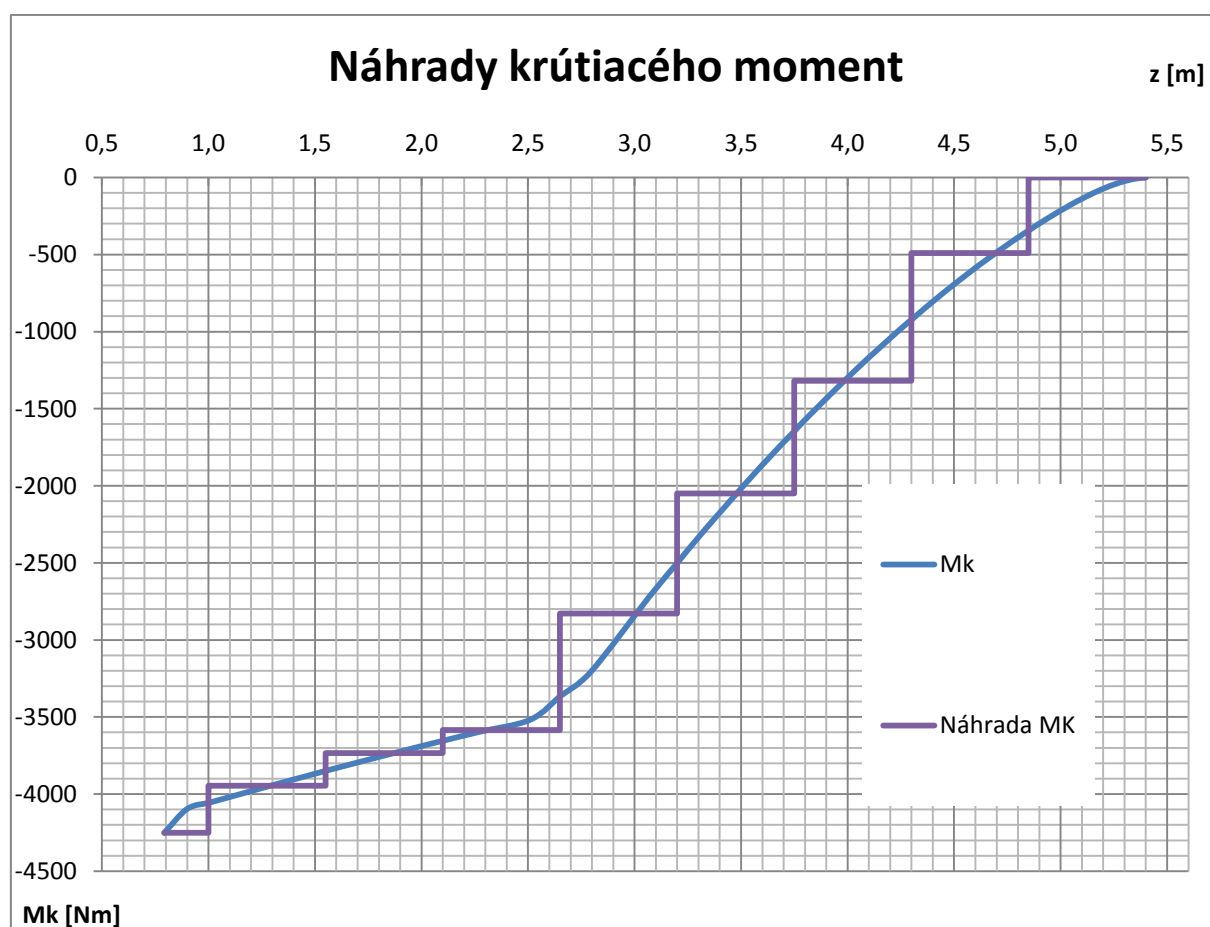
Pozícia kľestiny v y	Pozícia na kľestine v smere x	Celková náhrada
[m]	[mm]	[N]
4,85	562,41	4930,8
4,30	667,89	3658,2
3,75	544,11	6129,4
3,20	612,67	4177,3
2,65	538,93	6350,6
2,10	455,01	5035,9
1,55	492,25	3569,3
1,00	493,27	6103,4

Obr. 30 Náhrady posúvajúcich síl pre maximálny ohyb krídla s plnou nádržou

Obr. 31 Náhrady ohybových momentov pre maximálny ohyb krídla s plnou nádržou

Obr. 32 Náhrady krútiaceho momentu pre maximálny ohyb krídla s plnou nádržou

7.7.1 Vahadloový systém pre skúšku maximálneho ohybu

Vahadloový systém pre skúšku maximálneho ohybu krídla pozostáva zo siedmich vahadiel, ako vidieť na obrázku č. 33. Sily v prvom stupni vahadlového systému sú určené v predchádzajúcej kapitole a číselne vyjadrené v tabuľke 50. Pre výpočet ramien každého vahadla (označené V_i) je použitá silová a momentová rovnováha.

$$\sum T_{ij} = 0$$

$$\sum M_{ij} = 0$$

Kde:

i vyjadruje označenie vahadla a nadobúda hodnoty 1 až 8
 j vyjadruje označenie pozície na vahadle – P – napravo
 L – naľavo
 S – v strede

Platí:

$$T_{iS} = T_{iP} + T_{iL}$$

$$T_{5P} = |T_{1S}|$$

$$T_{5L} = |T_{2S}|$$

$$T_{6P} = |T_{3S}|$$

$$T_{6L} = |T_{4S}|$$

$$T_{7P} = |T_{5S}|$$

$$T_{7L} = |T_{6S}|$$

Výpočet ramien:

$$r_{ij} = \frac{T_{iL}}{T_{iS}} \cdot r_i$$

Kde: Onačenie dolných indexov ramien odpovedá označovaniu dolných indexov síl

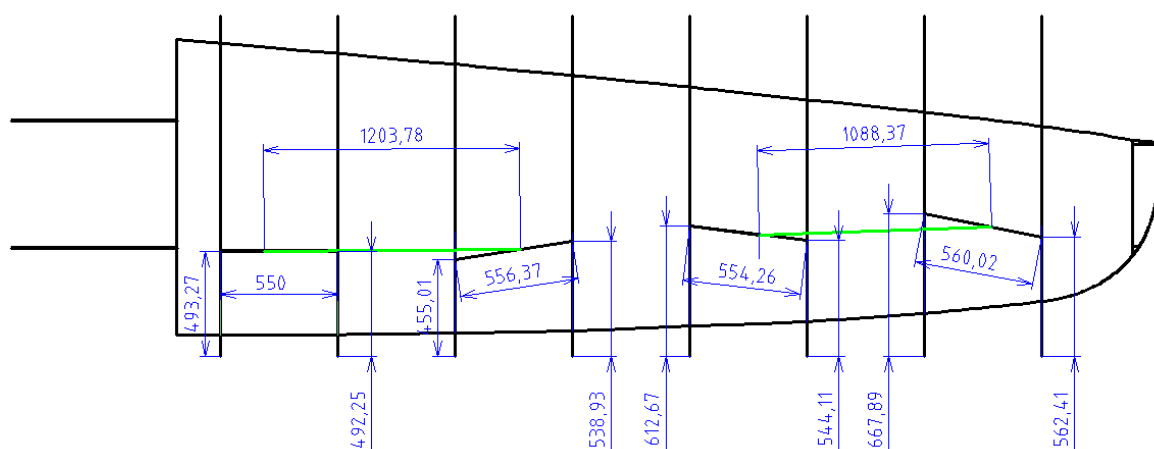
Platí:

$$r_i = r_{iP} + r_{iL}$$

Vahadloový systém pre skúšku maximálneho krutu neleží v jednej rovine a ani v rovinách kolmých ku rovinám klieštín, je nutné určiť dĺžku jednotlivých vahadiel (r_i) samostatne. V tejto práci boli určené celkové dĺžky vahadiel graficky v programe Autocad, obr.33. Výpočet dĺžok konkrétnych ramien vahadiel bol uskutočnený pomocou uvedených vzorcov v programe. Výsledné hodnoty sú uvedené v tabuľke 51 a graficky na obrázku číslo 33.

Tab. 51 Dĺžky ramien

Vahadlo	Index pozícia na vahadle	Sily T	Ramená
i	j	[N]	[m]
1	L	6103	0,203
	P	3569	0,347
	S/-	9673	0,550
2	L	5036	0,310
	P	6351	0,246
	S/-	11386	0,556
3	L	4177	0,330
	P	6129	0,225
	S/-	10307	0,554
4	L	3658	0,321
	P	4931	0,239
	S/-	8589	0,560
5	L	9673	0,651
	P	11386	0,553
	S/-	21059	1,204
6	L	10307	0,495
	P	8589	0,594
	S/-	18896	1,088
7	L	21059	1,026
	P	18896	1,144
	S/-	39955	2,170

Obr. 33 Vahadlový systém pre maximálny ohyb krídla s plnou nádržou

Každé vahadlo pozostáva z dvojice U profilov. Rozmery prierezu profilov a súčinitele bezpečnosti sú uvedené v tabuľke č. 52. Materiál komponentov je oceľ 11353 s $R_m = 216$ MPa. Rozmery U profilov a moduly prierezov sú určené zo strojníckych tabuliek. [7] Súčiniteľ bezpečnosti je nadimenzovaný na minimálnu hodnotu 4, ktorý zabezpečí dostatočnú pevnosť a tuhosť celého systému. [8]

Vzťahy pre výpočet momentov a napätí:

$$M_{oi} = r_{iP} T_{iP}$$

$$\sigma_{\max U i} = \frac{M_{o U i}}{W_{o U i}}$$

$$\eta_{ohyb \max i} = \frac{R_m}{\sigma_{\max U i}}$$

Tab. 52 Rozmery a bezpečnosti vahadlového systému

			V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7
Výška nosníka	H	[mm]	80	80	80	80	140	140	220
Šírka nosníka	B	[mm]	45	45	45	45	60	60	80
Hrúbka steny U profilu	t_u	[mm]	6	6	6	6	7	7	9
Maximálny ohybový moment U	$M_{o u}$	[Nmm]	1238716	1562644	1376915	1176110	6295685	5098899	21612988
Moduly prierezu nosníka	$W_{o u}$	[mm ³]	52988	52988	52988	52988	172792	172792	489977
Napätie v mieste $M_{o U MAX}$	$\sigma_{\max u}$	[Mpa]	23,38	29,49	25,99	22,20	36,44	29,51	44,11
Súčiniteľ bezpečnosti v ohybe	n_u	[-]	9,2	7,3	8,3	9,7	5,9	7,3	4,9

7.8 Postup skúšok

Uskutočnenie skúšok je navrhnuté v tomto poradí:

1. Skúška maximálneho krutu krídla

Prípravok na uchytenie krídla sa s krídlom prichytí pomocou šraub v skúšobni k tuhému stojanu, pričom sa využije červená sada dier, ktoré zaručia správne natočenie krídla.

Vyvažovanie vahadlového systému pre maximálny krut je navrhnuté realizovať pomocou protizávaží. Po zavesení celého vahadlového systému na žeriav sa vždy začína vyvažovať od spodných stupňov systému až po vrchné. Po vyvážení sa silomer medzi vahadlovým systémom a zaťažovadlom vynuluje.

Po ukončení prípravy sa začína so samotnou realizáciu skúšky. Postupným zdvíhaním celého vahadlového systému sa krídlo zaťažuje dovtedy, pokiaľ neukazuje silomer hodnotu, ktorá odpovedá prevádzkovému zaťaženiu krídla pre tento skúšaný prípad. Pri tejto hodnote predpis CS23.305 definuje, že musí konštrukcia ostať bez trvalých škodlivých deformácií a deformácia nesmie narušiť bezpečnú prevádzku. Po overení tejto požiadavky sa zaťaženie postupne zvyšuje na početné zaťaženie. Na preukázanie únosnosti krídla predpis CS 23.305 definuje, že musí konštrukcia vydržať toto zaťaženie po dobu najmenej troch sekúnd. Následne sa krídlo odľahčí a skontroluje sa, či sa vyskytli nejaké poškodenia krídla.

2. Skúška maximálneho ohybu krídla s plnou nádržou

Príprava skúšky pre maximálny ohyb s plnou nádržou bude rovnaká ako pre maximálny krut, s tým rozdielom, že sa využije modrá sada dier na prípravku a nádrž v krídle sa naplní maximálny množstvom paliva (150 litrov).

Po ukončení prípravy sa začína so samotnou realizáciu skúšky. Postupným zdvíhaním celého vahadlového systému sa krídlo zaťažuje dovtedy, pokiaľ neukazuje silomer hodnotu, ktorá odpovedá prevádzkovému zaťaženiu krídla pre tento skúšaný prípad. Následne sa krídlo odľahčí a uskutoční sa kontrola tesnosti nádrže.

3. Skúška maximálneho ohybu krídla

Po skúške krídla s plnou nádržou je navrhnuté skúšať krídlo pre maximálny ohyb. Tento prípad nastane v bode C letovej obálky pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxNLP} . Krídlo bude pri tejto skúške bez paliva v nádržiach a je teda nutné vypustiť palivo, ktoré bolo napustené v predchádzajúcej skúške. Po vypustení paliva bude príprava skúšky rovnaká, ako pre maximálny krut, s tým rozdielom, že sa využije zelená sada dier na prípravku, ktoré zaručia správne natočenie krídla.

Po ukončení prípravy sa začína so samotnou realizáciu skúšky. Postupným zdvíhaním celého vahadlového systému sa krídlo zaťažuje dovtedy, pokiaľ neukazuje silomer hodnotu, ktorá odpovedá prevádzkovému zaťaženiu krídla pre tento skúšaný prípad. Pri tejto hodnote predpis CS23.305 definuje, že musí konštrukcia ostať bez trvalých škodlivých deformácií a deformácia nesmie narušiť bezpečnú prevádzku. Po overení tejto požiadavky sa zaťaženie postupne zvyšuje na početné zaťaženie. Na preukázanie únosnosti krídla predpis CS 23.305 definuje, že musí konštrukcia vydržať toto zaťaženie po dobu najmenej troch sekúnd. Následne sa krídlo zaťažuje až do poruchy, čím sa overí či nie je konštrukcia predimenzovaná.

8 Záver

V práci boli po stručnom oboznámení sa s lietadlom vypracované letové obálky na základe predpisu CS 23. Výpočet bol uskutočnený pre tri hmotnostné kategórie a to pre maximálnu vzletovú hmotnosť, minimálnu vzletovú hmotnosť a maximálnu vzletovú hmotnosť nevztlakových častí. Následným výpočtom zaťaženia aerodynamickými a zotrvačnými silami pre všetky body všetkých obálok, boli určené prípady, ktoré zaťažujú krídlo v maximálnej miere. Prípady maximálneho ohybového momentu na krídlo nastávajú pri cestovnej rýchlosti a kladnom poryve, ktorý reprezentuje bod C v letovej obálke pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxNLP} . Maximálny krútiaci moment na krídle vzniká pri strmhlavom lete so záporným poryvom pôsobiacim na lietadlo a maximálnou vzletovou hmotnosťou. Tento prípad reprezentuje bod E' v letovej obálke pre príslušnú hmotnostnú kategóriu.

Konštrukcia je navrhnutá ako celokompozitová. Pásnice nosníkov sú navrhnuté z uhlíkového rovingu. Stojny nosníkov, poťah a koreňové rebro je navrhnuté ako kompozitný sendvič. Jadro tohto sendviču je pena Divinycell. Počet vrstiev v konkrétnych rezoch krídla je určený na základe dosiahnutia čo najpriateľnejších súčiniteľov rezervy.

Účelom pevnostnej analýzy je overenie správnosti voľby množstva použitého materiálu. Správnosť voľby je možné vyjadriť číselne pomocou súčiniteľa rezervy, ktorý musí byť vyšší alebo rovný číslu jedna, ale zároveň dostatočne nízky, aby nedošlo k predimenzovaniu konštrukcie a tým pádom aj nežiaducemu zvyšovaniu hmotnosti. V práci sú všetky vypočítané súčinitele vyššie ako 1 a znížené do najnižšej možnej miery.

V diplomovej práci je spracovaná aj statická pevnostná skúška krídla. Predpis definuje nutnosť testovať krídlo na tri možné prípady. Pre prípad maximálneho ohybu krídla, prípad maximálneho krutu krídla a pre prípad maximálneho ohybu krídla. Pre všetky tri prípady je v práci vypracovaná metodika skúšky do uceleného programu skúšky.

Zoznam použitých zdrojov

- [1] MERTL, Vlastimil. *Konstrukce a projektování letadel*. Vyd. 1. Brno: PC-DIR Real, 2000, 133 s. Učební texty vysokých škol (Vysoké učení technické v Brně. Fakulta strojího inženýrství). ISBN 80-214-1789-7.
- [2] EASA Certification specification. Www.easa.eu [online]. 2011 [cit. 9. Dubna 2011]. Dostupný z WWW: http://easa.europa.eu/ws_prod/g/doc/Agency_Mesures/Certification_Spec/CS-E%20A2/CS-E_Amendment%202.pdf
- [3] PETRÁSEK, Miloslav. *Konstrukce letadel I*. Vyd. 1. Brno: Vojenská akademie v Brně, 2004. 149s.
- [4] PÁVEK, Jozef. KOPŘIVA, Zdeněk. *Konstrukce a projektování letadel*. Vyd. 1. Praha: Ediční středisko ČVUT, 1982, 203 s.
- [5] ČTVERÁK, J, MERTL, V, Píštěk, A, .: *Soubor podkladů pro pevnostní výpočty leteckých konstrukcí*, Letecký ústav VUT-FSI, Brno, 1997
- [6] KOUTNÍK, Tomáš. *Aerostatické podklady letounu TL 4000*, Brno University of Technology, 2014
- [7] LEINVEBER, Jan. *Strojnické tabulky*. 2. uprav. a dopl.vyd. Praha: Scientia, 1999, 911 s. ISBN 80-718-3164-6.
- [8] DREXLER, Jan. et al. *Pevnost a zkoušky leteckých konstrukcí*. 1. vyd. Brno: VAAZ, 1965. 151 s.
- [9] JURAČKA, Jaroslav. *Kompozitní konstrukce v letectví*, Zpráva LÚ01-2007-OST.ST, rev 4, VUT v Brně
- [10] KOUTNÍK, Tomáš. *Koncepční aerodynamický návrh letounu TL-4000*, Brno University of Technology, 2013

Zoznam príloh

Príloha číslo 1: Hmotnostný rozbor
Príloha číslo 2: Výstup z programu Glauert III
Príloha číslo 3: Zaťaženie krídla
Príloha číslo 4: Ohybové momenty
Príloha číslo 5: Únosnosť zvarov
Príloha číslo 6: Výpočet ramien pre skúšky
Neviazaná príloh: Systémový výkres krídla

Zoznam označení, veličín, jednotiek a indexov

Označenia

CS 23	stavebný predpis
Divinycell	značka peny použitej na jadrá sendvičov
M2	profil krídla
MSA	medzinárodná štandardná atmosféra
NLF	Profil krídla
PL	predný ľavý čap/diera
PP	pravý predný čap/diera
TL	označenie lietadla
x,y,z	označenie osí
ZL	zadný ľavý čap/diera

Veličiny a jednotky

K_g	-	zmierňujúci poryvový súčiniteľ
x_T	-	poloha ťažiska
μ_g	-	hmotnostný pomer lietala
a	mm	vzdialenosť ohybovo elastickej osy od predného nosníka,
šírka		
A	mm ²	plocha prierezu
B	mm	šírka profilu
b	mm, m	rozpätie, vzdialenosť medzi nosníkmi
C	mm, m	dĺžka tetivy
Cl	-	súčiniteľ vztlaku
Cl_α	1/rad	sklon vztlakovej časti
d	mm	priemer
dl	mm, m	dĺžka
e	mm	vzdialenosť od okraja
E	MPa	Youngov modul pružnosti
F	N	sila
f	-	súčiniteľ bezpečnosti
g	m/s ²	gravitačné zrýchlenie
G	MPa	šmykový modul
H	m, km	nadmorská výška
h	mm, m	výška
h_e	mm	efektívna výška
J	mm ⁴	kvadratický moment
K	lbs/ft ²	súčiniteľ daný predpisom
l	m, mm	vzdialenosť medzi
m	mm, m	hmotnosť
M	Nm, Nmm	moment
M_k	Nm, Nmm	krútiaci moment
M_o	Nm, Nmm	ohybový moment
n	-	množstvo, násobok
N	N	sila v pásnici
q	N/m, N/mm	líniové zaťaženie, šmykový tok
R_m	MPa	pevnosť
s	m, mm	obvod dutiny

S	mm ² , m ²	plocha
t	mm	hrúbka
T	N	posúvajúca sila
U	mm ² , m ²	plocha dutiny
Ude	m/s	rýchlosť poryvu podľa CS pri vc
V	l, m ³ , mm ³	objem
v	m/s, km/h, mm	rýchlosť, výška
W	ft ²	plocha
Wo	mm ³	modul prierezu v ohybe
ε	°	uhol geometrického krútenia
η	-	súčiniteľ rezervy
λ	-	štíhlosť
P	kg/m ³	hustota
χ	°	uhol šípu
ψ	°	vzopätie
δ	°	výchylka
σ	MPa	ohybové napätie
τ	MPa	šmykové napätie
φ	°	uhol nastavenia krídla

Indexy:

+/-	kladná/ záporná
0	koreňový
1	prvý, predný (napr. dutina, nosník, etc), kladný (násobok, etc.)
2	druhý, zadný (napr. dutina, nosník, etc), záporný (násobok, etc.)
A	obratová
anti	antisymetrický
AS	aerodynamická stred
C	cestovná
c, celk	celkový
č, čapov	čapov
D	dolná, strmhľavého letu
Dov	dovolené
EO	ohybovo elastická os
F	klapky
G	obratová na chrbte
H	horná
h	v stojne
hl	horizontálneho letu
CH	let na chrbte
k	koncový
Kab	kabína
klapka, kl	klapka
kr	krídelká
krak	krakorca
Krídla, kr	krídla
L	ľavý
Lep	lepeného spoja, lepidla
lich	lichobežníkových častí

Max	maximálna , maximálny, maximálne
Min	minimálna , minimálny, minimálne
Mk	krútiaceh momentu
Mk	od krútiaceho momentu
mMaxNLP	konfigurácia s maximálnou hmotnosťou nevztlakových častí
mMaxTOW	konfigurácia s maximálnou vzletovou hmotnosťou
mMinTOW	konfigurácia s minimálnou vzletovou hmotnosťou
Mo	od ohybového mometntu
n	normálová
NLP	nevztlakových častí
obd	obdlžnikových častí
Otl	otlačenie
pas	pásnice
P	pravý
p	predný
Pal	palivo
Pal_kr	palivo v jednom krídle
poc	početný
poť	poťahu
PS	pásnica-stojna
Reb	rebra
RED	redukované
RP	rebro pásnica
S	pádová
s	stojny
SAT	stredná aerodynamická
SF	pádová s klapkami
sym	symetrický
šmyk	šmykový, v šmyku
T	od posúvajúcej sily
Taž	ťažisko
t	tečná
tah, d	ťah, tlak
TOW	vzletová
U	profil U
V	výsledný
v	vzdušná
vC	pre cestovnú rýchlosť
vD	pre rýchlosť strmhlavého letu
vrstvy	vrstvy
z	zadný
Z	zotrvačných

Zoznam obrázkov

Obr. 1 Pôdorysný tvar krídla	13
Obr. 2 Geometria krídla	13
Obr. 3 Geometrické krútenie krídla	14
Obr. 4 Profiláž po polrozpätí krídla	15
Obr. 5 Obratová obálka pre všetky hmotnostné konfigurácie	21
Obr. 6 Klapková obálka pre všetky hmotnostné konfigurácie	25
Obr. 7 Celková letová obálka pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxTOW}	27
Obr. 8 Celková letová obálka pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MinTOW}	29
Obr. 9 Celková letová obálka pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxNLP}	31
Obr. 10 Vplyv vzopätia na krídlo	38
Obr. 11 Systémový výkres	41
Obr. 12 Označenie veličín	43
Obr. 13 Schéma predného nosníka a zadného nosníka	45
Obr. 14 Schéma lepených spojov	54
Obr. 15 Rozloženie síl na krakorcach a označenie dier na čapy	56
Obr. 16 Lepený spoj, rebro, poťah (RP)	60
Obr. 17 Pozície klieštín	64
Obr. 18 Normálové a tečné zložky síl	65
Obr. 19 Vizualizácia prípravku	66
Obr. 20 Pozície a označenie dier na prípravku	67
Obr. 21 Grafické znázornenie prvého stupňa klieštín	69
Obr. 22 Náhrady posúvajúcich síl pre maximálny ohyb krídla	70
Obr. 23 Náhrady ohybových momentov pre maximálny ohyb krídla	70
Obr. 24 Náhrady krútiaceho momentu pre maximálny ohyb krídla	71
Obr. 25 Vahadlový systém pre maximálny ohyb krídla	72
Obr. 26 Náhrady posúvajúcich síl pre maximálny krut krídla	75
Obr. 27 Náhrady ohybových momentov pre maximálny krut krídla	75
Obr. 28 Náhrady krútiaceho momentu pre maximálny krut krídla	76
Obr. 29 Vahadlový systém pre maximálny krut krídla	78
Obr. 30 Náhrady posúvajúcich síl pre maximálny ohyb krídla s plnou nádržou	80
Obr. 31 Náhrady ohybových momentov pre maximálny ohyb krídla s plnou nádržou	81
Obr. 32 Náhrady krútiaceho momentu pre maximálny ohyb krídla s plnou nádržou	81
Obr. 33 Vahadlový systém pre maximálny ohyb krídla s plnou nádržou	83

Zoznam tabuliek

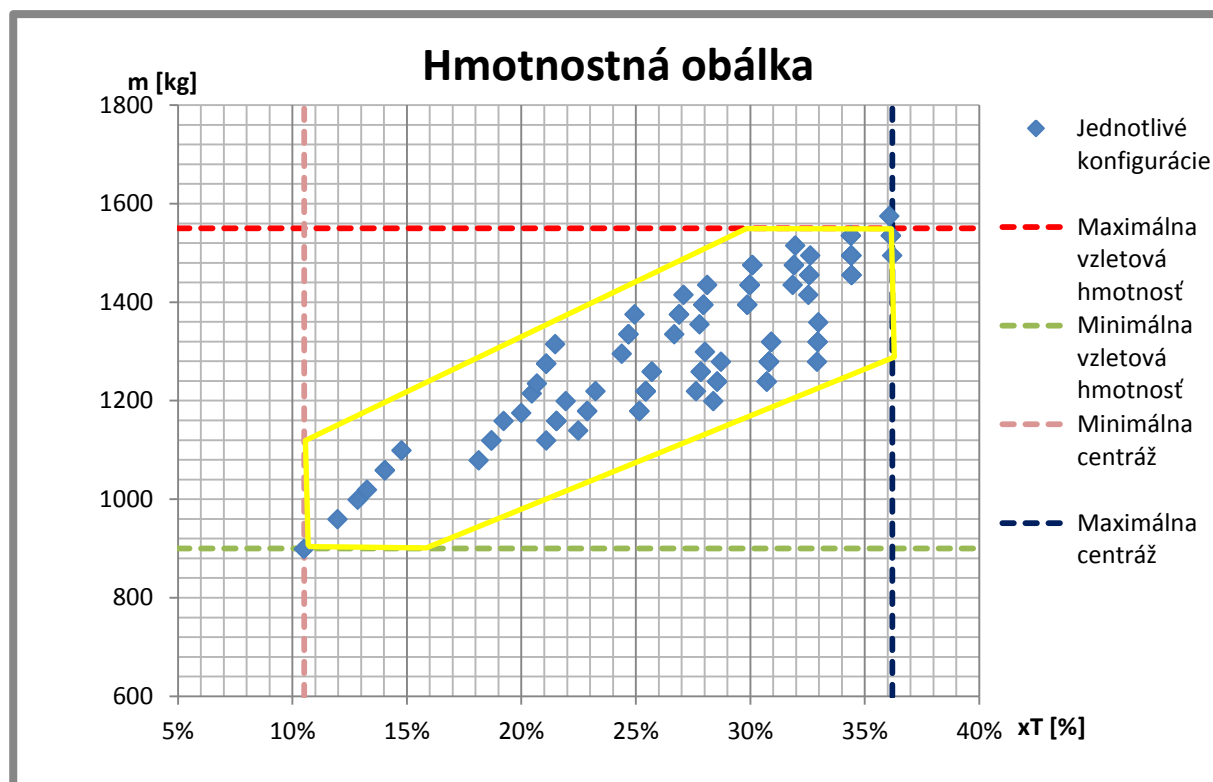
Tab. 1 Základné parametre TL 4000.....	12
Tab. 2 Parametre krídla	16
Tab. 3 Vybrané hmotnosti.....	17
Tab. 4 Násobky zaťaženia pri manévroch	19
Tab. 5 Tabuľka vypočítaných hodnôt pre obrátové obálky	22
Tab. 6 Klapková obálka m_{MaxTOW}	23
Tab. 7 Klapková obálka pre m_{MinTOW}	24
Tab. 8 Klapková obálka pre m_{MaxNLP}	25
Tab. 9 Hodnoty pre poryvovú obálku hmotnostnej konfigurácie m_{MaxTOW}	27
Tab. 10 Hodnoty pre poryvovú obálku hmotnostnej konfigurácie m_{MinTOW}	28
Tab. 11 Hodnoty pre poryvovú obálku hmotnostnej konfigurácie m_{MaxNLP}	30
Tab. 12 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxTOW}	32
Tab. 13 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MinTOW}	33
Tab. 14 Prípady zaťaženia pre hmotnostnú konfiguráciu m_{MaxNLP}	34
Tab. 15 Priebeh početnej posúvajúcej sily , početného ohybového a krútiaceho momentu vo vybraných rezoch	42
Tab. 16 Priebeh početnej posúvajúcej sily , početného ohybového a krútiaceho momentu vo vybraných rezoch	43
Tab. 17 Geometria v rezoch	44
Tab. 18 Výšky a obsahy priereзов pásnic v jednotlivých rezoch	45
Tab. 19 Kvadratické momenty jednotlivých priereзов.....	46
Tab. 20 Súčinitele rezervy pásnic pri maximálnom ohybe krídla	47
Tab. 21 Súčinitele rezervy pásnic pri maximálnom krute krídla	48
Tab. 22 Šmykové toky v stojnách nosníkov od posúvajúcej sily pri maximálnom ohybe krídla	49
Tab. 23 Šmykové toky v stojnách nosníkov od posúvajúcej sily pri maximálnom krute krídla.....	49
Tab. 24 Šmykové toky v prvej a druhej dutine od krútiaceho momentu pre prípad maximálneho ohybu krídla ...	50
Tab. 25 Šmykové toky v prvej a druhej dutine od krútiaceho momentu pre prípad maximálneho krutu krídla.....	51
Tab. 26 Výsledné šmykové toky v stojnách pre prípad maximálneho ohybu krídla.....	51
Tab. 27 Výsledné šmykové toky v stojnách pre prípad maximálneho krutu krídla	52
Tab. 28 Počet vrstiev a súčiniteľ rezervy únosnosti stojny pre prípad maximálneho ohybu krídla.....	53
Tab. 29 Počet vrstiev a súčiniteľ rezervy únosnosti stojny pre prípad maximálneho krutu krídla	53
Tab. 30 Rozmery lepených spojov a príslušné súčinitele rezervy pre prípad max. ohybu.....	55
Tab. 31 Rozmery lepených spojov a príslušné súčinitele rezervy pre prípad max. krutu	55
Tab. 32 Voľba vrstiev a priemerov čapov a k nim vypočítané súčinitele rezervy pre jednotlivé čapy pre prípad maximálneho ohybu krídla.....	57
Tab. 33 Voľba vrstiev a priemerov čapov a k nim vypočítané súčinitele rezervy pre jednotlivé čapy pre prípad maximálneho ohybu krídla.....	57
Tab. 34 Počet vrstiev a súčiniteľ rezervy únosnosti potahu pre prípad maximálneho ohybu krídla.....	58
Tab. 35 Počet vrstiev a súčiniteľ rezervy únosnosti potahu pre prípad maximálneho ohybu krídla.....	59
Tab. 36 Súčinitele rezervy koreňového rebra	59
Tab. 37 Súčinitele rezervy lepených spojov koreňového rebra.....	61
Tab. 38 Charakteristiky prípadu pre maximálny ohyb	63
Tab. 39 Charakteristiky prípadu pre maximálny ohyb	63
Tab. 40 Charakteristiky prípadu pre maximálny ohyb	63
Tab. 41 Parametre klieštín	64
Tab. 42 Únosnosť obdĺžnikovej časti prípravku	68
Tab. 43 Únosnosť lichobežníkovej časti prípravku	68
Tab. 44 Celkové náhrady síl pri maximálnom ohybe krídla.....	69
Tab. 45 Dĺžky ramien	73
Tab. 46 Rozmery a bezpečnosti vahadlového systému	74
Tab. 47 Celkové náhrady síl pri maximálnom krute krídla	76
Tab. 48 Dĺžky ramien	78
Tab. 49 Rozmery a bezpečnosti vahadlového systému	79
Tab. 50 Celkové náhrady síl pri maximálnom ohybe krídla s plnou nádržou	80
Tab. 51 Dĺžky ramien	83
Tab. 52 Rozmery a bezpečnosti vahadlového systému	84

Prílohy

Príloha číslo 1: Hmotnostný rozbor

Podklady pre riešenie hmotnostného rozboru dodané Leteckým ústavom

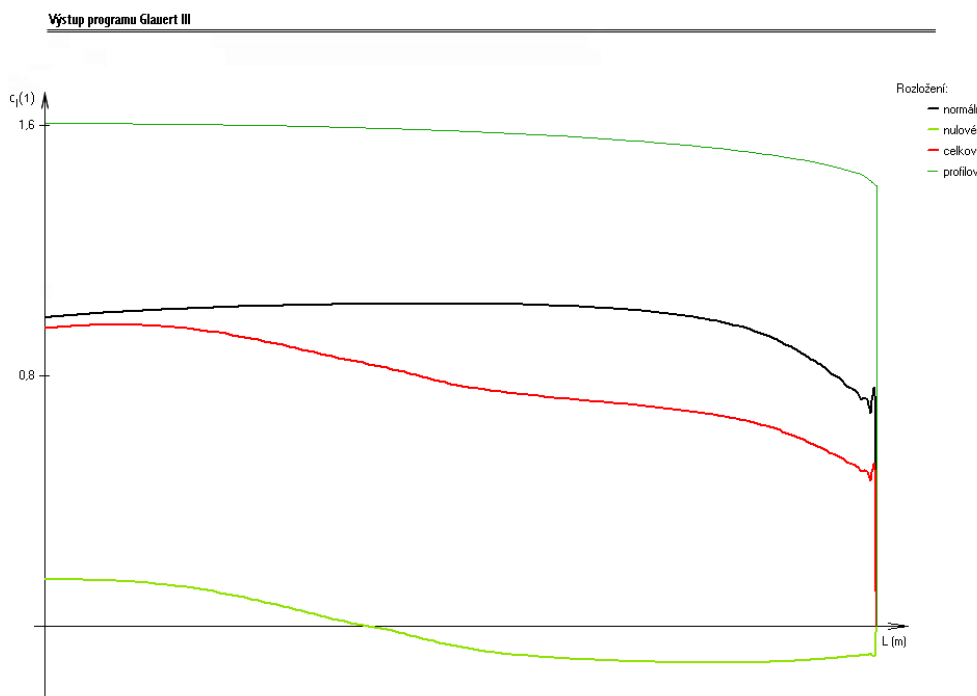
Konštrukčné skupiny					
Por. Č. Položky	Názov konštrukčnej položky	Hmotnosť	Vzdialenosť ťažiska od počiatku s.s.		
		m [kg]	x [m]	y [m]	z [m]
1	TRUP	132,200	3,569	-0,137	0,000
2	KRÍDLO	160,600	3,088	-0,413	0,000
3	CHVOSTOVÉ PLOCHY	35,800	7,359	0,359	-0,025
4	RIADENIE	28,600	2,978	-0,405	0,000
5	PODVOZOK	58,600	2,719	-0,913	0,000
6	POHONNÁ SÚSTAVA	295,700	1,319	-0,062	0,004
7	INŠTALÁCIA MOTOR	14,600	2,528	-0,392	-0,033
8	VÝSTROJ	163,500	2,738	-0,144	0,047
9	P.O, NÁTER, TESNIACE HMOTY	9,000	3,504	0,000	0,000
Celkom	Prázdné lietadlo	898,600	2,651	-0,205	0,008

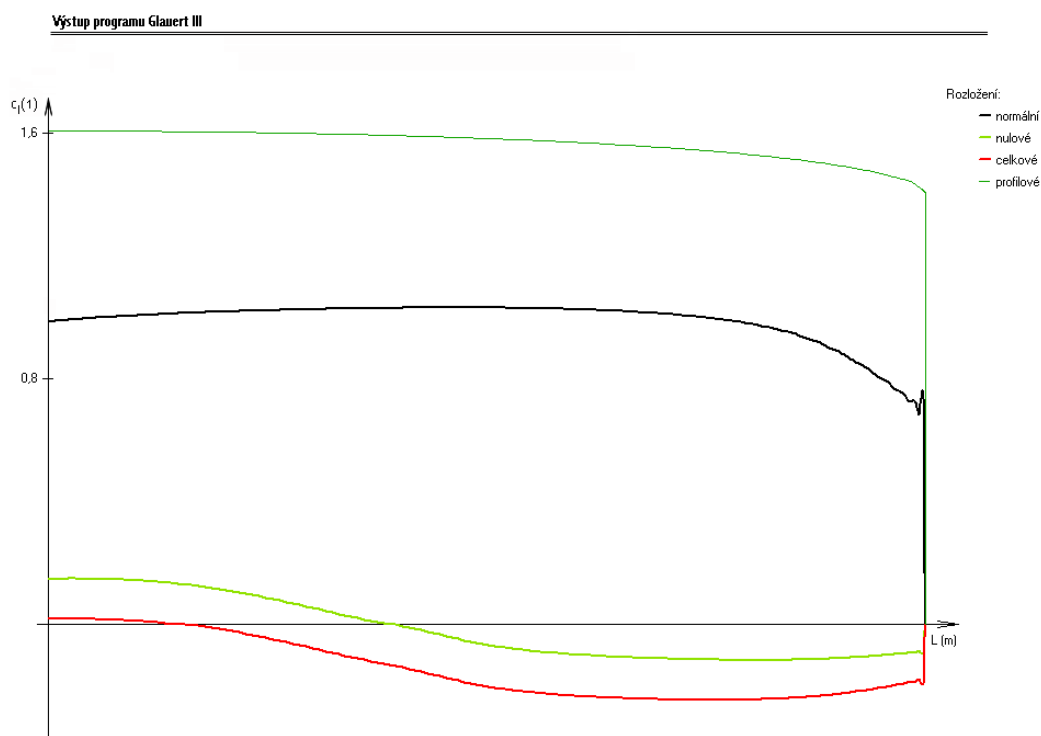
Príloha číslo 2: Výstup z programu Glauert III

V prílohe sú uvedené rozloženia vztlaku len pre významné prípady. Celkový počet výstupov je väčší a je na vyžiadanie k dispozícii.

Pre maximálnu vzletovú hmotnosť a kladný poryv pri cestovnej rýchlosti (bod C obálky)

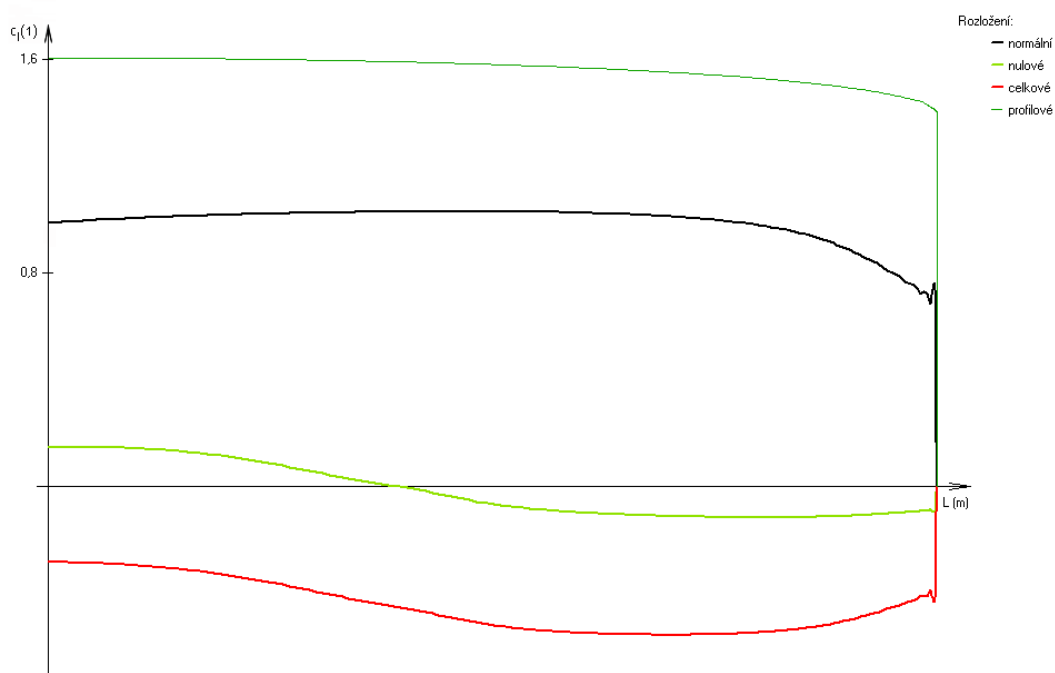

Pre maximálnu vzletovú hmotnosť a záporný poryv pri strmhlavom lete (bod E' obálky)

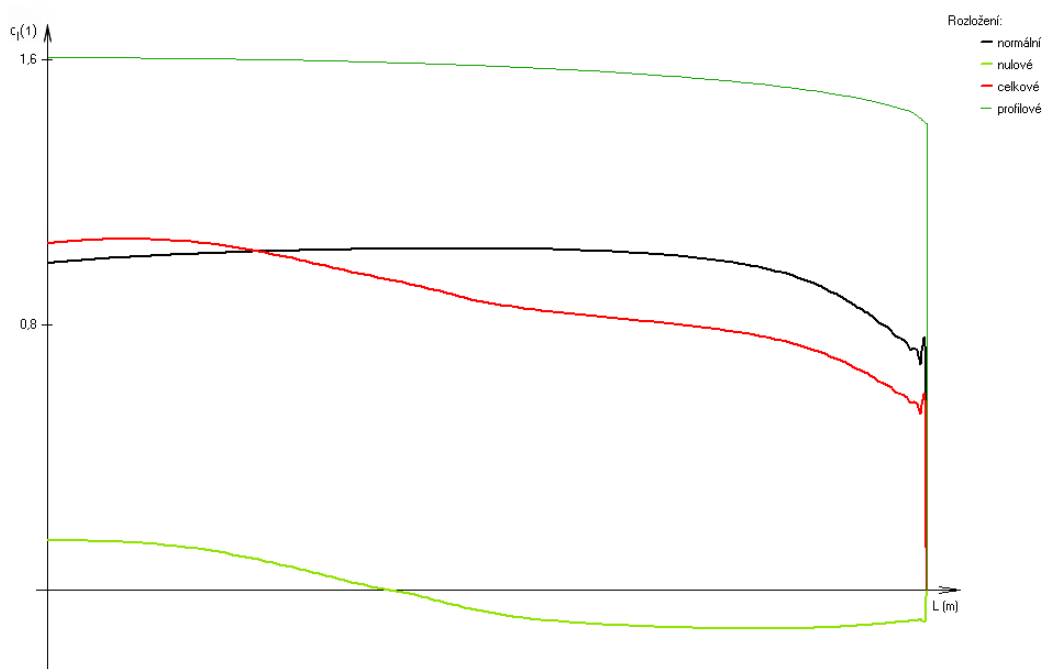
Pre maximálnu vzletovú hmotnosť a záporný poryv pri cestovnej rýchlosti v lete na chrbte (bod F obálky)

Výstup programu Glauert III

Pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí a kladný poryv pri cestovnej rýchlosti (bod C obálky)

Výstup programu Glauert III

Príloha číslo 3: Zaťaženie krídla

V prílohe sú uvedené tabuľky a grafy početného zaťaženia pre prípady maximálnej vzletovej hmotnosti a maximálnej hmotnosti nevztlakových častí. Tabuľky a grafy zo zaťažieniami od aerodynamických síl a od zotrvačných síl pre značnú veľkosť nie sú v prílohe uvedené, ale súk dispozícií.

Tabuľka 1 Početné posúvajúce sily	po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť	98
Tabuľka 2 Početné posúvajúce sily	po polrozpätí krídla pre nesymetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť	99
Tabuľka 3 Početné ohybové moment	po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť	100
Tabuľka 4 Početné ohybové momenty	po polrozpätí krídla pre nesymetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť	101
Tabuľka 5 Početné krútiace momenyt	po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť	102
Tabuľka 6 Početné krútiace momenyt	po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť	103
Tabuľka 7 Početné posúvajúce sily	po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí	106
Tabuľka 8 Početné posúvajúce sily	po polrozpätí krídla pre nesymetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí	107
Tabuľka 9 Početné ohýbajúce momenty	po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí	108
Tabuľka 10 Početné ohýbajúce momenty	po polrozpätí krídla pre nesymetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí	109
Tabuľka 11 Početné krútiace momenty	po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí	110
Tabuľka 12 Početné krútiace momenty	po polrozpätí krídla pre nesymetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí	111

Tabuľka 1 Početné posúvajúce sily po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť

$y[m]$	A	C	D	E	E'	F	G
5,40	0	0	0	0	0	0	0
5,36	38	36	31	-11	-20	-29	-19
5,31	159	152	130	-47	-84	-121	-79
5,24	396	378	323	-115	-208	-299	-197
5,16	770	736	630	-222	-402	-581	-382
5,05	1318	1260	1081	-377	-686	-993	-653
4,92	2052	1963	1685	-583	-1062	-1542	-1015
4,78	2981	2853	2452	-840	-1536	-2234	-1472
4,62	4133	3959	3406	-1153	-2118	-3088	-2038
4,44	5502	5275	4544	-1520	-2802	-4097	-2707
4,25	7099	6812	5877	-1938	-3591	-5267	-3485
4,04	8935	8583	7419	-2406	-4484	-6601	-4375
3,82	11013	10592	9174	-2919	-5476	-8096	-5377
3,58	13325	12835	11143	-3463	-6552	-9737	-6484
3,33	15891	15335	13352	-4031	-7707	-11528	-7699
3,07	18694	18080	15799	-4595	-8909	-13437	-9008
2,79	21761	21110	18535	-5122	-10125	-15448	-10411
2,51	25101	24456	21617	-5532	-11274	-17499	-11883
2,27	26747	26108	23145	-5719	-11824	-18498	-12604
2,03	28455	27871	24838	-5742	-12210	-19388	-13295
1,80	30199	29712	26661	-5616	-12442	-20168	-13950
1,58	31922	31571	28553	-5348	-12518	-20818	-14550
1,38	33587	33404	30460	-4964	-12455	-21340	-15088
1,20	35149	35148	32309	-4508	-12293	-21747	-15561
1,04	36551	36733	34010	-4032	-12077	-22057	-15963
0,90	37756	38107	35499	-3583	-11848	-22289	-16296
0,79	39413	39930	37398	-3197	-11782	-22805	-16830
0,71	40618	41260	38786	-2907	-11724	-23171	-17215
0,67	41347	42065	39628	-2727	-11685	-23390	-17447
0,65	41595	42340	39916	-2666	-11670	-23464	-17526
0,64	41720	42477	40060	-2635	-11663	-23501	-17565
0,62	42093	42890	40493	-2541	-11641	-23612	-17683
0,58	42702	43564	41198	-2387	-11604	-23791	-17876
0,53	43531	44482	42161	-2176	-11551	-24033	-18137
0,46	44583	45647	43383	-1904	-11481	-24338	-18467
0,38	45795	46991	44795	-1587	-11396	-24686	-18846
0,30	47168	48515	46397	-1225	-11295	-25077	-19275
0,20	48672	50184	48152	-824	-11182	-25502	-19743
0,10	50242	51927	49987	-404	-11061	-25945	-20231
0,00	51861	53726	51880	30	-10935	-26400	-20734

Tabuľka 2 Početné posúvajúce sily po polrozpätí krídla pre nesymetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť

y[m]	Akr-	Akr+	Ckr+	Ckr-	Dkr+	Dkr-	K+
5,40	0	0	0	0	0	0	0
5,36	28	20	18	25	17	13	4
5,31	97	100	96	79	81	48	20
5,24	203	277	275	146	214	104	50
5,16	306	602	617	166	451	161	100
5,05	394	1122	1177	113	820	214	177
4,92	482	1843	1957	3	1328	275	286
4,78	575	2772	2967	-160	1981	352	436
4,62	684	3935	4233	-370	2798	454	639
4,44	821	5318	5737	-605	3772	593	909
4,25	1011	6917	7475	-835	4905	787	1268
4,04	1300	8720	9426	-1005	6196	1065	1758
3,82	1772	10673	11521	-996	7810	1483	2454
3,58	2704	12588	13511	-435	9470	2200	3597
3,33	4225	14405	15317	846	10944	3300	5297
3,07	6133	16244	17106	2592	12511	4689	7372
2,79	8350	18199	19009	4698	14257	6359	9744
2,51	10845	20318	21106	7140	16262	8351	12366
2,27	14422	19137	19211	11474	16087	9656	14714
2,03	17852	18237	17721	15637	16197	11118	17083
1,80	21089	17621	16637	19572	16575	12700	19419
1,58	24048	17286	15966	23176	17193	14348	21635
1,38	26698	17199	15664	26411	18005	16013	23668
1,20	29012	17310	15660	29241	18935	17627	25456
1,04	30959	17554	15866	31623	19894	19112	26926
0,90	32540	17867	16189	33558	20801	20410	28009
0,79	33823	19029	17520	34981	22254	21878	28757
0,71	34755	19879	18495	36016	23320	22955	29255
0,67	35318	20394	19089	36642	23968	23609	29544
0,65	35510	20570	19291	36856	24190	23832	29641
0,64	35607	20658	19393	36963	24301	23944	29689
0,62	35895	20923	19699	37284	24634	24281	29832
0,58	36364	21356	20197	37807	25179	24830	30062
0,53	37003	21946	20879	38519	25924	25580	30368
0,46	37812	22696	21746	39422	26871	26534	30748
0,38	38743	23563	22751	40461	27967	27636	31175
0,30	39796	24549	23895	41636	29213	28887	31649
0,20	40946	25632	25153	42919	30582	30261	32159
0,10	42142	26767	26473	44255	32015	31697	32685
0,00	43373	27942	27840	45629	33496	33179	33224

Tabuľka 3 Početné ohybové moment po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť

$y[m]$	A	C	D	E	E'	F	G
5,40	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5,36	0,7	0,7	0,6	-0,2	-0,4	-0,6	-0,4
5,31	5,6	5,3	4,5	-1,6	-3,0	-4,2	-2,8
5,24	24,7	23,6	20,2	-7,2	-13,0	-18,7	-12,3
5,16	75,4	72,0	61,7	-21,9	-39,5	-57,1	-37,5
5,05	187,2	178,8	153,2	-53,9	-97,8	-141,3	-92,8
4,92	398	380	326	-114	-207	-300	-197
4,78	755	722	620	-215	-391	-568	-374
4,62	1328	1271	1091	-375	-686	-996	-656
4,44	2181	2088	1795	-612	-1121	-1632	-1076
4,25	3396	3254	2801	-946	-1738	-2536	-1674
4,04	5072	4863	4190	-1400	-2582	-3776	-2495
3,82	7306	7010	6048	-1996	-3697	-5422	-3587
3,58	10190	9787	8456	-2752	-5123	-7535	-4993
3,33	13857	13322	11530	-3693	-6912	-10204	-6773
3,07	18387	17699	15349	-4823	-9089	-13474	-8962
2,79	23930	23068	20053	-6154	-11697	-17431	-11622
2,51	30584	29539	25754	-7667	-14736	-22110	-14788
2,27	36884	35682	31193	-9034	-17542	-26484	-17763
2,03	43453	42106	36903	-10398	-20402	-30992	-20845
1,80	50227	48756	42851	-11709	-23249	-35561	-23992
1,58	56998	55436	48869	-12904	-25970	-40028	-27098
1,38	63615	61999	54829	-13946	-28492	-44286	-30092
1,20	69904	68271	60573	-14813	-30757	-48229	-32896
1,04	75640	74022	65878	-15496	-32706	-51733	-35418
0,90	80656	79073	70570	-16010	-34321	-54726	-37596
0,79	84823	83287	74507	-16376	-35597	-57161	-39385
0,71	87944	86454	77478	-16614	-36514	-58954	-40712
0,67	89870	88412	79321	-16746	-37064	-60049	-41527
0,65	90534	89087	79957	-16790	-37251	-60423	-41807
0,64	90867	89427	80277	-16811	-37344	-60611	-41947
0,62	91873	90451	81244	-16873	-37624	-61177	-42370
0,58	93526	92137	82837	-16969	-38077	-62101	-43063
0,53	95812	94470	85046	-17090	-38691	-63368	-44018
0,46	98763	97489	87911	-17227	-39462	-64989	-45244
0,38	102243	101056	91306	-17361	-40343	-66876	-46681
0,30	106287	105210	95273	-17483	-41330	-69041	-48339
0,20	110839	109898	99764	-17581	-42398	-71443	-50192
0,10	115735	114953	104622	-17641	-43499	-73990	-52171
0,00	120943	120341	109817	-17661	-44621	-76660	-54260

Tabuľka 4 Početné ohybové momenty po polrozpätí krídla pre nesymetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť

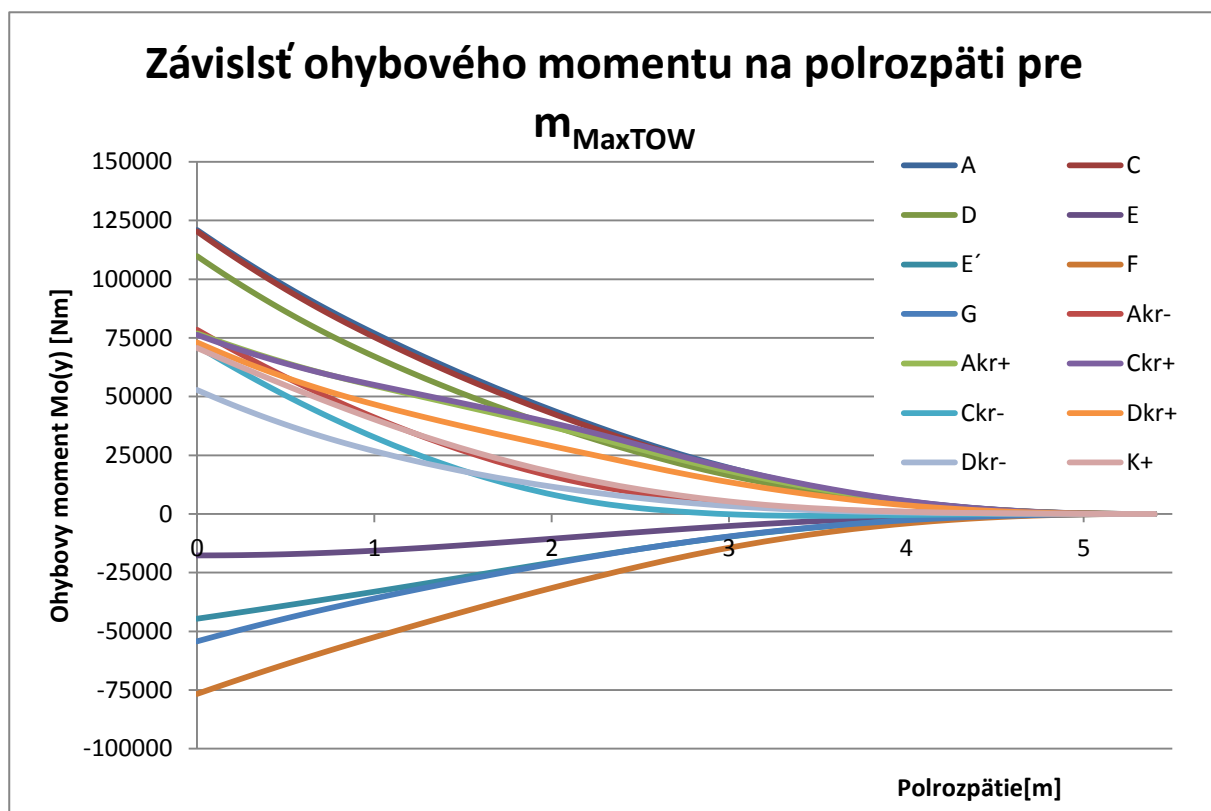
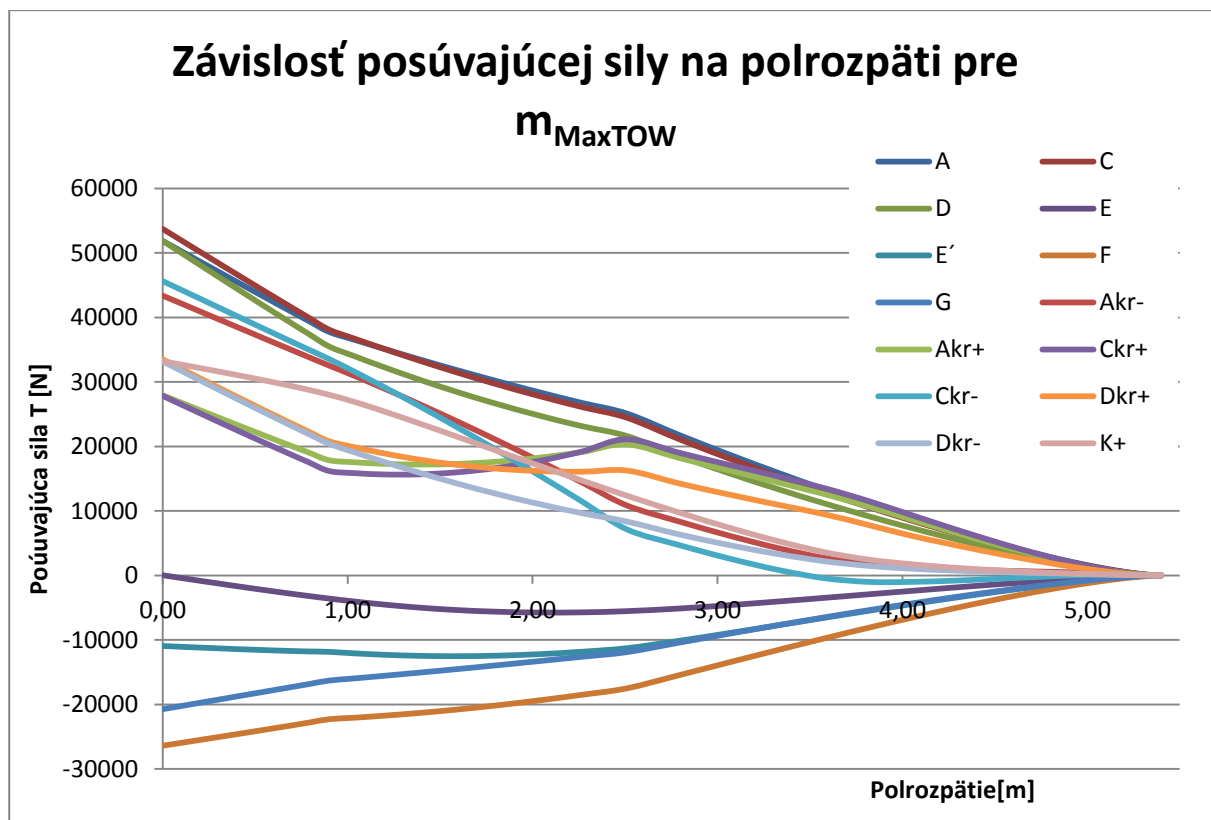
y[m]	Akr-	Akr+	Ckr+	Ckr-	Dkr+	Dkr-	K+
5,40	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5,36	0,5	0,4	0,4	0,5	0,3	0,2	0,1
5,31	3,6	3,3	3,2	3,0	2,7	1,7	0,7
5,24	14	16	16	11	13	7	3
5,16	36	55	55	24	42	18	10
5,05	74	147	151	39	110	39	24
4,92	128	332	347	47	244	69	53
4,78	203	660	696	35	479	114	105
4,62	305	1200	1276	-7	864	178	191
4,44	438	2018	2158	-93	1445	271	328
4,25	615	3199	3433	-232	2283	404	538
4,04	856	4833	5199	-425	3443	598	854
3,82	1200	7005	7545	-649	5011	883	1326
3,58	1731	9762	10512	-818	7059	1320	2043
3,33	2600	13149	14130	-767	9621	2010	3159
3,07	3957	17164	18377	-316	12694	3056	4819
2,79	5941	21883	23325	683	16361	4570	7164
2,51	8667	27352	29021	2364	20695	6659	10303
2,27	11737	32146	33920	4625	24625	8847	13593
2,03	15578	36594	38315	7851	28467	11319	17377
1,80	20075	40735	42283	11918	32252	14070	21593
1,58	24995	44540	45837	16578	35933	17018	26068
1,38	30120	48023	49031	21586	39488	20085	30644
1,20	35218	51180	51897	26678	42868	23163	35138
1,04	40015	53970	54419	31547	45974	26102	39329
0,90	44302	56361	56583	35947	48721	28770	43037
0,79	47885	58353	58403	39648	51046	31053	46102
0,71	50560	59870	59808	42417	52823	32802	48365
0,67	52207	60817	60691	44125	53934	33896	49747
0,65	52773	61144	60998	44713	54320	34276	50220
0,64	53058	61309	61153	45008	54514	34467	50457
0,62	53916	61808	61622	45899	55101	35045	51172
0,58	55325	62633	62400	47363	56072	36003	52340
0,53	57269	63780	63489	49386	57426	37339	53941
0,46	59775	65276	64916	51997	59195	39085	55988
0,38	62723	67057	66630	55072	61306	41170	58372
0,30	66139	69150	68659	58643	63794	43629	61105
0,20	69974	71533	70988	62660	66634	46438	64136
0,10	74087	74127	73544	66975	69732	49505	67346
0	78449	76917	76314	71559	73074	52814	70707

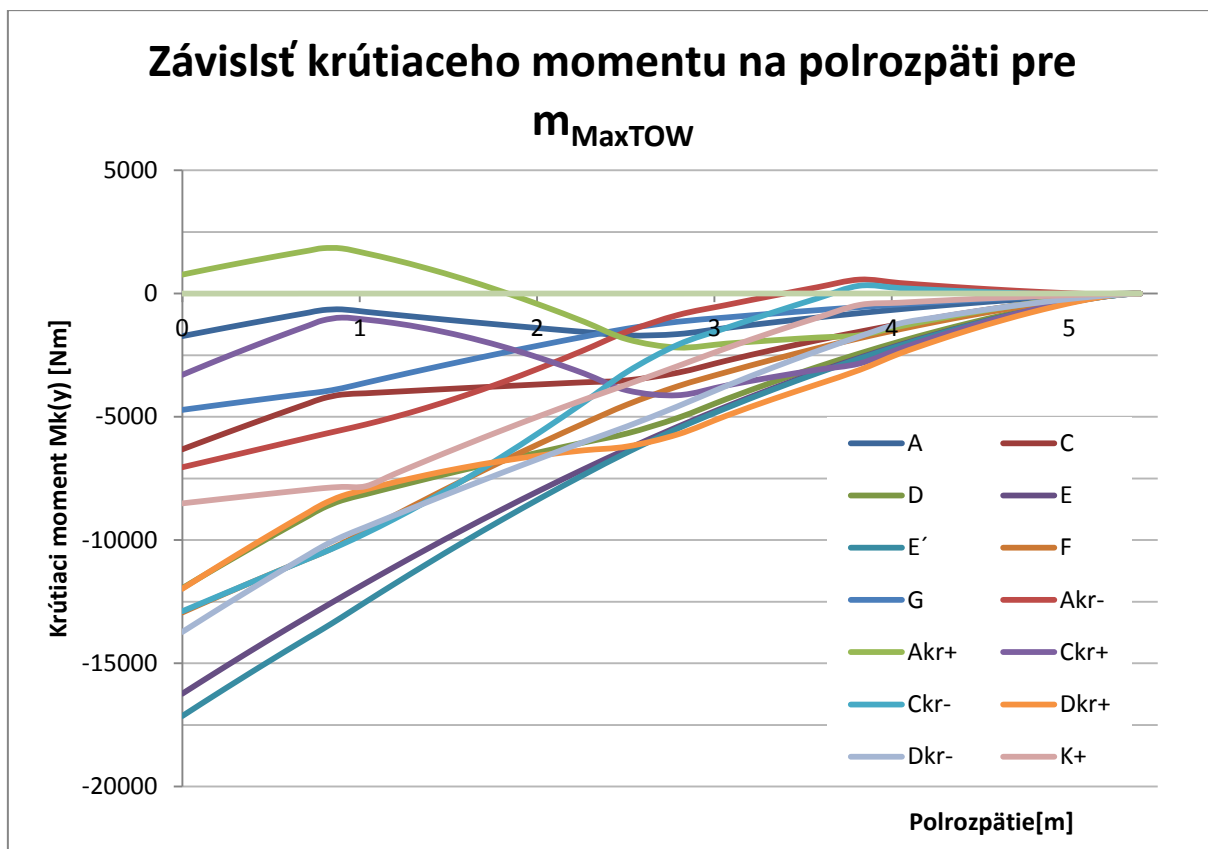
Tabuľka 5 Početné krútiace momenyt po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť

y[m]	A	C	D	E	E'	F	G
5,40	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
5,36	-3,02	-5,71	-8,84	-9,2	-9,33	-6,32	-1,87
5,31	-10	-19	-30	-32	-32	-22	-7
5,24	-25	-49	-77	-82	-83	-56	-17
5,16	-51	-100	-156	-166	-168	-115	-35
5,05	-90	-175	-275	-293	-297	-204	-62
4,92	-143	-278	-436	-465	-471	-323	-98
4,78	-208	-406	-637	-681	-690	-473	-143
4,62	-290	-565	-887	-948	-961	-659	-200
4,44	-387	-755	-1185	-1268	-1285	-882	-268
4,25	-502	-980	-1539	-1646	-1669	-1145	-348
4,04	-637	-1243	-1953	-2089	-2118	-1454	-441
3,82	-793	-1547	-2431	-2601	-2637	-1810	-550
3,58	-970	-1893	-2975	-3183	-3228	-2215	-673
3,33	-1170	-2285	-3591	-3844	-3897	-2675	-812
3,07	-1394	-2722	-4278	-4579	-4643	-3187	-968
2,79	-1643	-3208	-5043	-5399	-5474	-3758	-1141
2,51	-1699	-3518	-5667	-6301	-6435	-4497	-1420
2,27	-1558	-3598	-6036	-7110	-7337	-5258	-1746
2,03	-1413	-3679	-6412	-7938	-8261	-6036	-2079
1,80	-1266	-3760	-6792	-8773	-9192	-6822	-2416
1,58	-1122	-3838	-7161	-9588	-10102	-7589	-2746
1,38	-985	-3913	-7515	-10368	-10972	-8323	-3060
1,20	-856	-3983	-7843	-11093	-11780	-9005	-3353
1,04	-741	-4044	-8135	-11740	-12503	-9615	-3615
0,90	-642	-4096	-8386	-12296	-13123	-10139	-3840
0,79	-670	-4252	-8699	-12748	-13604	-10509	-3979
0,71	-770	-4447	-9006	-13076	-13937	-10738	-4049
0,67	-830	-4565	-9191	-13276	-14139	-10876	-4091
0,65	-851	-4605	-9255	-13344	-14208	-10924	-4105
0,64	-861	-4625	-9287	-13378	-14243	-10948	-4113
0,62	-892	-4686	-9382	-13480	-14347	-11019	-4134
0,58	-943	-4785	-9538	-13647	-14516	-11136	-4170
0,53	-1012	-4921	-9752	-13876	-14749	-11295	-4218
0,46	-1100	-5094	-10023	-14168	-15044	-11498	-4280
0,38	-1203	-5294	-10338	-14505	-15387	-11733	-4352
0,30	-1319	-5522	-10698	-14891	-15777	-12002	-4433
0,20	-1448	-5774	-11094	-15316	-16208	-12298	-4523
0,10	-1584	-6040	-11512	-15763	-16662	-12610	-4618
0,00	-1725	-6316	-11947	-16230	-17135	-12935	-4717

Tabuľka 6 Početné krútiace momenyt po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu vzletovú hmotnosť

y[m]	Akr-	Akr+	Ckr+	Ckr-	Dkr+	Dkr-	K+
1,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1,42	-4,84	-1,71	-4,16	-8,03	-8,42	-9,38	-1,70
1,44	-18	-4	-13	-29	-28	-33	-6
1,45	-47	-10	-31	-77	-72	-61	-15
1,46	-28	-64	-122	-66	-170	-110	-30
1,48	0	-146	-260	-50	-319	-184	-52
1,49	38	-257	-446	-28	-520	-283	-83
1,50	86	-397	-681	1	-773	-408	-121
1,51	148	-572	-974	38	-1087	-562	-169
1,52	225	-783	-1328	86	-1464	-747	-225
1,53	318	-1037	-1750	147	-1912	-964	-292
1,54	431	-1337	-2251	224	-2439	-1219	-371
1,55	567	-1690	-2836	320	-3099	-1739	-462
1,56	257	-1783	-3089	-193	-3679	-2330	-978
1,57	-87	-1895	-3387	-765	-4281	-3000	-1563
1,57	-461	-2029	-3729	-1391	-4954	-3744	-2214
1,58	-869	-2188	-4123	-2075	-5711	-4572	-2940
1,58	-1534	-1856	-3929	-3165	-6201	-5381	-3682
1,59	-2287	-1147	-3246	-4397	-6356	-6012	-4297
1,59	-2985	-494	-2645	-5559	-6555	-6648	-4926
1,60	-3616	94	-2135	-6635	-6795	-7282	-5561
1,60	-4165	600	-1726	-7595	-7066	-7892	-6180
1,60	-4629	1024	-1417	-8432	-7358	-8469	-6772
1,60	-5008	1367	-1197	-9141	-7657	-8998	-7322
1,60	-5306	1633	-1056	-9719	-7946	-9466	-7814
1,60	-5532	1832	-974	-10175	-8211	-9865	-7842
1,60	-5708	1841	-1087	-10511	-8543	-10251	-7893
1,60	-5840	1745	-1288	-10743	-8864	-10580	-7951
1,60	-5919	1686	-1411	-10882	-9058	-10779	-7987
1,60	-5946	1666	-1453	-10930	-9125	-10847	-7999
1,60	-5959	1656	-1474	-10953	-9158	-10881	-8005
1,60	-6000	1626	-1537	-11025	-9259	-10983	-8023
1,60	-6065	1576	-1641	-11141	-9423	-11150	-8053
1,60	-6155	1507	-1784	-11299	-9647	-11379	-8093
1,60	-6268	1419	-1967	-11500	-9934	-11670	-8145
1,60	-6398	1316	-2181	-11731	-10266	-12007	-8204
1,61	-6545	1196	-2426	-11992	-10647	-12391	-8273
1,61	-6705	1063	-2699	-12278	-11067	-12814	-8348
1,61	-6872	920	-2990	-12577	-11511	-13260	-8427
1,61	-7043	770	-3295	-12885	-11975	-13725	-8510

Tabuľka 7 Početné posúvajúce sily po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí

y[m]	A	C	D	E	E'	F	G
5,40	0	0	0	0	0	0	0
5,36	32	34	25	-11	-21	-30	-17
5,31	136	144	106	-47	-89	-125	-70
5,24	337	358	265	-115	-220	-311	-173
5,16	657	699	517	-222	-428	-604	-337
5,05	1124	1197	887	-377	-729	-1032	-575
4,92	1751	1865	1384	-583	-1130	-1602	-895
4,78	2545	2713	2017	-840	-1634	-2322	-1298
4,62	3531	3766	2805	-1153	-2255	-3212	-1797
4,44	4702	5020	3745	-1520	-2985	-4263	-2387
4,25	6070	6486	4849	-1938	-3826	-5481	-3074
4,04	7643	8175	6128	-2406	-4780	-6872	-3859
3,82	9425	10092	7587	-2919	-5841	-8430	-4742
3,58	11409	12233	9228	-3463	-6994	-10143	-5718
3,33	13613	14621	11074	-4031	-8233	-12012	-6788
3,07	16022	17244	13128	-4595	-9526	-14005	-7940
2,79	18663	20142	15438	-5122	-10842	-16107	-9172
2,51	21548	23346	18065	-5532	-12098	-18257	-10463
2,27	24148	26277	20547	-5719	-13027	-20031	-11565
2,03	26811	29321	23195	-5742	-13794	-21699	-12638
1,80	29501	32430	25965	-5616	-14403	-23250	-13672
1,58	32135	35510	28768	-5348	-14840	-24640	-14637
1,38	34659	38491	31534	-4964	-15118	-25858	-15518
1,20	37011	41292	34173	-4508	-15269	-26905	-16307
1,04	39112	43811	36574	-4032	-15329	-27781	-16989
0,90	40915	45982	38659	-3583	-15335	-28495	-17560
0,79	42373	47744	40361	-3197	-15316	-29054	-18015
0,71	43435	49028	41606	-2907	-15290	-29451	-18343
0,67	44077	49807	42361	-2727	-15271	-29688	-18540
0,65	44297	50072	42619	-2666	-15264	-29769	-18607
0,64	44406	50205	42749	-2635	-15260	-29809	-18641
0,62	44736	50605	43137	-2541	-15249	-29929	-18742
0,58	45272	51256	43770	-2387	-15229	-30124	-18905
0,53	46003	52143	44635	-2176	-15198	-30387	-19127
0,46	46931	53270	45733	-1904	-15157	-30718	-19407
0,38	48000	54569	47002	-1587	-15105	-31097	-19729
0,30	49211	56042	48442	-1225	-15042	-31523	-20093
0,20	50538	57656	50020	-824	-14970	-31986	-20490
0,10	51923	59342	51670	-404	-14892	-32468	-20904
0,00	53351	61081	53372	30	-14810	-32964	-21331

Tabuľka 8 Početné posúvajúce sily po polrozpätí krídla pre nesymetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí

y[m]	Akr-	Akr+	Ckr+	Ckr-	Dkr+	Dkr-	K+
1,41	0	0	0	0	0	0	0,00
1,42	37	3	-3	38	6	23	2
1,44	125	41	22	121	41	81	10
1,45	263	139	103	240	121	177	27
1,46	413	343	297	335	274	290	54
1,48	561	696	651	381	528	418	98
1,49	720	1204	1171	388	887	568	163
1,50	889	1877	1868	358	1359	742	256
1,51	1078	2737	2766	294	1960	949	388
1,52	1295	3777	3856	211	2686	1195	573
1,53	1564	4992	5132	137	3539	1496	834
1,54	1926	6371	6576	125	4518	1878	1211
1,55	2463	7865	8123	287	5933	2393	1778
1,56	3447	9290	9532	992	7376	3196	2778
1,57	5003	10587	10724	2403	8456	4366	4321
1,57	6927	11887	11880	4259	9609	5806	6225
1,58	9135	13284	13133	6448	10920	7500	8411
1,58	11591	14833	14571	8942	12475	9487	10835
1,59	13817	16275	15971	11252	14023	11409	13009
1,59	16093	17803	17513	13657	15751	13490	15204
1,60	18381	19397	19175	16109	17625	15688	17371
1,60	20607	21009	20904	18527	19585	17929	19424
1,60	22724	22601	22655	20856	21574	20156	21306
1,60	24681	24122	24360	23030	23514	22288	22956
1,60	26416	25510	25939	24972	25310	24233	24304
1,60	27895	26722	27331	26634	26890	25923	25286
1,60	29083	27715	28480	27975	28190	27302	25947
1,60	29944	28445	29327	28947	29147	28310	26383
1,60	30463	28889	29845	29534	29730	28921	26635
1,60	30639	29041	30022	29734	29930	29130	26719
1,60	30728	29117	30111	29834	30030	29235	26760
1,60	30993	29346	30379	30134	30330	29549	26884
1,60	31424	29721	30817	30622	30822	30061	27083
1,60	32010	30233	31417	31285	31494	30759	27346
1,60	32750	30887	32183	32123	32351	31645	27672
1,60	33599	31645	33074	33085	33344	32667	28038
1,61	34556	32510	34093	34169	34475	33825	28442
1,61	35597	33465	35220	35348	35720	35091	28875
1,61	36677	34470	36408	36569	37026	36411	29321
1,61	37783	35516	37645	37818	38379	37768	29777

Tabuľka 9 Početné ohýbajúce momenty po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí

y[m]	A	C	D	E	E'	F	G
5,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5,36	0,63	0,66	0,49	-0,22	-0,42	-0,58	-0,32
5,31	5	5	4	-2	-3	-4	-2
5,24	21	22	16	-7	-14	-19	-11
5,16	64	68	50	-22	-42	-59	-33
5,05	160	170	126	-54	-104	-147	-82
4,92	339	361	268	-114	-220	-311	-174
4,78	644	686	509	-215	-416	-590	-329
4,62	1133	1208	897	-375	-729	-1036	-578
4,44	1862	1985	1477	-612	-1193	-1697	-949
4,25	2901	3096	2306	-946	-1850	-2637	-1476
4,04	4334	4628	3453	-1400	-2750	-3928	-2200
3,82	6246	6674	4989	-1996	-3939	-5642	-3164
3,58	8715	9319	6982	-2752	-5460	-7843	-4403
3,33	11855	12689	9530	-3693	-7371	-10623	-5973
3,07	15737	16864	12700	-4823	-9698	-14031	-7902
2,79	20489	21985	16614	-6154	-12488	-18157	-10246
2,51	26199	28161	21372	-7667	-15746	-23036	-13035
2,27	31751	34190	26063	-9034	-18798	-27688	-15711
2,03	37815	40806	31268	-10398	-21990	-32654	-18591
1,80	44319	47938	36946	-11709	-25247	-37846	-21630
1,58	51037	55344	42912	-12904	-28434	-43066	-24716
1,38	57784	62818	49002	-13946	-31460	-48166	-27761
1,20	64341	70118	55015	-14813	-34240	-52994	-30673
1,04	70431	76926	60674	-15496	-36688	-57369	-33337
0,90	75833	82987	65753	-16010	-38758	-61168	-35669
0,79	80331	88049	70020	-16376	-40413	-64275	-37590
0,71	83677	91823	73216	-16614	-41607	-66557	-39008
0,67	85734	94145	75190	-16746	-42325	-67947	-39875
0,65	86441	94944	75869	-16790	-42569	-68422	-40172
0,64	86795	95346	76211	-16811	-42691	-68661	-40321
0,62	87865	96555	77242	-16873	-43057	-69377	-40770
0,58	89620	98542	78936	-16969	-43652	-70549	-41504
0,53	92039	101282	81279	-17090	-44458	-72152	-42512
0,46	95152	104813	84306	-17227	-45475	-74199	-43802
0,38	98807	108965	87877	-17361	-46640	-76579	-45309
0,30	103036	113776	92029	-17483	-47951	-79303	-47041
0,20	107774	119177	96705	-17581	-49377	-82320	-48969
0,10	112846	124968	101739	-17641	-50855	-85510	-51018
0,00	118215	131110	107096	-17661	-52370	-88847	-53172

Tabuľka 10 Početné ohýbajúce momenty po polrozpätí krídla pre nesymetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí

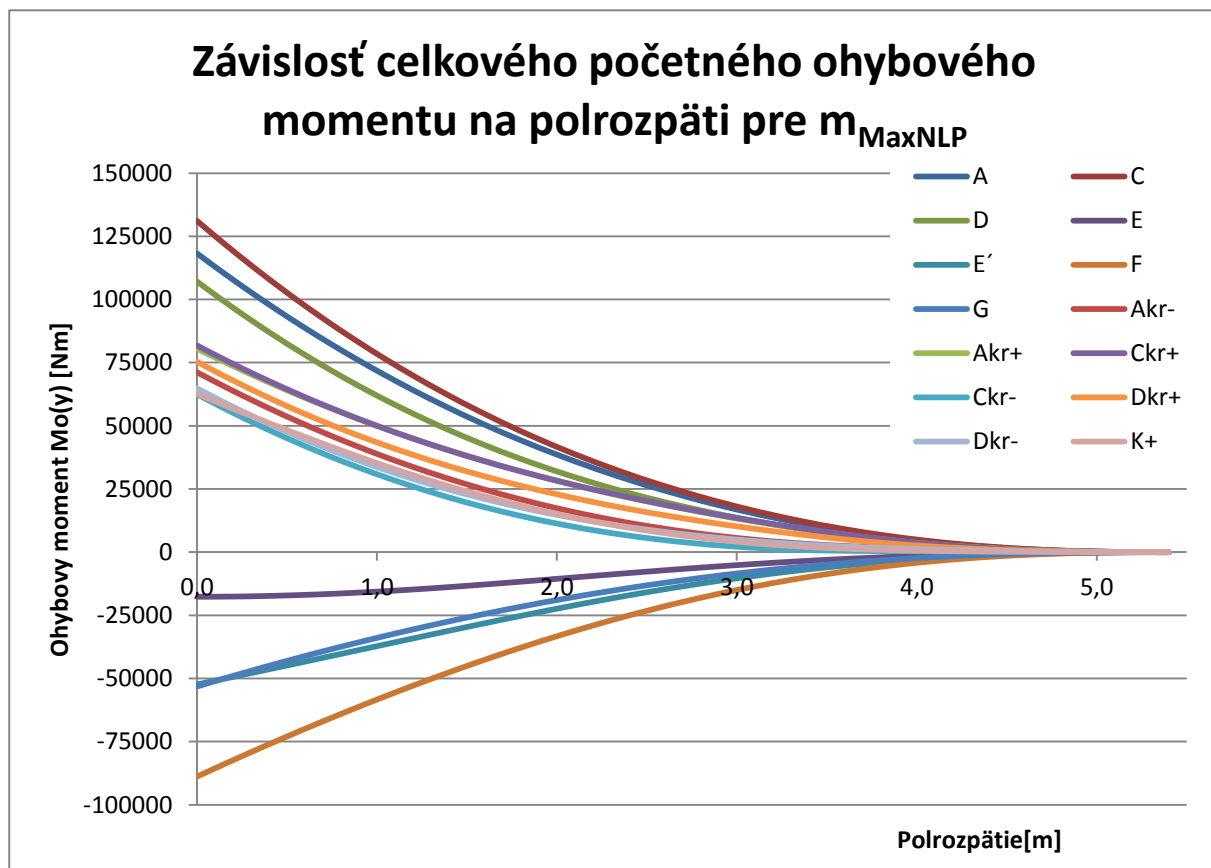
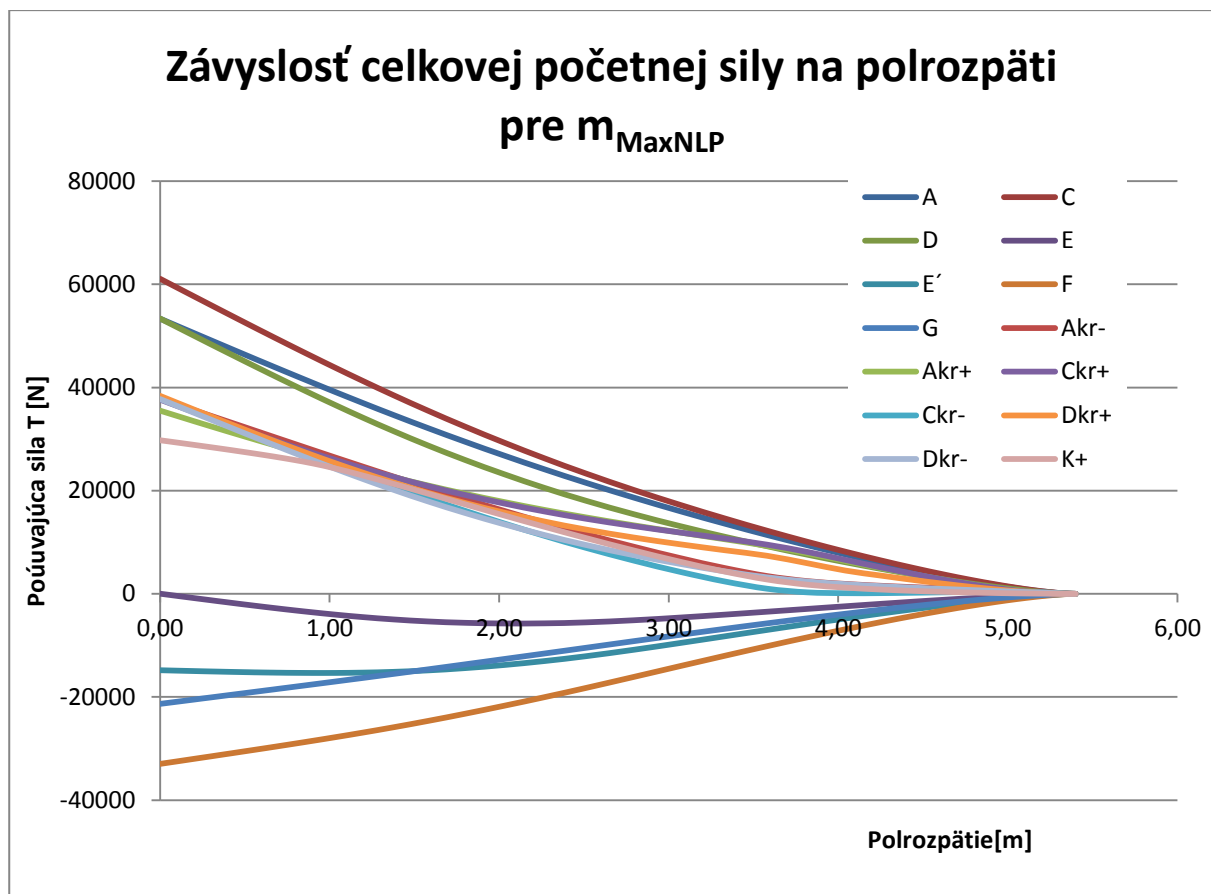
y[m]	Akr-	Akr+	Ckr+	Ckr-	Dkr+	Dkr-	K+
5,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5,36	0,72	0,06	-0,06	0,75	0,12	0,46	0,05
5,31	5	1	0	5	1	3	0
5,24	18	7	5	17	7	12	2
5,16	47	28	22	42	24	32	5
5,05	100	84	73	80	67	70	13
4,92	180	203	187	129	155	132	30
4,78	294	421	402	182	315	225	59
4,62	452	793	775	234	582	361	111
4,44	662	1369	1362	279	993	551	196
4,25	938	2216	2229	312	1594	810	332
4,04	1303	3403	3452	340	2436	1163	546
3,82	1794	4998	5099	386	3607	1641	881
3,58	2495	7030	7191	538	5184	2304	1421
3,33	3555	9525	9733	964	7171	3253	2311
3,07	5118	12469	12694	1836	9537	4585	3693
2,79	7319	15917	16121	3303	12350	6408	5698
2,51	10262	19910	20055	5489	15672	8820	8431
2,27	13349	23690	23766	7942	18891	11359	11328
2,03	16908	27745	27750	10906	22434	14322	14685
1,80	20890	32041	31988	14344	26289	17692	18448
1,58	25140	36446	36356	18120	30345	21356	22459
1,38	29516	40850	40756	22098	34502	25203	26572
1,20	33853	45125	45057	26113	38627	29086	30622
1,04	37941	49096	49081	29953	42533	32808	34403
0,90	41607	52622	52677	33437	46057	36194	37750
0,79	44684	55561	55691	36386	49031	39068	40517
0,71	46986	57751	57945	38606	51267	41237	42558
0,67	48406	59099	59336	39980	52651	42582	43804
0,65	48894	59562	59815	40454	53128	43046	44230
0,64	49140	59795	60055	40692	53368	43280	44444
0,62	49881	60496	60781	41412	54092	43985	45088
0,58	51098	61648	61975	42597	55285	45147	46140
0,53	52779	63237	63624	44237	56936	46759	47583
0,46	54948	65285	65754	46361	59075	48850	49426
0,38	57503	67692	68267	48872	61604	51326	51571
0,30	60467	70483	71188	51797	64554	54218	54028
0,20	63800	73617	74481	55100	67889	57491	56750
0,10	67377	76979	78026	58659	71490	61031	59631
0,00	71175	80549	81803	62453	75335	64814	62645

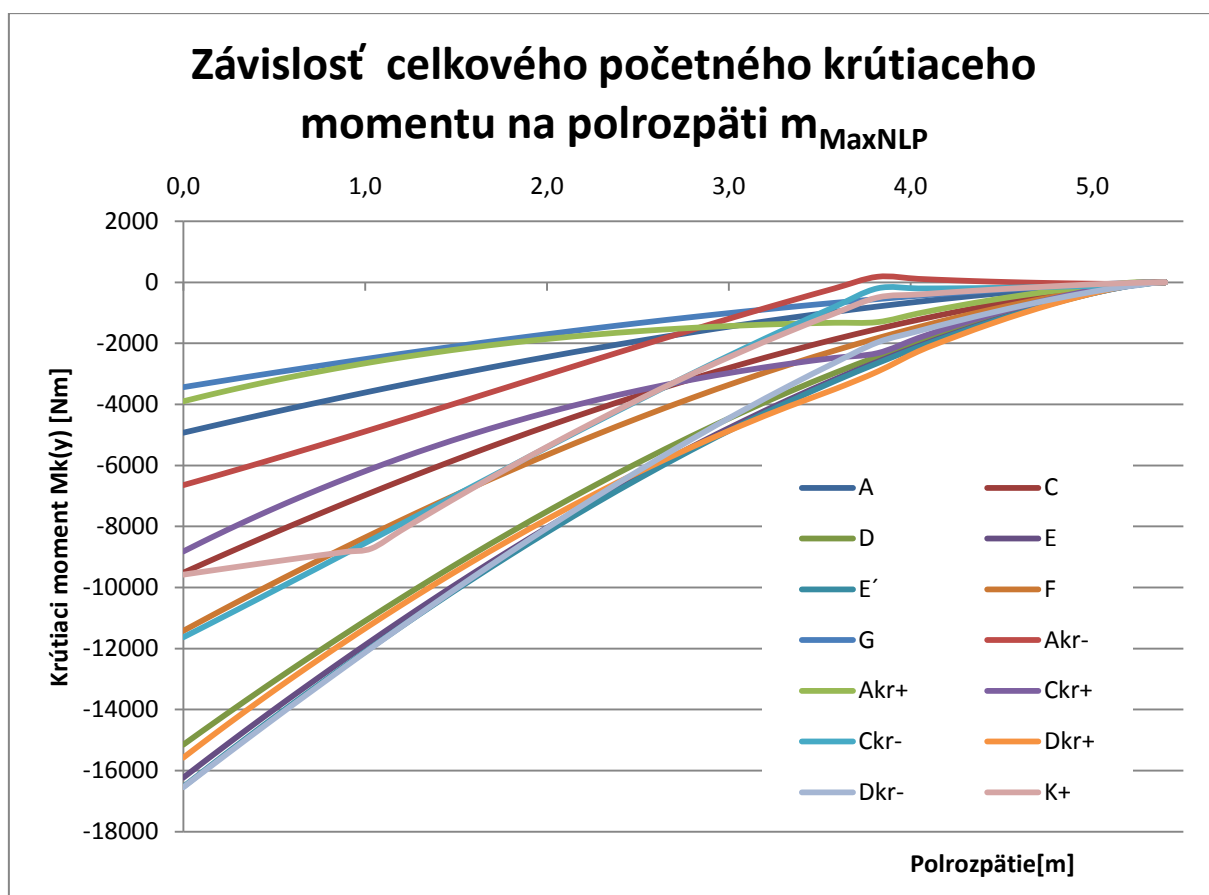
Tabuľka 11 Početné krútiace momenty po polrozpätí krídla pre symetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevztlakových častí

y[m]	A	C	D	E	E'	F	G
5,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5,36	-3,02	-5,67	-8,84	-9,24	-9,35	-6,37	-1,87
5,31	-10,12	-19,22	-30,25	-31,9	-32,43	-22,23	-6,60
5,24	-25	-49	-77	-82	-83	-57	-17
5,16	-51	-98	-156	-166	-169	-116	-35
5,05	-90	-174	-275	-293	-298	-206	-62
4,92	-143	-275	-436	-465	-473	-326	-98
4,78	-208	-401	-637	-681	-693	-478	-143
4,62	-290	-558	-887	-948	-965	-666	-200
4,44	-387	-746	-1185	-1268	-1291	-891	-268
4,25	-502	-968	-1539	-1646	-1676	-1157	-348
4,04	-637	-1228	-1953	-2089	-2127	-1468	-441
3,82	-793	-1528	-2431	-2601	-2648	-1828	-550
3,58	-970	-1870	-2975	-3183	-3242	-2238	-673
3,33	-1170	-2258	-3591	-3844	-3914	-2703	-812
3,07	-1394	-2689	-4278	-4579	-4663	-3220	-968
2,79	-1643	-3170	-5043	-5399	-5498	-3797	-1141
2,51	-1917	-3699	-5885	-6301	-6416	-4431	-1332
2,27	-2163	-4174	-6641	-7110	-7241	-5001	-1504
2,03	-2414	-4659	-7414	-7938	-8084	-5583	-1679
1,80	-2668	-5148	-8193	-8773	-8935	-6171	-1856
1,58	-2915	-5626	-8954	-9588	-9765	-6745	-2029
1,38	-3151	-6083	-9682	-10368	-10559	-7294	-2194
1,20	-3371	-6508	-10358	-11093	-11297	-7804	-2347
1,04	-3568	-6887	-10962	-11740	-11957	-8260	-2484
0,90	-3736	-7213	-11481	-12296	-12523	-8651	-2602
0,79	-3873	-7477	-11902	-12748	-12983	-8969	-2698
0,71	-3973	-7670	-12208	-13076	-13318	-9200	-2768
0,67	-4033	-7786	-12394	-13276	-13521	-9341	-2810
0,65	-4053	-7826	-12458	-13344	-13590	-9388	-2824
0,64	-4064	-7846	-12489	-13378	-13625	-9412	-2831
0,62	-4095	-7906	-12585	-13480	-13729	-9484	-2853
0,58	-4145	-8004	-12741	-13647	-13900	-9602	-2889
0,53	-4215	-8138	-12954	-13876	-14133	-9763	-2937
0,46	-4303	-8309	-13226	-14168	-14430	-9969	-2999
0,38	-4405	-8506	-13541	-14505	-14774	-10206	-3070
0,30	-4522	-8732	-13901	-14891	-15166	-10478	-3152
0,20	-4651	-8981	-14297	-15316	-15599	-10777	-3242
0,10	-4787	-9243	-14715	-15763	-16055	-11092	-3337
0,00	-4928	-9516	-15150	-16230	-16530	-11420	-3436

Tabuľka 12 Početné krútiace momenty po polrozpätí krídla pre nesymetrické prípady pre maximálnu hmotnosť nevzlakových častí

y[m]	Akr-	Akr+	Ckr+	Ckr-	Dkr+	Dkr-	K+
5,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5,36	-5,92	-0,63	-2,71	-9,48	-7,83	-10,60	-1,78
5,31	-23	0	-7	-36	-26	-38	-6
5,24	-60	3	-14	-94	-65	-98	-16
5,16	-55	-38	-86	-102	-156	-162	-32
5,05	-48	-99	-196	-114	-293	-260	-56
4,92	-38	-181	-344	-130	-479	-391	-89
4,78	-25	-286	-532	-148	-712	-555	-130
4,62	-5	-419	-769	-166	-1003	-756	-181
4,44	23	-582	-1058	-183	-1354	-995	-243
4,25	61	-780	-1407	-196	-1771	-1275	-315
4,04	113	-1019	-1825	-201	-2264	-1599	-400
3,82	182	-1304	-2320	-196	-2924	-1969	-498
3,58	-200	-1325	-2477	-806	-3505	-2641	-1022
3,33	-621	-1361	-2671	-1480	-4064	-3397	-1616
3,07	-1075	-1416	-2908	-2212	-4695	-4230	-2277
2,79	-1564	-1494	-3194	-3004	-5407	-5150	-3015
2,51	-2082	-1600	-3536	-3849	-6202	-6151	-3827
2,27	-2531	-1711	-3864	-4586	-6924	-7040	-4555
2,03	-2974	-1840	-4220	-5319	-7671	-7941	-5299
1,80	-3406	-1985	-4601	-6038	-8433	-8842	-6051
1,58	-3813	-2142	-4991	-6720	-9185	-9713	-6784
1,38	-4189	-2304	-5382	-7356	-9911	-10540	-7486
1,20	-4528	-2466	-5760	-7931	-10592	-11302	-8138
1,04	-4823	-2619	-6109	-8434	-11205	-11978	-8721
0,90	-5069	-2757	-6417	-8858	-11735	-12555	-8827
0,79	-5264	-2874	-6674	-9195	-12168	-13021	-8913
0,71	-5404	-2961	-6864	-9438	-12484	-13359	-8976
0,67	-5488	-3015	-6980	-9584	-12677	-13563	-9014
0,65	-5516	-3034	-7020	-9633	-12742	-13633	-9027
0,64	-5531	-3043	-7040	-9658	-12775	-13667	-9034
0,62	-5573	-3071	-7100	-9732	-12874	-13772	-9053
0,58	-5642	-3117	-7200	-9853	-13036	-13943	-9085
0,53	-5736	-3182	-7337	-10017	-13259	-14177	-9129
0,46	-5854	-3265	-7513	-10224	-13542	-14473	-9185
0,38	-5989	-3364	-7720	-10462	-13872	-14815	-9249
0,30	-6140	-3479	-7960	-10729	-14250	-15204	-9323
0,20	-6304	-3608	-8228	-11020	-14669	-15632	-9404
0,10	-6473	-3749	-8515	-11322	-15111	-16081	-9490
0,00	-6645	-3899	-8820	-11631	-15574	-16546	-9579

Príloha číslo 4: Ohybové momenty

y	Maximálny ohyb		Maximálny krut	
	Mo1	Mo1	Mo1	Mo1
[m]	[Nmm]	[Nmm]	[Nmm]	[Nmm]
4,875	449611	200568,77	-273205	-121875
4,621	792297	341053,89	-479309	-206325
4,042	3704956	629451,39	-2206987	-374955
3,65	7106482	1656275,63	-4177055	-973527
3,33	10299371	1555539,50	-6005433	-907015
2,51	24509316	1689473,46	-13785271	-950245
1,798	39339146	4979788,91	-20636952	-2612351
1,195	58712151	5629157,95	-28065771	-2690868
0,9	69818630	6014357,83	-31599181	-2722035
0,792	74191741	6138809,46	-32876916	-2720318

Príloha číslo 5: Únosnosť zvarov

		Maximálny ohyb	Maximálny krut
Celková sila v mieste zvaru	F zvaru [N]	186918	-53660,41
Dĺžka zvaru	l zvar [mm]	972	972
Šírka zvaru	z zvaru [mm]	10	10
Výška zvaru	a zvaru [mm]	7	7
Šmykové napätie II	τ II [Mpa]	13,74	-3,94
Šmykové napätie T	τ T [Mpa]	74,62	-23,27
Celkové šmykové napätie	τ celk [Mpa]	75,88	23,60
Bezpečnosť zvaru	η zvaru [-]	2,17	6,99

Príloha číslo 6: Rozloženie zložiek síl a výpočet ramien pre skúšky

Pre skúšku maximálneho ohybu:

	c	Tv	Tn	Tt	Mn	Mt	Mk
	[m]	[N]	[N]	[N]	[Nm]	[Nm]	[Nm]
5,400	0,091	0,000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5,361	0,331	34,003	33,7	4,5	0,7	0,1	-5,7
5,312	0,463	144,081	142,8	19,0	5,0	0,7	-19,2
5,243	0,577	358,421	355,3	47,2	22,2	2,9	-48,7
5,156	0,669	698,604	692,5	92,0	67,7	9,0	-98,4
5,049	0,742	1196,969	1186,6	157,6	168,3	22,3	-173,5
4,924	0,797	1865,323	1849,1	245,6	358,0	47,5	-274,5
4,850	0,818	2307,069	2287,0	303,7	511,0	67,9	-340,5
4,850	0,818	2307,069	2287,0	303,7	511,0	67,9	-340,5
4,782	0,838	2712,997	2689,4	357,2	680,2	90,3	-401,2
4,621	0,876	3766,402	3733,6	495,9	1197,3	159,0	-558,1
4,444	0,914	5020,082	4976,4	660,9	1968,1	261,4	-745,8
4,300	0,942	6113,528	6060,3	804,9	2762,8	366,9	-911,5
4,300	0,942	6113,528	6060,3	804,9	2762,8	366,9	-911,5
4,251	0,952	6485,603	6429,2	853,8	3068,8	407,6	-967,8
4,042	0,990	8174,846	8103,7	1076,2	4587,4	609,2	-1227,9
3,818	1,028	10092,189	10004,3	1328,6	6615,5	878,6	-1528,3
3,750	1,039	10706,491	10613,3	1409,5	7316,5	971,7	-1626,4
3,750	1,039	10706,491	10613,3	1409,5	7316,5	971,7	-1626,4
3,581	1,066	12233,213	12126,7	1610,5	9238,1	1226,9	-1870,1
3,330	1,103	14620,740	14493,5	1924,8	12578,9	1670,6	-2257,6
3,200	1,121	15922,206	15783,6	2096,2	14546,9	1931,9	-2471,6
3,200	1,121	15922,206	15783,6	2096,2	14546,9	1931,9	-2471,6
3,068	1,139	17243,693	17093,6	2270,1	16716,8	2220,1	-2688,9
2,794	1,176	20141,948	19966,6	2651,7	21794,1	2894,4	-3169,7
2,650	1,194	21766,617	21577,2	2865,6	24785,2	3291,6	-3438,1
2,650	1,194	21766,617	21577,2	2865,6	24785,2	3291,6	-3438,1
2,510	1,212	23346,157	23143,0	3073,5	27915,6	3707,4	-3699,0
2,267	1,241	26277,360	26048,6	3459,4	33892,4	4501,1	-4173,6
2,100	1,260	28412,862	28165,6	3740,6	38419,3	5102,3	-4514,0
2,100	1,260	28412,862	28165,6	3740,6	38419,3	5102,3	-4514,0
2,029	1,268	29320,770	29065,6	3860,1	40451,0	5372,2	-4658,8
1,798	1,293	32430,418	32148,1	4269,5	47521,2	6311,1	-5148,4
1,580	1,315	35509,785	35200,7	4674,9	54862,2	7286,1	-5626,2
1,550	1,318	35952,544	35639,6	4733,2	55924,8	7427,2	-5694,1
1,550	1,318	35952,544	35639,6	4733,2	55924,8	7427,2	-5694,1
1,378	1,336	38491,033	38156,0	5067,4	62271,2	8270,0	-6083,2
1,195	1,353	41292,018	40932,6	5436,1	69507,9	9231,1	-6507,8
1,035	1,368	43811,310	43430,0	5767,8	76256,9	10127,4	-6887,2
1,000	1,371	44374,033	43987,8	5841,9	77786,7	10330,6	-6971,6
1,000	1,371	44374,033	43987,8	5841,9	77786,7	10330,6	-6971,6
0,900	1,380	45981,814	45581,6	6053,5	82265,1	10925,4	-7212,9
0,792	1,390	47743,793	47328,2	6285,5	87282,3	11591,7	-7477,2

	Náhrad a Tt	Zavede ná Tt	Náhrad a Mot	Náhrad a Tn	Zavede ná Tn	Náhrad a Mon	0,25 c	ramen o k 25%	Náhrad a MK	Celková náhrad a
	[N]	[N]	[Nm]	[N]	[N]	[Nm]	[m]	[m]	[Nm]	[N]
5,4	0		0	0		0	0,023		0,0	0
5,4	0		0	0		0	0,083		0,0	0
5,3	0		0	0		0	0,116		0,0	0
5,2	0		0	0		0	0,144		0,0	0
5,2	0		0	0		0	0,167		0,0	0
5,0	0		0	0		0	0,186		0,0	0
4,9	0		0	0		0	0,199		0,0	0
4,9	0		0	0		0	0,205		0,0	0
4,9	3900	3900	0	600	600	0	0,205	-0,1489	-580,7	3945,88
4,8	3900		265,2	600		41	0,210		-580,7	0
4,6	3900		893,1	600		137	0,219		-580,7	0
4,4	3900		1583,4	600		244	0,229		-580,7	0
4,3	3900		2145	600		330	0,236		-580,7	0
4,3	8400	4500	2145	1000	400	330	0,236	-0,1504	-1257,5	4517,74
4,3	8400		2556,6	1000		379	0,238		-1257,5	0
4,0	8400		4312,2	1000		588	0,248		-1257,5	0
3,8	8400		6193,8	1000		812	0,257		-1257,5	0
3,8	8400		6765	1000		880	0,260		-1257,5	0
3,8	13500	5100	6765	1800	800	880	0,260	-0,1532	-2039,0	5162,36
3,6	13500		9046,5	1800		1184	0,267		-2039,0	0
3,3	13500		12435	1800		1636	0,276		-2039,0	0
3,2	13500		14190	1800		1870	0,280		-2039,0	0
3,2	18000	4500	14190	2500	700	1870	0,280	-0,1566	-2743,7	4554,12
3,1	18000		16566	2500		2200	0,285		-2743,7	0
2,8	18000		21498	2500		2885	0,294		-2743,7	0
2,7	18000		24090	2500		3245	0,299		-2743,7	0
2,7	25000	7000	24090	3200	700	3245	0,299	-0,1593	-3859,1	7034,91
2,5	25000		27590	3200		3693	0,303		-3859,1	0
2,3	25000		33665	3200		4471	0,310		-3859,1	0
2,1	25000		37840	3200		5005	0,315		-3859,1	0
2,1	32500	7500	37840	4200	1000	5005	0,315	-0,1603	-5061,1	7566,37
2,0	32500		40147,5	4200		5303	0,317		-5061,1	0
1,8	32500		47655	4200		6273	0,323		-5061,1	0
1,6	32500		54740	4200		7189	0,329		-5061,1	0
1,6	32500		55715	4200		7315	0,330		-5061,1	0
1,6	40000	7500	55715	5400	1200	7315	0,330	-0,1598	-6259,3	7595,39
1,4	40000		62595	5400		8244	0,334		-6259,3	0
1,2	40000		69915	5400		9232	0,338		-6259,3	0
1,0	40000		76315	5400		10096	0,342		-6259,3	0
1,0	40000		77715	5400		10285	0,343		-6259,3	0
1,0	47328	7328	77715	6286	886	10285	0,343	-0,1585	-7420,8	7381,54
0,9	47328		82448	6286		10914	0,345		-7420,8	0
0,8	47328		87559	6286		11592	0,348		-7420,8	0

Pre skúšku maximálneho ohybu s plnou nádržou:

	c	Tv	Tn	Tt	Mn	Mt	Mk
	[m]	[N]	[N]	[N]	[Nm]	[Nm]	[Nm]
5,400	0,091	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5,361	0,331	36,0	35,7	4,9	0,7	0,1	-5,7
5,312	0,463	152,1	150,7	20,7	5,3	0,7	-19,4
5,243	0,577	377,8	374,3	51,3	23,4	3,2	-49,2
5,156	0,669	735,9	729,1	100,0	71,4	9,8	-99,5
5,049	0,742	1260,1	1248,4	171,2	177,2	24,3	-175,5
4,924	0,797	1962,6	1944,4	266,6	376,7	51,7	-277,7
4,850	0,818	2426,7	2404,2	329,6	537,6	73,7	-344,5
4,850	0,818	2426,7	2404,2	329,6	537,6	73,7	-344,5
4,782	0,838	2853,1	2826,7	387,6	715,5	98,1	-405,9
4,621	0,876	3959,0	3922,4	537,8	1258,8	172,6	-564,7
4,444	0,914	5274,6	5225,7	716,5	2068,4	283,6	-754,7
4,300	0,942	6421,4	6361,9	872,3	2902,7	398,0	-922,4
4,300	0,942	6421,4	6361,9	872,3	2902,7	398,0	-922,4
4,251	0,952	6811,7	6748,5	925,3	3223,9	442,0	-979,5
4,042	0,990	8582,8	8503,2	1165,9	4817,7	660,5	-1242,7
3,818	1,028	10592,3	10494,1	1438,8	6945,4	952,3	-1546,9
3,750	1,039	11235,8	11131,7	1526,2	7680,7	1053,1	-1646,1
3,750	1,039	11235,8	11131,7	1526,2	7680,7	1053,1	-1646,1
3,581	1,066	12835,2	12716,2	1743,5	9695,8	1329,4	-1892,9
3,330	1,103	15335,0	15192,8	2083,1	13198,4	1809,6	-2285,1
3,200	1,121	16696,9	16542,2	2268,1	15261,2	2092,4	-2501,8
3,200	1,121	16696,9	16542,2	2268,1	15261,2	2092,4	-2501,8
3,068	1,139	18079,8	17912,3	2455,9	17535,2	2404,2	-2721,7
2,794	1,176	21110,1	20914,5	2867,5	22854,4	3133,5	-3208,4
2,650	1,194	22806,4	22595,0	3097,9	25987,1	3563,0	-3365,5
2,650	1,194	22806,4	22595,0	3097,9	25987,1	3563,0	-3365,5
2,510	1,212	24455,5	24228,9	3322,0	29264,8	4012,4	-3518,1
2,267	1,241	26108,4	25866,4	3546,5	35351,4	4846,9	-3597,7
2,100	1,260	27345,2	27091,7	3714,5	39773,4	5453,2	-3654,5
2,100	1,260	27345,2	27091,7	3714,5	39773,4	5453,2	-3654,5
2,029	1,268	27871,0	27612,7	3785,9	41715,4	5719,5	-3678,7
1,798	1,293	29711,6	29436,2	4035,9	48304,5	6622,9	-3759,8
1,580	1,315	31571,3	31278,6	4288,5	54922,4	7530,3	-3838,5
1,550	1,318	31843,4	31548,3	4325,5	55864,8	7659,5	-3849,6
1,550	1,318	31843,4	31548,3	4325,5	55864,8	7659,5	-3849,6
1,378	1,336	33403,6	33094,0	4537,4	61424,1	8421,7	-3913,5
1,195	1,353	35148,4	34822,7	4774,4	67638,4	9273,7	-3982,5
1,035	1,368	36733,1	36392,6	4989,7	73335,7	10054,9	-4043,9
1,000	1,371	37089,3	36745,5	5038,1	74615,6	10230,3	-4057,5
1,000	1,371	37089,3	36745,5	5038,1	74615,6	10230,3	-4057,5
0,900	1,380	38107,0	37753,8	5176,3	78340,5	10741,1	-4096,3
0,792	1,390	39930,4	39560,3	5424,0	82515,5	11313,5	-4251,7

	Náhra da Tt	Zave dená Tt	Náhrada Mot	Nahrád a Tn	Zavede ná Tn	Náhrada Mon	0,25 c	ramen o k 25%	Náhrad a MK	Celková náhrada
	[N]	[N]	[Nm]	[N]	[N]	[Nm]	[m]	[m]	[Nm]	[N]
5,400	0		0	0		0	0,023		0	0
5,361	0		0	0		0	0,083		0	0
5,312	0		0	0		0	0,116		0	0
5,243	0		0	0		0	0,144		0	0
5,156	0		0	0		0	0,167		0	0
5,049	0		0	0		0	0,186		0	0
4,924	0		0	0		0	0,199		0	0
4,850	0		0	0		0	0,205		0	0
4,850	4900	4900	0	550	550	0	0,205	-0,100	-490	4931
4,782	4900		333	550		37	0,210		-490	0
4,621	4900		1122	550		126	0,219		-490	0
4,444	4900		1989	550		223	0,229		-490	0
4,300	4900		2695	550		303	0,236		-490	0
4,300	8500	3600	2695	1200	650	303	0,236	-0,230	-1318	3658
4,251	8500		3112	1200		361	0,238		-1318	0
4,042	8500		4888	1200		612	0,248		-1318	0
3,818	8500		6792	1200		881	0,257		-1318	0
3,750	8500		7370	1200		963	0,260		-1318	0
3,750	14600	6100	7370	1800	600	963	0,260	-0,120	-2050	6129
3,581	14600		9837	1800		1267	0,267		-2050	0
3,330	14600		13502	1800		1719	0,276		-2050	0
3,200	14600		15400	1800		1953	0,280		-2050	0
3,200	18700	4100	15400	2600	800	1953	0,280	-0,190	-2829	4177
3,068	18700		17868	2600		2296	0,285		-2829	0
2,794	18700		22992	2600		3008	0,294		-2829	0
2,650	18700		25685	2600		3383	0,299		-2829	0
2,650	25000	6300	25685	3400	800	3383	0,299	-0,120	-3585	6351
2,510	25000		29185	3400		3859	0,303		-3585	0
2,267	25000		35260	3400		4685	0,310		-3585	0
2,100	25000		39435	3400		5253	0,315		-3585	0
2,100	30000	5000	39435	4000	600	5253	0,315	-0,030	-3735	5036
2,029	30000		41565	4000		5537	0,317		-3735	0
1,798	30000		48495	4000		6461	0,323		-3735	0
1,580	30000		55035	4000		7333	0,329		-3735	0
1,550	30000		55935	4000		7453	0,330		-3735	0
1,550	33500	3500	55935	4700	700	7453	0,330	-0,060	-3945	3569
1,378	33500		61697	4700		8261	0,334		-3945	0
1,195	33500		67828	4700		9121	0,338		-3945	0
1,035	33500		73188	4700		9873	0,342		-3945	0
1,000	33500		74360	4700		10038	0,343		-3945	0
1,000	39560	6060	74360	5424	724	10038	0,343	-0,051	-4251	6103
0,900	39560		78316	5424		10580	0,345		-4251	0
0,792	39560		82589	5424		11166	0,348		-4251	0

Pre maximálny krut krídla:

	c	Tv	Tn	Tt	Mn	Mt	Mk
	[m]	[N]	[N]	[N]		[Nm]	[Nm]
5,400	0,091	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5,361	0,331	-28,96	-28,91	1,57	-0,56	0,03	-9,33
5,312	0,463	-120,96	-120,78	6,56	-4,23	0,23	-32,32
5,243	0,577	-299,41	-298,97	16,24	-18,71	1,02	-82,64
5,156	0,669	-581,49	-580,63	31,55	-56,98	3,10	-167,97
5,049	0,742	-992,82	-991,36	53,86	-141,08	7,67	-297,11
4,924	0,797	-1541,62	-1539,35	83,64	-299,25	16,26	-471,20
4,850	0,818	-1902,25	-1899,45	103,20	-426,48	23,17	-585,15
4,850	0,818	-1902,25	-1899,45	103,20	-426,48	23,17	-585,15
4,782	0,838	-2233,65	-2230,36	121,18	-566,90	30,80	-689,86
4,621	0,876	-3087,96	-3083,41	167,53	-994,65	54,04	-960,79
4,444	0,914	-4097,07	-4091,04	222,28	-1629,59	88,54	-1285,05
4,300	0,942	-4969,63	-4962,31	269,62	-2281,43	123,96	-1571,25
4,300	0,942	-4969,63	-4962,31	269,62	-2281,43	123,96	-1571,25
4,251	0,952	-5266,54	-5258,78	285,73	-2531,85	137,56	-1668,64
4,042	0,990	-6600,71	-6590,99	358,11	-3770,15	204,84	-2117,85
3,818	1,028	-8095,63	-8083,71	439,21	-5413,72	294,14	-2636,98
3,750	1,039	-8566,70	-8554,08	464,77	-5979,40	324,88	-2806,44
3,750	1,039	-8566,70	-8554,08	464,77	-5979,40	324,88	-2806,44
3,581	1,066	-9737,44	-9723,10	528,29	-7523,82	408,79	-3227,60
3,330	1,103	-11528,49	-11511,51	625,46	-10188,77	553,59	-3897,30
3,200	1,121	-12475,43	-12457,06	676,83	-11746,73	638,24	-4267,17
3,200	1,121	-12475,43	-12457,06	676,83	-11746,73	638,24	-4267,17
3,068	1,139	-13436,94	-13417,15	729,00	-13454,42	731,02	-4642,73
2,794	1,176	-15447,95	-15425,20	838,10	-17405,82	945,71	-5473,77
2,650	1,194	-16488,13	-16463,84	894,53	-19701,83	1070,46	-5961,08
2,650	1,194	-16488,13	-16463,84	894,53	-19701,83	1070,46	-5961,08
2,510	1,212	-17499,41	-17473,64	949,40	-22077,46	1199,54	-6434,85
2,267	1,241	-18497,66	-18470,42	1003,56	-26444,66	1436,82	-7337,49
2,100	1,260	-19122,11	-19093,95	1037,43	-29581,29	1607,24	-7985,17
2,100	1,260	-19122,11	-19093,95	1037,43	-29581,29	1607,24	-7985,17
2,029	1,268	-19387,60	-19359,04	1051,84	-30946,37	1681,41	-8260,53
1,798	1,293	-20168,15	-20138,45	1094,18	-35508,33	1929,28	-9192,20
1,580	1,315	-20818,37	-20787,71	1129,46	-39969,28	2171,66	-10101,74
1,550	1,318	-20895,82	-20865,04	1133,66	-40594,07	2205,60	-10230,94
1,550	1,318	-20895,82	-20865,04	1133,66	-40594,07	2205,60	-10230,94
1,378	1,336	-21339,83	-21308,40	1157,75	-44220,99	2402,66	-10971,70
1,195	1,353	-21747,33	-21715,30	1179,86	-48157,65	2616,56	-11780,15
1,035	1,368	-22057,02	-22024,53	1196,66	-51656,84	2806,68	-12502,81
1,000	1,371	-22117,11	-22084,54	1199,92	-52428,75	2848,62	-12663,70
1,000	1,371	-22117,11	-22084,54	1199,92	-52428,75	2848,62	-12663,70
0,900	1,380	-22288,82	-22255,99	1209,24	-54645,78	2969,08	-13123,37
0,792	1,390	-22804,64	-22771,06	1237,22	-57077,24	3101,18	-13604,00

	Náhrad a Tt	Zaved ená Tt	Náhrada Mot	Nahrá da Tn	Zaved ená Tn	Náhrada Mon	0,25 c	ramen o k 25%	Náhrad a MK	Celková náhrada
	[N]	[N]	[Nm]	[N]	[N]	[Nm]	[m]	[m]	[Nm]	[N]
5,400	0		0	0		0	0,023		0,0000	0
5,361	0		0	0		0	0,083		0	0
5,312	0		0	0		0	0,116		0	0
5,243	0		0	0		0	0,144		0	0
5,156	0		0	0		0	0,167		0	0
5,049	0		0	0		0	0,186		0	0
4,924	0		0	0		0	0,199		0	0
4,850	0		0	0		0	0,205		0	0
4,850	-3500	-3500	0	125	125	0	0,205	0,3000	-1050	3502
4,782	-3500		-238	125		9	0,210		-1050	0
4,621	-3500		-801,5	125		29	0,219		-1050	0
4,444	-3500		-1421	125		51	0,229		-1050	0
4,300	-3500		-1925	125		69	0,236		-1050	0
4,300	-7000	-3500	-1925	300	175	69	0,236	0,3000	-2100	3504
4,251	-7000		-2268	300		83	0,238		-2100	0
4,042	-7000		-3731	300		146	0,248		-2100	0
3,818	-7000		-5299	300		213	0,257		-2100	0
3,750	-7000		-5775	300		234	0,260		-2100	0
3,750	-10500	-3500	-5775	600	300	234	0,260	0,4000	-3500	3513
3,581	-10500		-7549,5	600		335	0,267		-3500	0
3,330	-10500		-10185	600		486	0,276		-3500	0
3,200	-10500		-11550	600		564	0,280		-3500	0
3,200	-14300	-3800	-11550	700	100	564	0,280	0,4000	-5020	3801
3,068	-14300		-13437,6	700		656	0,285		-5020	0
2,794	-14300		-17355,8	700		848	0,294		-5020	0
2,650	-14300		-19415	700		949	0,299		-5020	0
2,650	-18500	-4200	-19415	950	250	949	0,299	0,5000	-7120	4207
2,510	-18500		-22005	950		1082	0,303		-7120	0
2,267	-18500		-26500,5	950		1313	0,310		-7120	0
2,100	-18500		-29590	950		1471	0,315		-7120	0
2,100	-20000	-1500	-29590	1100	150	1471	0,315	1,3000	-9070	1507
2,029	-20000		-31010	1100		1549	0,317		-9070	0
1,798	-20000		-35630	1100		1803	0,323		-9070	0
1,580	-20000		-39990	1100		2043	0,329		-9070	0
1,550	-20000		-40590	1100		2076	0,330		-9070	0
1,550	-21500	-1500	-40590	1150	50	2076	0,330	1,5000	-11320	1501
1,378	-21500		-44288	1150		2274	0,334		-11320	0
1,195	-21500		-48222,5	1150		2485	0,338		-11320	0
1,035	-21500		-51662,5	1150		2669	0,342		-11320	0
1,000	-21500		-52415	1150		2709	0,343		-11320	0
1,000	-22771	-1271	-52415	1237	87	2709	0,343	1,7969	-13604	1274
0,900	-22771		-54692	1237		2832	0,345		-13604	0
0,792	-22771		-57151	1237		2966	0,348		-13604	0